

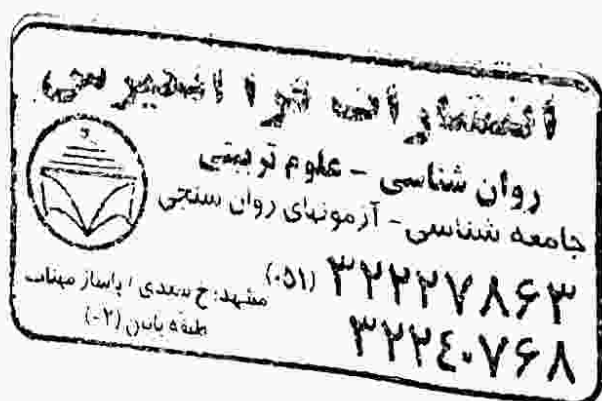

کتاب راهنما برای معلمان چند پایه

رشد عملکرد در دوره‌ی ابتدایی

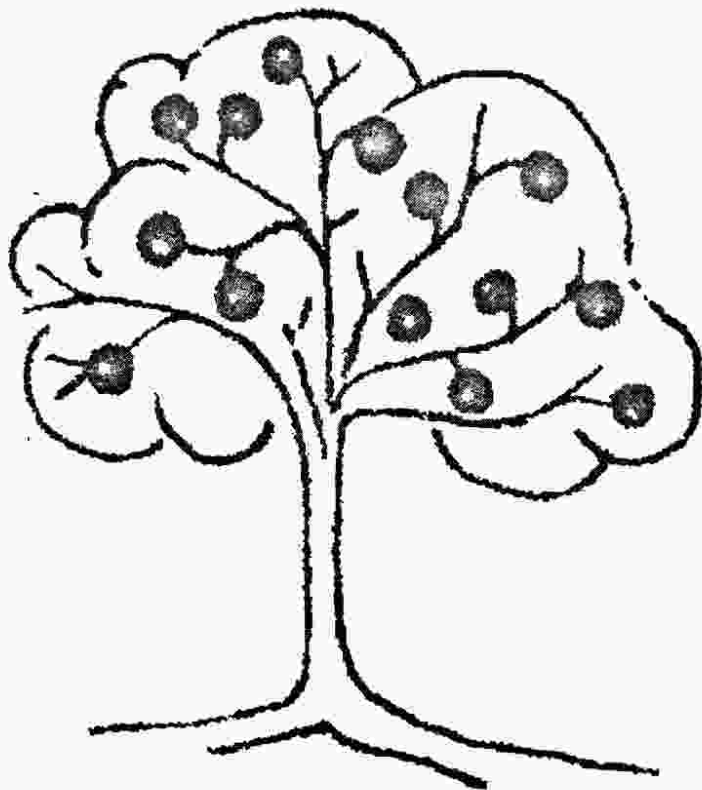
مؤلفان: جان سزیر والاس - جی. بی. ماثوت
مترجم: علی زرافشان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب راهنما
برای معلمان چند پایه

رشد عملکرد در دوره‌ی ابتدایی

مؤلفان: جی. بی. مئوت

جان سزیر والاس

مترجم: علی زرافشان

مثنوی

کتاب راهنما برای معلمان چندپایه رشد عملکرد در دوره‌ی ابتدایی / مؤلفان جی. بی. مثنوی، جان سریز و الاس، مترجم علی زرافشان - تهران: مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، ۱۳۸۴، ۱۵۹ ص. - مصوره، جدول، نمودار.

ISBN: 978-964-385-576-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

چاپ پنجم: ۱۳۹۶

۱. مدرس چندپایه ۲. آموزش ابتدایی ۳. تدریس - آموزش برنامه‌ای الف. والاس، جان سریز ب. زرافشان، علی، مترجم ج. مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، د. عنوان هـ. عنوان رشد عملکرد در دوره‌ی ابتدایی

۳۷۱/۲۵

م ۲ ت ۱۰۲۹ / LB

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
وزارت آموزش و پرورش

کتاب راهنما برای معلمان چندپایه
رشد عملکرد در دوره‌ی ابتدایی

مؤلفان: جی. بی. مثنوی - جان سریز والاس

مترجم: علی زرافشان

طرح جلد از: مرجان فرساد

صفحه‌آرا: علی ابوالحسنی

چاپ اول: ۸۴ / چاپ پنجم: ۱۳۹۶

تیراژ چاپ اول تا چهارم: ۷۶۰۰ / تیراژ چاپ پنجم: ۱۵۰۰ نسخه

لینوگرافی چاپ و صحافی از: شرکت چاپ و انتشارات

هیئت: ۷۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

شابک ۵ - ۵۷۶ - ۳۸۵ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978-964-385-576-5

تلفن: تهران: خیابان شهید قزوینی پل کریمخان زند، کوچه شهید محمود حقیقت‌طلب، شماره ۸
تلفن: ۸۸۸۰۰۳۲۴-۹ (دورنویس (فلکس): ۸۸۹۰۳۸۰۹

خواننده محترم، با سلام و احترام؛ ضمن تشکر از شما، خواهشمند است هرگونه نظر، انتقاد و پیشنهاد خود را در مورد این کتاب یا دیگر کتاب‌های انتشارات مدرسه از طریق پیام‌نگار (ایمیل) info@cnma.ir یا از طریق صندوق پستی ۱۴۱۵۵/۱۹۲۹ ارائه فرمایید. هم‌چنین می‌توانید کتاب‌های ما را از طریق پایگاه اینترنتی www.cnma.ir ثبت و سفارش دهید تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن، پاسخ لازم یا کتاب مورد نظر خود را دریافت کنید.

مقدمه‌ی مترجم

اگر چه ۳۰٪ کلاسهای درس در سراسر دنیا، کلاس‌های چندپایه هستند اما همیشه این کلاسها مورد غفلت قرار می‌گیرند و در آمار مدارس کشورها نشانی از آنها یافت نمی‌شود.

انتخاب کلاسهای چندپایه در آموزش و پرورش کشورها راه‌حل جایگزین برای انتخاب اصلی یعنی کلاسهای رایج در مدارس عادی نیست بلکه این انتخاب، انتخاب بین دسترسی به آموزش و پرورش و یا محرومیت از آن است.

در اکثر موارد کلاسهای چندپایه بر اساس نیاز ایجاد شده‌اند از این رو تفاوتی بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در استفاده از این کلاسها وجود ندارد.

دسترسی به پوشش کامل در دوره ابتدایی در اروپا و شمال آمریکا با تشکیل کلاسهای چندپایه امکان پذیر شده است.

افزایش پوشش تحصیلی در کشورهای در حال توسعه نیز مدیون تشکیل کلاسهای چندپایه است. در سال ۱۹۹۰ با تشکیل اجلاس جانشین تایلند و توافق جهانی برای دسترسی کامل دانش‌آموزان ابتدایی به آموزش پایه که منجر به نام‌گذاری این دهه به «دهه آموزش برای همه» (EFA)^۱ شد، نیاز به توسعه کلاسهای چندپایه افزایش یافت.

در کشور ما نیز هم‌اکنون نزدیک به ۴۸۰۰۰ کلاس چندپایه وجود دارد که این مقدار ۱۶٪ از کل کلاسهای ابتدایی کشور را تشکیل می‌دهند. توجه به درصد کلاسهای چندپایه از یک سو و برنامه دولت برای تحقق اهداف آموزش برای همه و تعهدات داکار^۲ ضرورت توجه هر چه بیشتر آموزش و پرورش کشور به معلمان و دانش‌آموزان این مدارس را روشن می‌نماید.

این جانب امیدوارم که با تقدیم این کتاب به معلمان سخت‌کوش کلاسهای چندپایه نقشی هر چند کوچک در ارتقاء کیفیت این کلاسها ایفا نمایم. در ضمن از عزیزانی که با راهنمایی‌های خود بنده را یاری نمودند خصوصاً دکتر آرانی به جهت ویرایش علمی و آقای ربانی تشکر می‌نمایم.

۱. Education For All

۲- اجلاسی که در آوریل سال ۲۰۰۰ در داکار سنگال تشکیل شد و وزرای آموزش و پرورش ادامه اهداف آموزش و پرورش برای همه و تحقق اهداف جدید تا سال ۲۰۱۵ را تعهد نمودند.

فهرست

راهنمایی برای معلمان کلاس های چندپایه

۱۱

مقدمه

۱۷

اهداف

۱۷

محتوا

۱۸

ساختار راهنما

۲۰

فصل ۱

کلاس های چندپایه چیست؟

۲۱

محتوا

۲۱

طبیعت کلاس های چندپایه

۲۲

خلاصه

۲۸

فصل ۲

چالش های کلاس های چندپایه

۳۰

محتوا

۳۰

چند وجهی بودن معلم چندپایه

۳۱

خلاصه

۴۴

فصل ۳

مشارکت

۴۶

محتوا

۴۶

مشارکت و شرکت کردن

۴۶

مزایای مشارکت جامعه

۴۸

خلاصه

۵۹

فصل ۴

دولت و پشتیبانی همگنان

۶۵

محتوا

۶۰

علائق معلمان

۶۱

خلاصه

۶۸

فصل ۵

محیط آموزشی

۷۵

محتوا

۷۰

انتظارات آموزش و پرورش

۷۴

محیط ملی آموزش و پرورش

۷۵

ساختار و نقش مسؤولان ملی

۷۹

پرورش حرفه ای معلمان چندپایه

۸۰

خلاصه

۸۷

فصل ۶

سازگاری برنامه ی درسی

۸۸

زمینه هایی که پوشش داده می شود

۸۸

الزامات برنامه ی درسی

۸۹

خلاصه

۱۰۳

مشارکت و شرکت کردن

۴۶

مزایای مشارکت جامعه

۴۸

خلاصه

۵۹

فصل ۴

دولت و پشتیبانی همگنان

۶۰

محتوا

۶۰

علائق معلمان

۶۱

خلاصه

۶۸

فصل ۵

محیط آموزشی

۷۰

محتوا

۷۰

انتظارات آموزش و پرورش

۷۴

محیط ملی آموزش و پرورش

۷۵

ساختار و نقش مسئولان ملی

۷۹

پرورش حرفه ای معلمان چندپایه

۸۰

خلاصه

۸۷

فصل ۶

سازگاری برنامه ی درسی

۸۸

زمینه هایی که پوشش داده می شود

۸۸

الزامات برنامه ی درسی

۸۹

خلاصه

۱۰۳

فصل ۷

تجربیات یادگیری

زمینه‌هایی که باید پوشش داده شود

تدریس مؤثر

کنترل گروه‌های کوچک

خلاصه

۱۰۴

۱۰۴

۱۰۴

۱۱۴

۱۳۱

فصل ۸

مدیریت کلاس درس

زمینه‌هایی که پوشش داده می‌شود

مقدمه

محیط فیزیکی

محیط یادگیری

خلاصه

۱۳۲

۱۳۲

۱۳۲

۱۳۲

۱۳۶

۱۴۰

فصل ۹

مواد یاددهی-یادگیری

زمینه‌هایی که پوشش داده می‌شود

مقدمه

مواد را از کجا تهیه کنید

چگونه مواد را بسازیم

استفاده از رایانه

استفاده از مواد دیداری - شنیداری برنامه‌ریزی شده

خلاصه

۱۴۱

۱۴۱

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۸

۱۴۸

۱۴۹

فصل ۱۰

کنترل، نگهداری اسناد و ارزش‌یابی

زمینه‌هایی که پوشش داده می‌شود

خلاصه

۱۵۰

۱۵۰

۱۵۹

راهنمایی برای معلمان کلاس های چندپایه

هر کودکی حقی برای آموزش و پرورش دارد. کلاس های چند پایه و مدارس تک معلمی در مناطق دوردست، دسترسی به این حق را ممکن کرده است. این کلاس ها در کشورهای توسعه یافته و نیز در حال توسعه وجود دارد؛ با این تفاوت که در کشورهایی مانند نروژ و فرانسه، عملکرد آن ها بسیار خوب بوده است؛ اگر چه در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، این کلاس ها و مدارس، فاقد مواد آموزشی، معلمان آموزش دیده ی مناسب و نظارت مؤثرند. در این کشورها، معلمان به ندرت آموزش ضروری و مناسب را برای تدریس در این کلاس ها گذرانده اند و برای اداره ی تعداد زیاد دانش آموز، از سنین و سطوح مختلف آموزشی، آمادگی لازم را ندارند.

اگر قصد ما، دستیابی به آموزش برای همه (EFA) است، چالش ما با کلاس های چندپایه و مدارس تک معلمی، اجتناب ناپذیر خواهد بود؛ زیرا به هر حال کودکان در جوامع کوچک، باید به آموزش و پرورش با کیفیتی مورد قبول دسترسی داشته باشند.

این مسأله، با کودکانی که در جوامع بسیار پراکنده زندگی می کنند، دخترانی که به دلایلی باید حتماً در مدارس محل اقامت خود به تحصیل بپردازند، اقلیت های نژادی که ترجیح می دهند فرزندانشان در میان خودشان تحصیل کنند و همچنین کودکانی که در مناطق کوهستانی و دور از دسترس زندگی می کنند، ارتباط فراوان دارد.

یونسکو با همکاری مؤسسات مختلف، مجموعه ای از مطالعات موردی را در چهارده کشور استرالیا، بولیوی، بورکینافاسو، چین، کره، فرانسه، مصر،

لسوتو، مالی، فیلیپین، پرتغال، تانزانیا، روسیه و وزیر انجام داده و پیرو آن با مشارکت وزارت آموزش و پرورش کشور پادشاهی نروژ، بخش پژوهش و کلیسا، برنامه‌ای را برای تقویت اثربخشی کلاس‌های چندپایه و مدارس تک معلمی آغاز کرده است.

بر مبنای اطلاعات به دست آمده از مطالعات مذکور، یونسکو یک کارگاه آموزشی بین منطقه‌ای درباره‌ی «کلاس‌های چندپایه و مدارس تک معلمی» در شهر لیدهامر نروژ از ۲ تا ۶ سپتامبر ۱۹۹۶ برگزار کرد. شرکت‌کنندگان این کارگاه، از کشورهایی بودند که مطالعات موردی فوق درباره‌ی آن‌ها انجام شده بود. علاوه بر آن، نروژ به دلیل تاریخ طولانی‌اش در ارائه‌ی آموزش و پرورش مؤثر در مدارس کوچک، همکار مناسبی قلمداد می‌شد.

شرکت‌کنندگان درباره‌ی موضوع کلاس‌های چندپایه و مدارس تک معلمی به گفت‌وگو پرداختند و نسبت به ضرورت آماده کردن راهنمایی مبتنی بر تجربه‌های کشورها تصمیم‌گیری کردند.

این راهنمای دوجلدی، بازتاب تجربیات مشترک کارگاه آموزشی یاد شده است. البته قرار نیست این راهنما جایگزین مواد دوره‌های رسمی تربیت معلم شود، بلکه برای استفاده در آموزش‌های ضمن خدمت معلمان کلاس‌های چندپایه، به عنوان مرجع روزمره و در دسترس آن‌هاست.

راهنمای معلمان کلاس‌های چندپایه

در این راهنما، سعی بر آن است که کتابی تعاملی و آسان برای کاربر تهیه کند. این راهنما از ده فصل تشکیل شده است که هر فصل، شامل تجربه‌های عمومی، مواردی برای بررسی، فعالیت‌هایی برای انجام دادن، پاسخ‌های ممکن و خلاصه‌ای از آنچه آموخته شده، است.

رویکرد به کار رفته، اساساً عملی است تا نظری، و برای مواجهه با مسائل روزمره که معلمان چندپایه با آن مواجه می‌شوند، طراحی شده است.

این مدارس اغلب در جوامع مشخصی هستند و بیشتر اوقات، از دولت حمایت‌های اندکی دریافت می‌کنند؛ از این رو، به توسعه‌ی همکاری نزدیک بین مدرسه و جامعه تأکید بسیار شده است. این ارتباط، نه تنها خودکفایی در تأمین نیروی انسانی اضافی و منابع مواد آموزشی را افزایش می‌دهد، بلکه نسبت به نیازهای آموزشی محلی و اجرای آن‌ها، و این که همکاری متقابل مفید است، اطمینان می‌دهد.

دلایل تشکیل کلاس‌های چندپایه و مزایا و معایب آن‌ها تشریح شده است. به معلمان آموزش داده شده است که چگونه آنان می‌توانند مهارت‌ها و راهبردهای لازم، و جرأت و اطمینان مورد نیاز برای کار در این مدارس را به دست آورند و همکاری مورد نیاز را با جوامع محلی (با رهبران آن و همچنین با اولیا) و نیز معلمانی که در مدارس مشابه اشتغال به کار دارند، ایجاد کنند.

همچنین آنان برای به کارگیری خلاقیت و تفکر خود در موقعیتی چالش برانگیزتر از آنچه که قرار بوده است در آن کار کنند، تشویق می‌شوند. راهنمایی‌هایی هم برای چگونگی دریافت حمایت‌های بیشتر از دولت و وزارتخانه‌های مختلف ارائه شده است.

در این راهنما، پیشنهادهایی ارائه شده است که عبارت‌اند از: چگونگی اصلاح و تطبیق برنامه‌ی درسی ملی برای پاسخ دادن به نیازها و موقعیت‌های محلی، سامان دادن کلاس برای تطبیق سطوح مختلف یادگیری، سازمان دادن تجربیات یادگیری مرتبط، بیان کردن و دست یافتن به اهداف آموزشی گوناگون قابل دسترسی در محل و نگهداری سوابق، کنترل و ارزش‌یابی پیشرفت دانش‌آموزان.

به کارگیری راهنما برای معلمان کلاس‌های چندپایه

زمینه‌های پوشش

هر فصل تنها به یک موضوع اختصاص دارد و زمینه‌هایی مشابه موارد زیر را شامل می‌شود:

- کلاس های چندپایه
- مشارکت
- دولت و پشتیبانی گروه مشابه
- محیط آموزشی و پرورشی
- تطبیق و سازگار کردن برنامه ی درسی
- تجارب یادگیری
- مواد آموزشی و یادگیری
- نظارت و کنترل، نگهداری سوابق و ارزش یابی

نمونه ها

هر فصل، نشانگر یک یا چند نمونه است که از تعدادی مدرسه ی چند پایه به دست آمده است. این کار، معلم را قادر می سازد تا با مشکلات و چالش های گوناگون و راه های احتمالی مواجهه با آن ها آشنا شود.

نمونه های موجود در هر فصل، ممکن است شامل زمینه هایی چون موقعیت مدرسه، تأکید معلم بر ارتقای آن، منابع مورد نیاز برای افزایش تسهیلات، ارتباط با اولیا، غیبت از مدرسه و... باشد.

مشکلات مشخص شده در نمونه ها باید مواردی باشند که معلم از قبل با آن ها آشنا باشد و برایشان راه حل هایی نیز ارائه شود.

همچنین، نمونه ها مراجعی را تولید می کنند تا معلم نسبت به حل مشکلات، توانا شود و بفهمد که این مشکلات، منحصر به فرد یا غیر معمولی نیستند.

فعالیت ها

ورود فعالیت به فرایند یادگیری، امری اساسی است؛ البته در صورتی که مهارت های مورد نیاز آن تأمین شده باشند.

این مسأله با پاسخ دادن به مجموعه ای از پرسش ها برای تدریس در کلاس های چندپایه به دست می آید. این ها ممکن است به تجربیات معلم در

مدرسه‌ی خود یا مواردی که نشان داده شده است و یا سایر موارد که در متن وجود دارد، مربوط باشد.

این فعالیت‌ها برای خلق نگرشی مثبت در معلم جهت آشنایی با مشکلات و حل آن‌هاست.

پاسخ‌های ممکن

این پاسخ‌ها، استفاده‌کننده از راهنما را توانا می‌سازد تا کنترل کند که آیا پاسخ‌های ارائه شده به سؤال‌ها به عنوان فعالیت، مناسب هستند یا نه؟ و در ضمن، اطلاعات ارائه شده را افزایش می‌دهد.

خلاصه

هر فصل با خلاصه‌ای از نکات اساسی مطرح شده به پایان می‌رسد و به معرفی واحد بعدی می‌پردازد.

این راهنما، علاوه بر نسخه‌ی چاپی آن، از طریق سایت آموزش ابتدایی، قابل دسترسی است؛ نشانی:

[Http://www.unesco.org/education/educprog/primary_edu/CAD index.html](http://www.unesco.org/education/educprog/primary_edu/CAD index.html)

امید است معلمان کلاس‌های چندپایه و مدارس تک‌معلمی، بتوانند از این راهنما بهره‌برند و نیز یونسکو را از چالش‌های موجود و راه‌هایی که می‌توانند ارائه دهند، آگاه کنند.

یونسکو از همه‌ی کسانی که در ایجاد این راهنما همکاری داشته‌اند، تشکر می‌کند. در ضمن باید از کشورهای شرکت‌کننده: وزارت آموزش و پرورش پادشاهی، بخش پژوهش و کلیسای نروژ، کمیسیون ملی یونسکو در نروژ، تیم کشور جامائیکا به سرپرستی جان والاس و جان آلن، تشکر ویژه‌ای شود.

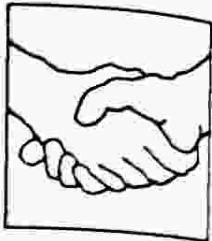
بخش آموزش و پرورش ابتدایی

بخش آموزش پایه

فوریه‌ی سال ۲۰۰۱

مقدمه

این کتاب راهنمای معلمان چندپایه است. شما به عنوان معلم کلاس چندپایه، معمولاً با چالش‌ها و فشارهای بیشتری نسبت به معلم کلاس تک پایه روبه‌رو هستید.

به دلایل مختلف، تدریس چندپایه به مهارت‌های اضافی نیاز دارد؛ تعداد زیاد دانش‌آموزان در کلاس، وجود سطوح یادگیری متفاوت در کلاس و در در دست قرار داشتن این مدارس، بر مسائلی که شما به عنوان یک معلم عادی با آن مواجه بوده‌اید، اضافه می‌شوند.

این راهنما به عنوان مواد آموزشی اضافی برای کمک به شما در مواجهه با چالش‌ها و غلبه بر فشارها تهیه شده است. همچنین این راهنما به شما کمک می‌کند تا نقش روشنی که شما برای انجام آموزش و پرورش و رشد سواد به عهده دارید، تأیید و تقویت شود.

آن را بخوانید و نقش خود را به عنوان ایجادکننده‌ی آموزش برای همه (EFA)^۱ استمرار دهید.

اهداف

- بعد از خواندن هر دو جلد راهنما شما قادر خواهید بود:
- مزایا و مشکلات مدارس کوچک را فهرست کنید.
 - ارتباطات درونی بین مدرسه و محیط ملی و محلی را بیان کنید.
 - همکاری‌های بین مدرسه و اجتماع را تشویق و از این همکاری به سود طرفین استفاده کنید.

۱- EFA یا Education For All تعهدی است جهانی که در سال ۱۹۹۰ در جامتین تایلند بین وزرای آموزش و پرورش عضو یونسکو برای دستیابی سراسری به آموزش پایه تا سال ۲۰۰۰ برقرار شد.

- همکاری گروه همتا را برای رشد تعلیم و اخلاق برقرار کنید.
- برنامه‌ی درسی را برای پاسخ به نیازهای اجتماع سازگار و تقویم زمانی و طرح درس‌ها را آماده کنید.
- راهبردهای مختلف را برای آموزش و سازماندهی تجربیات یادگیری مقایسه و متمایز کنید.
- برای شاگردان خود محیط‌های مختلف یادگیری را ایجاد کنید.
- منابع مختلف مواد یاددهی - یادگیری را در محیط، بیان کنید.
- سوابق دانش آموزانتان را نگهداری و عملکرد آنان را ارزش‌یابی کنید.

محتوا

این راهنما از دو بخش تشکیل شده است:

بخش اول، نقش شما را به عنوان یک معلم پوشش می‌دهد و بخش دوم، بیشتر به مباحث فنی تدریس در کلاس‌های چندپایه می‌پردازد. بخش اول، فصل یک تا پنج و بخش دوم، فصل ۶ تا ۱۰ را در بر می‌گیرد. در زیر شرح مختصری از عناوین آمده است:

مقدمه - شما را با طبیعت و اهداف راهنما آشنا می‌کند.

۱. کلاس‌های چندپایه چیست؟ این بخش، آشنایی گسترده‌ای را با اصطلاح «کلاس چندپایه» فراهم خواهد کرد.

۲. چالش کلاس‌های چندپایه؛ وجود کلاس‌های چندپایه را توضیح می‌دهد و نقش و مشکلات معلمان چندپایه را در آن‌ها بیان می‌کند.

۳. همکاری‌ها؛ از انتخاب‌های ممکن برای بهره‌برداری از منابع از طریق همکاری با اجتماعات اطراف بحث می‌کند و نشان می‌دهد که همکاری بین مدرسه و جامعه، چگونه هر دو بخش را بهره‌مند خواهد کرد.

۴. پشتیبانی دولت و گروه همتا؛ این بخش زمینه‌هایی مانند رشد حرفه‌ای، راه‌هایی که معلمان می‌توانند یکدیگر را حمایت کنند و دوره‌های کوتاه‌مدت را در

کلاس‌های چندپایه پوشش داده، توضیح می‌دهد که دولت و گروه‌های هم‌تا چگونه می‌توانند انزوا و فقدان پشتیبانی را که معلمان چندپایه احساس می‌کنند، کاهش دهند.

۵. محیط تعلیم و تربیت؛ تأثیر محیط تعلیم و تربیت را در هر دو سطح ملی و محلی برای مدارس تک‌معلمی و کلاس‌های چندپایه مشخص می‌کند.

۶. توسعه‌ی برنامه‌ی درسی؛ پیشنهادهایی را در مورد چگونگی اصلاح برنامه‌ی درسی و تنظیم طرح درس و تقویم زمانی، ارائه می‌کند.

۷. تجارب یادگیری؛ در مورد راهبردهای مختلف برای تدریس و سازماندهی تجارب یادگیری، بحث کرده، اطلاعاتی در مورد مزایا و معایب آن‌ها ارائه می‌کند.

۸. مدیریت کلاس‌ها؛ پیشنهادهایی را در مورد دو بخش اصلی مدیریت کلاس‌ها ارائه می‌دهد، که عبارت‌اند از: چگونه محیط‌های حقیقی (کلاس درس) را سامان بدهیم و چگونه محیط یادگیری دانش‌آموزان را سازمان بدهیم.

۹. منابع یاددهی - یادگیری؛ منابع مختلف مواد یاددهی و یادگیری را در محیط توضیح می‌دهد و پیشنهادهایی را در مورد چگونگی تولید مواد توسط خود معلمان و استفاده از آن‌ها ارائه می‌کند.

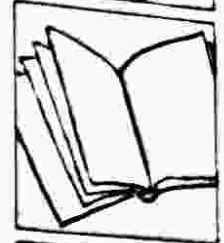
۱۰. نظارت، نگهداری اسناد و ارزش‌یابی؛ بخش‌های اصلی نظارت، نگهداری سوابق پیشرفت دانش‌آموزان و ارزش‌یابی را پوشش می‌دهد.

۱۱. مدیریت کلاس‌های بزرگ؛ پیشنهادهایی را در مورد مدیریت کلاس‌های بزرگ توسط معلمان و گروه‌های کوچک در این کلاس‌ها ارائه می‌کند.

هر فصل با محتوا آغاز می شود که یک بررسی کلی را ایجاد می کند.

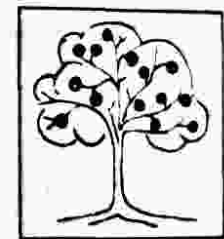
یک نمونه وجود دارد که در موقعیتی حقیقی، محتوایی را که در عنوان مورد بحث قرار می گیرد، ترسیم می کند.

محتوای این بخش، شامل عنوان های فرعی است که با کلمات بزرگ برای مراجعه ی آسان مشخص شده اند و عناوین مشخصی را که در بین عنوان های فرعی وجود دارند، با درشت نمایی مشخص کرده اند.

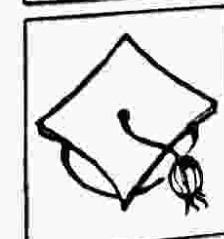
برای تقویت تجربه هایمان، فعالیت هایی برای هر عنوان یا حتی عناوین فرعی، تولید شده اند. این فعالیت ها، به کارگیری سریع آنچه که هم اکنون آموخته اید، ممکن، و کمک می کند تا مهارت های مورد نیاز را به دست آورید. فعالیت ها با تصویر یک درخت میوه مشخص شده اند.

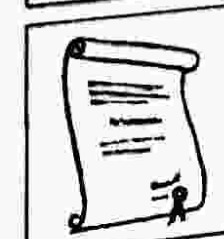
پس از فعالیت ها، پاسخ های ممکن آورده شده است تا محرکی برای افکار شما باشد. پاسخ ها با تصویر سمت راست مشخص شده اند.

هر فصل با خلاصه ای از نکات اساسی پایان می پذیرد.

یک بخش انتقال برای عنوان بعدی نیز ایجاد شده است؛ جهت اطمینان از انتقال آرام از عنوانی به عنوان دیگر! این قسمت با عنوان فصل بعد مشخص شده است.

فصل

کلاس‌های چندپایه چیست؟

کلاس چندپایه با سه نوع آرایش میز و نیمکت. تخته‌ی سیاه در سمت چپ قرار دارد.

محتوا

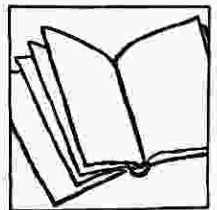

نمونه‌ی ۱-۱: رسیدن به
یک مدرسه‌ی دارای
کلاس چندپایه
- سطح بندی
- کلاس‌های چندپایه
- این کلاس‌ها را کجا
می‌توان پیدا کرد؟
- چرا این کلاس‌ها وجود
دارند؟

نمونه‌ی ۱-۱

رسیدن به مدرسه‌ی دارای کلاس چندپایه

بازرس مدرسه قصد دارد برای بازدید به مدرسه‌ی ابتدایی تابالیموف برود. او اداره‌ی خود را در سرپرستی منطقه، با اتوبوس عمومی ترک و به مدت چهار ساعت به منطقه‌ی کوهستانی سفر می‌کند.

هنگامی که از اتوبوس پیاده می‌شود، مدرسه را در قسمت کوهستانی می‌بیند؛ اما هنوز راه بسیاری مانده است. خوشبختانه، او روستایی‌ای را پیدا می‌کند که حاضر است اسبی را به او کرایه دهد. بازرس به سمت رودخانه‌ای که در این فصل سال کم آب است، حرکت می‌کند و بدون آن که خیس شود، از آن عبور می‌کند. سال قبل، چند نفر در راه رفتن به مدرسه، در این رودخانه غرق شدند. هنگامی که آنان از رودخانه عبور می‌کردند، سیلی برق آسا اتفاق افتاد. بازرس

پس از عبور از رودخانه، مسیری را در امتداد ستیغ کوه - که با چراگاه احشام و مزارع کوچک احاطه شده است - طی می کند. در طرف کوهستان، او مزارع کوچکی را با تعداد کمی کلبه و درخت می بیند. تقریباً ساعت ۴ بعد از ظهر است و بچه ها در حال بازگشت از مدرسه هستند. بعضی از بچه ها باید بیش از یک ساعت پیاده روی کنند تا از مدرسه به خانه های خود برسند؛ جایی که کارهای روزانه مثل دوشیدن شیر گاوها و آوردن آب منتظر ایشان است.

بالاخره، بازرس به ساختمان مدرسه که از سه اتاق تشکیل شده است، می رسد. معلمان به او خوشامد می گویند و با چای و بیسکویت از او پذیرایی می کنند. بازرس شب را در یکی از کلاس های درس اقامت می کند؛ زیرا هیچ اتاق اضافی در خانه ی سرمعلم (ارشد) که یک کلبه ی کوچک تک اتاقی است، وجود ندارد.

در طول شب، آنان از مشکلات آموزش برنامه ی درسی در ارتباط با دانش آموزان بحث می کنند و معلمان در مورد

کمبود مواد آموزشی و سایر منابع توضیح می دهند.

روز بعد، بازرس خود را برای سفری چهارساعته با اسب و رسیدن به مدرسه ی دوردست دیگر، آماده می کند.

طبیعت کلاس های چندپایه

در سال های ۱۸۰۰، سطح بندی به عنوان ابزاری برای جدا کردن گروه های دانش آموزان معرفی شده و به سرعت به عنوان واحد سازمان دهی در مدرسه یا هر مؤسسه ی آموزشی رواج یافته است. آنان با سطح بندی اطمینان می یافتند که چه وقت دانش آموز آماده ی ارتقا است. سطح بندی یکی از شاخص های دست یابی به برنامه ی درسی بود و سطوح سطح بندی با سن گره می خورد.

به طور کلی، یک کلاس درس، دانش آموزان یک پایه را دربر می گیرد. با توجه به اندازه‌ی مدرسه، ممکن است یک مدرسه از چندین کلاس در یک پایه‌ی مشابه تشکیل شود؛ هر چند ممکن است همه‌ی دانش آموزان از یک توانایی برخوردار نباشند.

کلاس‌های چندپایه

فرضیه‌هایی در مورد سن دانش آموزان، زمانی که وارد مدارس ابتدایی می شوند و از آن خارج می شوند، وجود دارد. همه‌ی دانش آموزان دارای عملکرد یکسانی نیستند؛ به طوری که برخی از آنان عملکرد خوبی ندارند و تکرار پایه می کنند، در حالی که دیگران در سنین پایین تر به مدرسه وارد می شوند.

کلاس‌های چندپایه به ندرت در مدارس وجود دارند؛ آن گونه که در نمونه‌ی ۱-۱ اشاره شد. این کلاس‌ها در روستاهای بسیار دور و اجتماعات دورافتاده، که جمعیت آن‌ها پراکنده شده است، پیدا می شود. در این مناطق، معلمان و دانش آموزان زیادی وجود ندارند؛ بنابراین یک کلاس، از دانش آموزان با سنین مختلف تشکیل می شود.

این دانش آموزان در یک کلاس قرار دارند، با یک معلم آموزش داده می شوند و پایه‌های مختلفی نیز دارند؛ برای مثال، یک کلاس ممکن است از دانش آموزان پایه‌های اول، دوم، سوم و چهارم تشکیل شده باشد. چنین کلاسی، کلاس چندپایه نامیده می شود.

در این تک کلاس، ممکن است دانش آموزانی با سنین مختلف باشند؛ ولی آنان با سطوح مختلف توانایی کار می کنند و یاد می گیرند.

آن‌ها همچنین کلاس‌های دو پایه نامیده می شوند. در برخی جاها، تدریس چندپایه به عنوان «آموزش و پرورش جایگزین» یا کلاس‌های چندپایه،

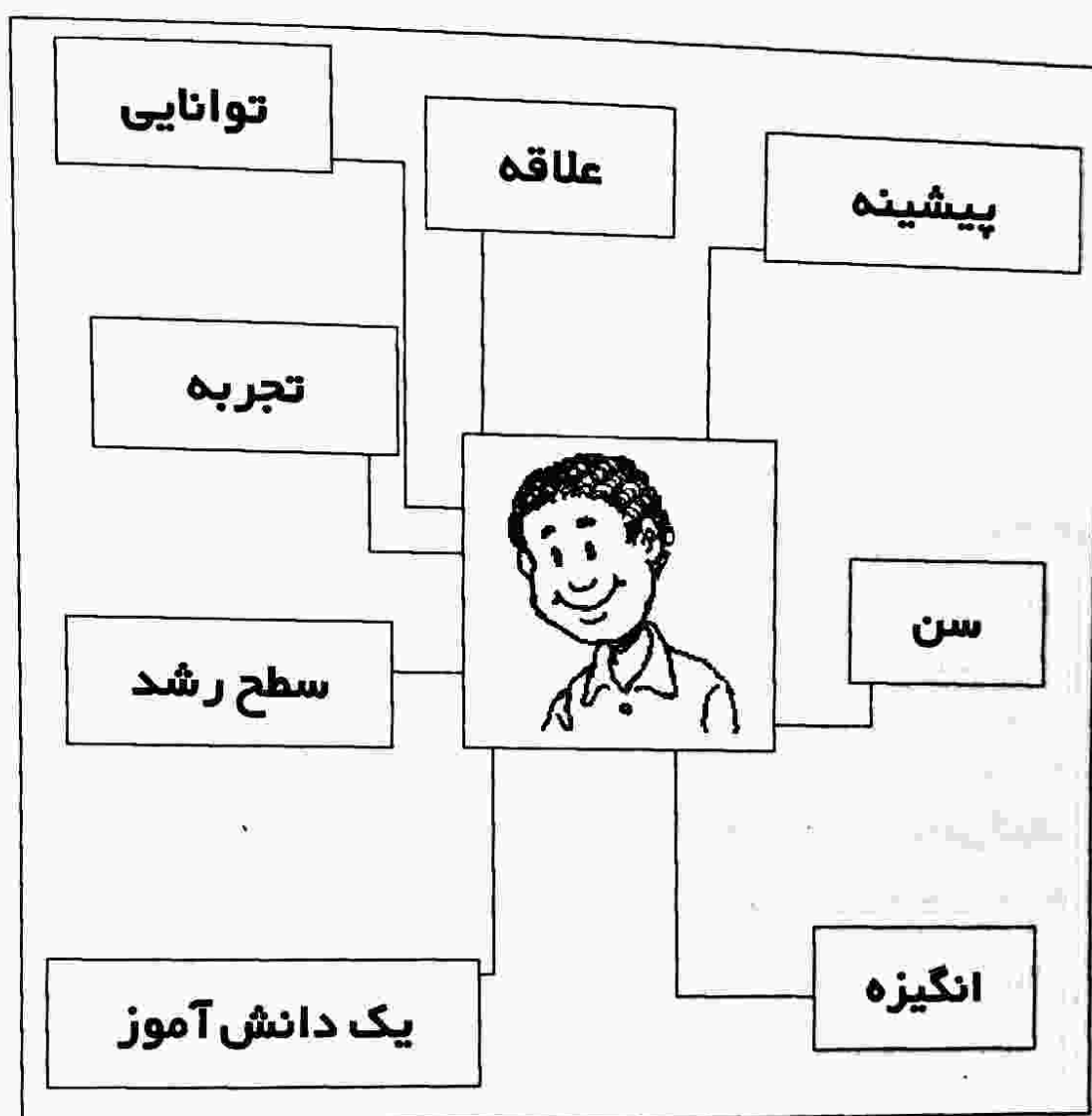
کلاس‌های ترکیبی نامیده می شوند.

به طور سنتی، کلاس‌های چندپایه بیشتر دوپایه را بیان می کنند. در این

کلاس‌ها، معلمان باید بیش از یک برنامه‌ی درسی را به طور همزمان تدریس کنند. در کلاس‌های چندپایه نیز مانند همه‌ی محیط‌های یادگیری، دانش‌آموزان تقسیمات زیادی را به کلاس درس می‌آورند. فهرست زیر، برخی از تقسیمات موجود در بین دانش‌آموزان را که معلم باید به آن‌ها توجه کند، مشخص می‌کند.

۱. سن؛
۲. توانایی؛
۳. سطح رشد؛
۴. پیشینه؛
۵. تجربه؛
۶. انگیزه؛
۷. علاقه.

این کلاس‌ها در کجا وجود دارند؟

مدارس چندپایه با کشورهای در حال توسعه عجین شده‌اند؛ اما کشورهای دیگری نیز یافت می‌شوند که به دلایل فراوانی، چنین مدرسی در آن‌ها وجود داشته باشد؛ از جمله: پرو، سریلانکا، نروژ، ویتنام، انگلیس، فرانسه، کاریبیا، هندوستان، امریکا، نیوزیلند، کلمبیا و ساموآ.

چرا این مدارس وجود دارند؟

معمولاً کلاس‌های چندپایه با اختیار و انتخاب تشکیل نمی‌شوند؛ بلکه بر اثر فشار موقعیت‌ها ایجاد می‌شوند.

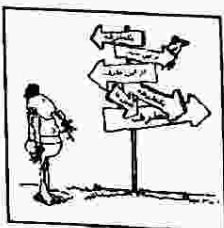
کلاس چندپایه ممکن است ناشی از الزامات اقتصادی - اجتماعی یا وجود جمعیتی کوچک (همان‌گونه که در این نمونه ذکر شد) در جوامع حاشیه‌ای باشد.

اکثر مدارس با کلاس‌های چندپایه، برای استخدام معلمان اضافه یا ساختن کلاس‌های بیشتر، منابع مناسبی ندارند. آن‌ها فاقد نیروی انسانی پشتیبانی مانند سرایدار و کادر مدیریت هستند و برای خرید مواد و تجهیزات مانند اورهد، رایانه یا ماشین‌های فتوکپی، ناتوان‌اند.

تشکیل کلاس‌های چندپایه، ممکن است نتیجه‌ی موقعیت‌های جغرافیایی، اقتصادی، اجتماعی یا فرهنگی جامعه یا محله باشد. برخی از این عوامل در بخش‌های بعدی اشاره خواهد شد.

در بسیاری از کشورها، با توجه به رسوم فرهنگی‌شان، کودکان باید در پرورش حیوانات اهلی یا کارهای جزئی کشاورزی و یا مراقبت از خواهران و برادران کوچک‌تر همکاری کنند؛ برای مثال، کلاس‌های چندپایه در هند، به دختران این اجازه را می‌دهد که کارهای سنتی اجتماعی خود را با انجام کارهای سوزن‌دوزی و زردوزی ادامه دهند.

در ایالات متحده‌ی امریکا یک مدرسه‌ی چندپایه در جامعه‌ی روستایی، مدرسه‌ای بسیار خاص به شمار می‌آید. در برخی مدارس افریقایی، کلاس‌های چندپایه به کودکان سه تا شش ساله، اجازه می‌دهد تا برای کسب آمادگی تحصیلی در آن‌ها شرکت کنند؛ در حالی که دانش‌آموزان بزرگ‌تر، آموزش و پرورش ابتدایی را دریافت کنند.

چرا کلاس‌های چندپایه وجود دارند؟

هدف:

این فعالیت، آگاهی شما را در مورد دلایل وجود مدارس چندپایه و نقش اساسی‌ای که آن‌ها در آموزش و پرورش جامعه ایفا می‌کنند، افزایش خواهد داد.

سؤال‌ها:

۱. به سؤال‌های زیر پاسخ دهید و در مورد آن‌ها با هم گروه‌های خود بحث کنید.
۱-۱. به نمونه‌ی ۱-۱ در صفحه‌ی ۲۱ مراجعه کنید و چهار دلیل برای این سؤال که «چرا مدرسه‌ی تابالیموف چندپایه است؟» بنویسید.
۲. توضیح دهید که مدرسه‌ی چندپایه یا کلاس چندپایه‌ی شما، چگونه شروع به کار کرده است؟
۳. چگونه دانش‌آموزان شما بدون برنامه از عهده‌ی تحصیل برمی‌آیند؟

پاسخ‌های ممکن

۱. هر معلمی می‌تواند با توجه به اطلاعات زیر، مواردی را که مربوط به مدرسه‌ی خودش است، انتخاب کند.

عوامل جغرافیایی

- مدرسه در یک جامعه کوچک در یک منطقه دور دست قرار دارد، از شهرهای بزرگتر و یا روستاها دور است و جایی است که جمعیت کم است.
- این مدرسه برای مردم عشایری است، که در طول سال در حال کوچ هستند؛ به طوری که معلم باید همراه گروه باشد.
- در آن مناطق، آرودخانه‌ها، جاده‌ها و کوه‌هایی وجود دارد که عبور از آن‌ها برای کودکان خطرناک است؛ بنابراین، لازم است که دانش‌آموزان در مدرسه‌ی

۱. جامعه کوچک

۲. عشایری

۳. رودخانه دور

۴. جاده خطرناک

روستا درس بخوانند.

- بسیاری از مادران یا اولیا به شهرها مهاجرت کرده و فرزندان خود را نزد مادر بزرگ ها گذاشته اند.

عوامل اجتماعی

۱- دسترسی برابر
۲- فرزند
۳- مدرسه
۴- مهاجرت

- هر کودکی حق دسترسی برابر به آموزش و پرورش را دارد؛ مستقل از آن که در کجا زندگی می کند.
- کودکان حق دسترسی به آموزش و پرورش در بین فرهنگ خود را دارند.
- اولیا دوست دارند فرزندان خود را به مدارسی بفرستند که مذهب آنان با مذهب خودشان یکی باشد.
- اولیا دوست دارند در نزدیک ترین محل، مرکزی برای آموزش و پرورش فرزندانشان وجود داشته باشد.

اتفاقی : کارهای دامداری، کشاورزی
دختران : مادر برای خانه داری آماده شود

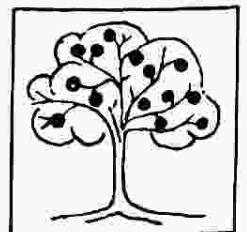
عوامل فرهنگی

- دانش آموزان بخشی از جامعه ی اقتصادی هستند؛ به همین دلیل، آنان باید پیش از رفتن به مدرسه، کارهای مشخصی را انجام دهند (مانند: کشاورزی و صنایع دستی).
- دختران معمولاً امکان رفتن به مدرسه را ندارند؛ زیرا آنان باید برای خانه داری آماده شوند.
- دانش آموزان مجبورند پیش از رفتن به مدرسه، برخی کارهای دامداری را انجام دهند.

فعالیت ۱-۱

چگونه مدارس کوچک به آموزش و پرورش جامعه کمک می کنند؟

معلمان باید به گروه های کوچک تقسیم شوند و راه های کمک به مدارس را برای بهبود جامعه بنویسند.

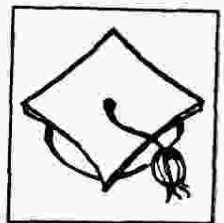

برخی پاسخ‌های ممکن در زیر آمده است:

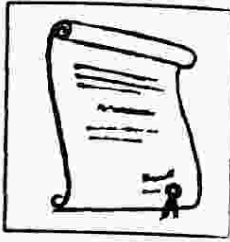
پاسخ‌های ممکن

- سطح سواد عملکردی و ریاضی را افزایش می‌دهد.
- برای هر دانش‌آموز، موقعیت رفتن به آموزش و پرورش متوسطه را فراهم می‌کند.
- دانش‌آموزان را برای موقعیت‌های گوناگون پس از دوره‌ی ابتدایی مهیا می‌کند.

خلاصه

- کلاس‌های چندپایه، به کلاسی گفته می‌شود که در آن‌ها، دو گروه یا بیشتر دانش‌آموز وجود دارد. هر گروه دارای توانایی و پایه‌ی تحصیلی مختلفی است.
- کلاس‌های چندپایه به دلایل مختلف در سراسر دنیا وجود دارد.
- دلایل اولیه برای وجود کلاس‌های چندپایه، به پنج گروه قابل تقسیم است:
- جمعیت کم یا کاهش یافته، احتمالاً به دلیل مهاجرت یا نرخ بالای مرگ و میر.
 - موقعیت‌های ناشی از فقر اقتصادی، به دلیل منابع نابرابر آموزشی.
 - وجود آداب و رسوم فرهنگی که مانع از حضور دانش‌آموزان در مدرسه می‌شود.
 - موقعیت جغرافیایی مدرسه که ممکن است در مناطق دوردست یا روستاهای غیرقابل دسترسی باشد.
 - برخی دانش‌آموزان ممکن است دچار مشکلات ذهنی باشند و هیچ مرکزی برای آموزش و پرورش استثنایی در نزدیکی آنان وجود نداشته باشد.
 - جوامع به شکل‌های زیر از کلاس‌های چندپایه بهره‌مند می‌شوند:
 - افزایش سواد عملکردی و ریاضی در جامعه.
 - ایجاد فرصت‌های بعد از دوره‌ی ابتدایی.
 - آماده‌سازی دانش‌آموزان برای آموزش و پرورش متوسطه.

در این فصل، کوشش شده است تا به این پرسش پاسخ داده شود:
 کلاس‌های چندپایه چیست؟ «توضیح داده شده که کلاس‌های چندپایه تنها به
 دنیای در حال توسعه اختصاص ندارد، بلکه یک پدیده‌ی جهانی است.»
 واضح است که منابع و مزایایی از کلاس‌های چندپایه به دست می‌آید.
 در فصل بعد، درباره‌ی چالش‌های کلاس‌های چندپایه بحث خواهد شد.

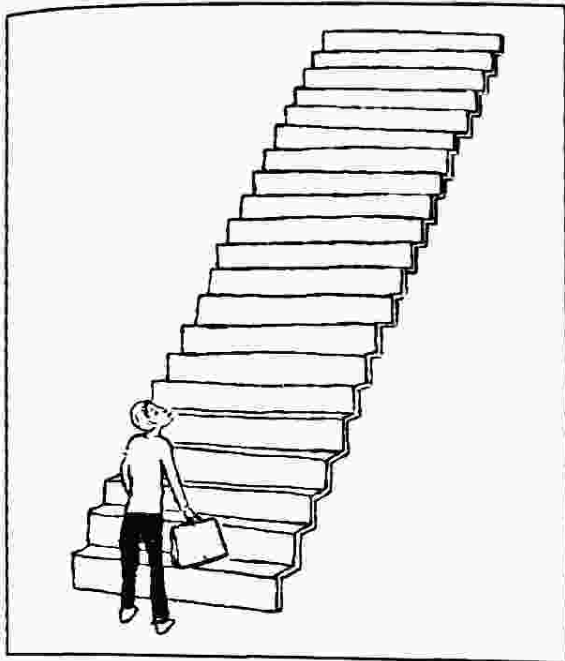

چالش‌های کلاس‌های چندپایه

محتوا

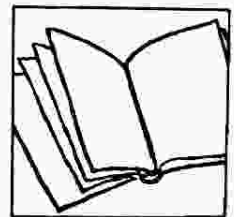
نمونه‌ی ۲-۱: کاهش
جمعیت موجب تشکیل
کلاس‌های چندپایه
می‌شود.
مزایا
آمادگی‌ها
چند مهارتی
چند استعدادی
عملکرد و نقش معلم
چندپایه

نمونه‌ی ۲-۱

کاهش جمعیت موجب تشکیل کلاس‌های چندپایه می‌شود.

در دهه‌ی ۶۰، در دهکده‌ی ماهیگیرپورت رویان جامایکا، مدرسه‌ای دولتی برای همه‌ی سنین و تحت پوشش قرار دادن ۶۰۰ دانش‌آموز ساخته شد. در طول چهل سال گذشته، جمعیت به خاطر مرگ و میر، مهاجرت و همچنین پراکنده شدن در سایر بخش‌های جزیره، به طور چشمگیری کاهش یافته است. به علاوه، بسیاری از اولیا ترجیح می‌دهند که فرزندان خود را به مدارس آمادگی در شهر کینگ استون که معمولاً نزدیک محل کارشان است، بفرستند؛ از این رو، تعداد ثبت‌نام‌شدگان در مدرسه، تقریباً به ۱۶۰ نفر کاهش یافت. با این کاهش جمعیت و نیز محدودیت در تعداد معلمان، کلاس‌بندی دانش‌آموزان به این صورت درهم ادغام شد:

پایه های اول و دوم، پایه های سوم و چهارم، پایه های پنجم و ششم، پایه های هفتم، هشتم و نهم.

بیشتر معلمان از مناطق دیگری جذب شدند؛ از این رو، با جامعه و رسوم آن آشنا نبودند. معلمان وظیفه ی تدریس کلاس های چندپایه را به عهده داشتند؛ در حالی که هیچ گونه آموزشی برای انجام این مسئولیت ندیده بودند. آنان مجبور بودند این مهارت ها را در محیط کار و توسط بخشی از وزارت آموزش و پرورش که مسئول پروژه ی کلاس های چندپایه بود، به دست آورند.

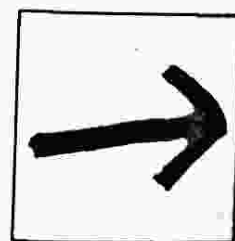
همچنین مدیریت فعال مدرسه، مشارکت با بخش خصوصی و سازمان های اجتماعی را برای ارتقای محیط یادگیری سازمان دهی کرد.

سرپرستی مدیریت منطقه ی پورت رویال با همکاری مدرسه، پروژه ای را با یکی از نمایندگی های محلی برای راه اندازی یک آزمایشگاه رایانه ای انجام داد تا دانش آموزان و سایر افراد جامعه از آن استفاده کنند.

چند وجهی بودن معلم چندپایه

مزایا

برای فهم کامل چالش های کلاس های چندپایه، مشخص کردن مزایای بالقوه ی این مدارس مفید است و این که یک معلم متوسط آموزش دیده یا بدون آموزش، چگونه باید ابتدا برای شناخت مزایا و سپس پیروی کردن از آن ها آماده شود. پژوهش های انجام شده در مورد اثربخشی تدریس کلاس های چندپایه، حاکی از آن است که، اگر کار خوب انجام شود، دانش آموزان نتایجی برابر یا گاهی بهتر از کلاس های تک پایه به دست می آورند.

برای مثال، یکی از مطالعات نشان داد که داده ها از نظر رشد علمی، کلاس های چندپایه را به عنوان یک نمونه ی موفق تأیید می کنند و آن را یک سازمان اثربخش جایگزین برای کلاس های

تک پایه می دانند، و وقتی نوبت به بررسی تأثیر بر دانش آموز می رسد نیز باید گفت، سازمان کلاس چندپایه بسیار قوی تر ظاهر می شود. عملکرد بیرونی دانش آموزان چندپایه نسبت به دانش آموزان تک پایه، در ۷۵ درصد مقیاس های در نظر گرفته شده، بالاتر است (منبع: میلر، ۱۹۸۹).

وقتی شیوه ی تدریس کلاس های چندپایه در نظر گرفته می شود، دانش آموزان می توانند در بین گروه دانش آموزان با عملکرد بالا قرار گیرند. با وجود چالش های بسیار برای کلاس های چندپایه، اما مزایای بسیاری نیز در آن ها وجود دارد. معلمانی که در چنین محیطی کار می کنند، شانس آن را دارند که موضوعات مختلف اجتماعی را که به فرایندهای توسعه کمک می کنند، نه تنها به دانش آموزان، بلکه به اولیای ایشان نیز آموزش دهند؛ موضوعاتی مانند:

۱. ارتقای سلامتی و بهداشت؛

۲. کشاورزی؛

۳. تجارت کوچک؛

سایر مزایایی که در مطالعات آمده است، عبارت اند از:

- پایین بودن نرخ نسبت دانش آموز به معلم؛
- فرصتی برای هر چه فردی تر کردن آموزش؛
- فرصتی برای ایجاد و تقویت حس رهبری، تعاون و مهارت های مدیریت دانش آموزان.

آمادگی

گاهی معلم پیش از حضور در محل خدمت خود، نمی داند که در یک کلاس چندپایه تدریس خواهد کرد. مهارت های مورد نیاز برای مدیریت دانش آموزان و تدریس در یک محیط چندپایه، معمولاً در مراکز تربیت معلم

تدریس نمی شود. همچنین معلمان فاقد پشتیبانی های مورد نیاز برای برخورد خلاق و همراه با انگیزه، برای استفاده از منابع موجود هستند.

چندمهارتی

در محیط چندپایه، انتظار می رود که هر معلمی بداند و بتواند به طور مؤثر موضوعات مختلف را در پایه های مختلف تدریس کند؛ برای مثال، معلمی که مسئولیت پایه های اول، دوم و سوم را بر عهده دارد، باید موضوعات زیر را بداند:

- مطالعات اجتماعی پایه های اول، دوم و سوم؛
- ریاضیات پایه های اول، دوم و سوم؛
- زبان آموزی در پایه های اول، دوم و سوم؛

انتظار می رود معلم علاوه بر پاسخ گویی به موضوعات خاص موجود در برنامه ی درسی معمولی مدرسه، مجموعه ای از توانایی ها و مهارت ها را نیز دارا باشد. برخی از این مهارت ها و توانایی ها عبارت اند از:

- پژوهش
- نظارت
- برنامه ریزی
- سازمان دهی
- تسهیل گری
- مدیریت
- انگیزش
- ارزش یابی

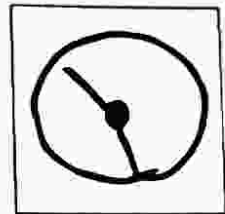

عملکرد و نقش معلمان چندپایه

معلم کلاس چندپایه، باید نقش‌ها و عملکردهایی را داشته باشد؛ برخی از آن‌ها به شرح زیر هستند:

به عنوان پژوهشگر میدانی یا اقدام‌پژوه

اگر اولیا فکر کنند که آنچه مدرسه به بچه‌ها می‌آموزد، ارتباطی به زندگی آنان ندارد، هیچ انگیزه‌ای برای فرستادن دانش‌آموزان به مدرسه نخواهند داشت. درگیر کردن دانش‌آموزان با فعالیت‌های اقتصادی اولیای ایشان، مزایای بیشتری نیز خواهد داشت.

معلم برای فهمیدن نیازهای دانش‌آموزان و جامعه، باید نیازهای جامعه را بداند؛ یعنی او باید برخی از مهارت‌های پژوهش اجتماعی را بشناسد. معلم کلاس چندپایه، باید در مورد روش‌ها و فنونی که مشارکت و پیشرفت یادگیری را افزایش می‌دهد، مطالعه کند.

مثال:

در برخی کشورها، به خصوص جامائیکا، حضور دانش‌آموزان در مدرسه، به ویژه در روزهای جمعه در مناطق روستایی، کاهش می‌یابد. معلمان باید مشخص کنند که اولیا چه کاری انجام می‌دهند؟ چرا دانش‌آموزان در روزهای جمعه غایب‌اند؟ و راه‌های کمک دانش‌آموزان به اولیای شان چیست؟

به عنوان آموزگار یا تسهیل‌کننده یادگیری

هدف فعالیت اصلی معلم چندپایه، رشد دانش‌آموزان است؛ دانش‌آموزانی که دارای برخی دانش‌ها و مهارت‌ها هستند و در ارزش‌ها و نگرش‌های قابل قبول مشارکت می‌کنند.

معلم باید دانش‌آموزان خود را بشناسد و تجربیات آنان را بداند؛ به طوری که

تواند راهکارهایی را به کار گیرد تا یادگیری را جذاب و مؤثر کند. همچنین او باید در شناخت و مراقبت از تفاوت های فردی موجود در میان دانش آموزان، توانا باشد.

مثال:

در جامعه ای که کشاورزی فعالیت اصلی اقتصادی است و تولیدات در بازار محلی به فروش می رسد، معلم باید

مقداری از وقت را صرف فعالیت هایی کند که بچه ها با آن درگیرند؛ برای مثال، معلم می تواند برخی روش های خرید و فروش را به دانش آموزان آموزش دهد و این که هنگام فروش چه آدابی را رعایت کنند. دانش آموزان می توانند طریقه ی ساخت پوسترهای تبلیغاتی را یاد بگیرند.

به عنوان یک رابط اجتماعی/ مرجع

بیشتر معلمان، به خاطر تعلیماتی که دیده اند و موقعیت و مسؤولیتشان در جوامع محلی، دارای موقعیت مهمی هستند. این ویژگی در مورد معلمان چندپایه نیز صدق می کند. طبیعت بسیاری از موقعیت ها، در جایی که مدرسه ی چندپایه وجود دارد، چنین است که همکاری و یاری جامعه ی محلی ضروری است، تا بدین وسیله کیفیت خدمات آموزشی و پرورشی ارائه شده توسط مدارس چندپایه، ارتقا یابد.

مثال:

معلمان به دلیل این که آموزش دیده اند، معمولاً منابع و مرجع ارزشمندی هستند. یک معلم ممکن است عضو گروه های اجتماعی بوده و در فعالیت های مذهبی، اجتماعی و فرهنگی بسیار فعال باشد و برای محکم کردن ارتباط خانه و مدرسه، از خانه ها بازدید کند.

به عنوان یک فرد فعال در امور اجتماعی / مشاور

معلم چندپایه، اغلب تحصیل کرده‌ترین فرد در جامعه‌ی محلی است (در آموزش و پرورش رسمی آن گونه که از آموزش و پرورش غیررسمی متمایز است)؛ از این رو، او نقش مهمی را به عنوان یک مشاور برای دانش‌آموزان در زمینه‌ی وسیعی از مسائل اجتماعی و احتمالاً روان‌شناسی ایفا می‌کند.

مثال:

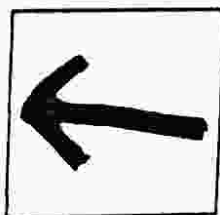
معلم می‌تواند به راحتی از پاسخ دانش‌آموزان بفهمد که آیا آنان به طور طبیعی می‌بینند و می‌شنوند؟ همچنین می‌تواند مشخص کند که آیا مشکلات دیگری نیز وجود دارد که بر توانایی یادگیری و پیشرفت دانش‌آموز تأثیر بگذارد؟

به عنوان ارزش‌یابی‌کننده

یکی از نقش‌هایی که معلم چندپایه باید بپذیرد، مراقبت از فرایند یادگیری دانش‌آموزان است تا از یک آموزش و پرورش خوب اطمینان یابد. برای این کار، ضروری است که معلم سطح آموزش و پرورش دانش‌آموزان را در زمان اولین ورودشان به کلاس، بین سال و پایان سال مشخص کند.

مثال:

معلم پرونده‌ای برای ثبت عملکرد هر دانش‌آموز در طول سال تشکیل می‌دهد. با توجه به اطلاعات موجود در پرونده، معلم می‌تواند مشخص کند که آیا رشد شناختی، عاطفی و سایر زمینه‌ها در دانش‌آموز، به طور مناسب شکل گرفته است؟

به عنوان طراح مواد آموزشی

با وجود این که مواد درسی مختلف معمولاً توسط مرکز یا مسؤولان منطقه ای آموزش و پرورش آماده می شود، معلمان چندپایه به تولید مواد پشتیبانی خود که مرتبط با محیط دانش آموزان است، نیاز دارند.

مثال:

اگر معلمی در محیطی قرار گیرد که مزرعه ی گاوداری وجود دارد، باید مواد آموزشی ای که آماده می کند، منعکس کننده ی آن محیط باشد؛ به عنوان مثال، برای تهیه ی تصاویر دیداری جهت آموزش الفبا، می تواند برای حرف «گ» کلمه ی گاو، حرف «ب» کلمه ی بار و حرف «ش» کلمه ی شیر را به کار برد.

به عنوان آموزشگر چندحرفه

یادگیری فرایندی مستمر است و در منزل و مدرسه شکل می گیرد. معلم در آموزش اولیا و سایر اعضای اجتماع محلی، نقش مهمی بر عهده دارد به طوری که می تواند برای یادگیری دانش آموز، تسهیل کننده باشد.

مثال:

بسیاری از اولیا معتقدند که بچه ها باید بیننده باشند و سخن نگویند؛ اما وقتی آنان نوجوان می شوند، اولیا انتظار دارند که به طور معجزه آسایی بتوانند در بحث های بزرگسالان مشارکت کنند. معلمان می توانند اولیا را با مراحل مختلف رشد فرزندانشان آشنا کنند و این که باید در هر سنی چگونه با آنان رفتار کرد.

به عنوان کارمندان پاره وقت دولت

بسیاری از کلاس های چندپایه در مناطق دوردست و جدا از مرکز قرار دارند و

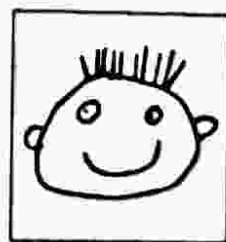
مدرسه در چنین جوامعی، اغلب مرکزی را تشکیل می دهد.
بسیاری از سیاست های دولت در مورد کنترل جمعیت و مراقبت بهداشتی،
می تواند توسط معلمان مدارس چندپایه، بهتر اجرا شود.

مثال:

معلمان معمولاً به خانه ها و اولیا دسترسی دارند و از جانب والدین دانش آموزان، بسیار مورد احترام هستند. آنان به عنوان نماینده ی دولت و تحول، می توانند بر اساس حق خود، توصیه های را در مورد تغذیه ی دانش آموزان، بهداشت آنان، برنامه ریزی روزانه در منزل و ایجاد استراحت و آرامش، ارائه کنند.

به عنوان کنترل کننده ی کیفیت

یکی از تأکیدات مهم ملی فراهم کردن امکانات آموزش و پرورش برای همه ی انسان ها در حدّ توان است. دستیابی به این هدف، برای بسیاری از کشورها دشوار است؛ به خصوص در جایی که بخشی از جمعیت در مناطق دوردست و جدا از مرکز زندگی می کنند، برای گروه های اقلیتی که زبان های مختلفی را به کار می برند و مردمی که زندگی عشایری دارند و ...

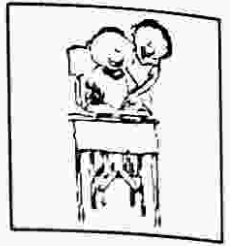

در کلاس چندپایه، معلم باید از نزدیک عملکرد دانش آموزان را کنترل کند و قدم هایی را برای اطمینان از دستیابی به مهارت لازم در خواندن، نوشتن و حساب کردن، بردارد.

مثال:

بعضی از دانش آموزان، احتمالاً به دلایل بهداشتی، نمی توانند به طور منظم در مدرسه حاضر شوند؛ از این رو، معلمان می توانند با تعیین تکالیف و بررسی آن ها به دانش آموز کمک و اولیا را تشویق کنند تا فرزندان خود را هر روز به مدرسه بفرستند. همچنین آنان باید از نزدیک بر عملکرد هر دانش آموز در طول ساعت نظارت کرده، تا پیشرفت او را مشاهده کنند و به دانش آموزانی که پیشرفتی از خود نشان نمی دهند، توجه ویژه داشته باشند.

به عنوان ولی جایگزین

در مناطق دوردست و اجتماعات جدا افتاده، به خصوص در جایی که معلم به زبان محلی سخن می گوید و توسط جامعه ی محلی به خوبی پذیرفته شده است، معلم چندپایه اغلب رابطه ای نزدیک تر با دانش آموزان خود برقرار می کند؛ نزدیک تر از آنچه در مدارس شهری و کلاس های معمولی دیده می شود.

جو کلاس چندپایه، بیشتر شبیه جو خانه است؛ زیرا بچه ها بر اساس سن یا پایه ی تحصیلی، از یکدیگر جدا نمی شوند. در این شرایط، معلم چندپایه اغلب به عنوان پدر و مادر دانش آموزان جایگزین می شود.

مثال:

جو کلاس بیشتر شبیه یک خانواده است تا یک کلاس درس. معلمان نیز دوست دارند به دانش آموزان توجه بیشتری کنند. معلم حساس تر بوده و علاقه مند است که وقتی دانش آموزی مشکلی دارد، آن را بشناسد و به نیازهای آن دانش آموز توجه بیشتری کند.

به عنوان مدیر مالی

معلم چندپایه، در مواقعی که بودجه ای به مدرسه تعلق بگیرد، مدیر مالی مدرسه هم محسوب می شود.

مثال:

معلم باید اسناد هزینه های روزانه را نگهداری کند و مطمئن شود که همه ی رسیدها برای تأیید این هزینه ها حفظ شده است. این اطلاعات برای تراز کردن بودجه ای که دریافت کرده، مورد نیاز است.

به عنوان نماینده ی فرهنگ، اخلاق و ارزش های سیاسی

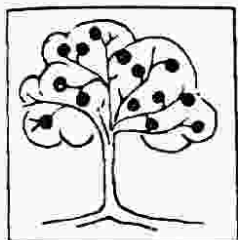
معلم چندپایه نقش مهمی را در زمینه ی فرهنگ، اخلاق و ارزش های سیاسی

جامعه به عهده دارد. او می تواند ارزش های مثبت جامعه را برای مشارکت اجتماعی در حیات مدرسه و موفقیت تحصیلی دانش آموزان به کار گیرد. معلم چند پایه باید از برخورد و درگیری با مردم خودداری کند. (منبع: لن بیرچ)

مثال:

هر معلمی باید آداب و رسوم مثبت فرهنگی جامعه را که برای جامعه منحصر به فرد هستند، بداند؛ برای مثال، رنگرزی پارچه، بافتن سبد و نگهداری از سالمندان. او می تواند از اولیا یا سایر اعضای جامعه، برای گفت و گو کردن و نشان دادن آن ها به دانش آموزان دعوت کند.

فعالیت ۲-۱

مزایا و محدودیت های مدارس کوچک

هدف: این فعالیت به شما کمک می کند تا مزایای داشتن مدارس کوچک برای آموزش و پرورش را بشناسید. همچنین کمک می کند تا بتوانید مشکلات و محدودیت هایی را که معلمان کلاس های چند پایه و مدارس تک معلمی با آن مواجه هستند، توضیح دهید و بگویید که چگونه آن ها قابل حل خواهند بود.

پرسش ها:

۱. مزایای مدارس کوچک کدام اند؟

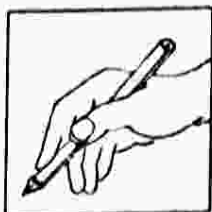
۲. مشکلات ما چیست؟ با توجه به:

• محیط فیزیکی

• محیط اجتماعی

• محیط یادگیری

۳. به نمونه ی ۲-۱ در صفحه ی ۳۰ رجوع و در مورد چگونگی مشارکت مدرسه ی شما برای ارتقای عملکرد مدرسه با جامعه بحث کنید.

مدرسه‌ای که خوب سازمان یافته است :

- امکان طراحی فعالیت‌های یادگیری مرتبط با زندگی دانش‌آموزان را در جامعه فراهم می‌کند (یعنی : از نقطه نظر ارزش‌ها و نگرش‌ها ، هویت فرهنگی و درگیر شدن جامعه) ؛ آنگونه که معلمان می‌توانند برنامه‌ی درسی ملی را برای زندگی روستایی سازگار کنند .
- اولیا را برای درگیر شدن و مشارکت بیش‌تر برای تعلیم و تربیت فرزندانشان تشویق می‌کند (کمک کردن برای حضور منظم در مدرسه ، انجام تکالیف در منزل ، انجام پروژه‌ها و تهیه‌ی مواد مورد نیاز در مدرسه) .
- مشارکت فعال اجتماع و سازمان‌های اجتماعی را در مدرسه تشویق می‌کند (یعنی ، کمک به وسیله‌ی ساخت و نگهداری ساختمان‌های مدرسه ، کمک برای طبخ غذای مدرسه ، کمک به عنوان اعضای کمیته‌ی مدرسه ، کمک به معلمان ، سرپرستی ورزش و افراد مرجع خاص در زمینه‌ی هنر و صنایع دستی ، موسیقی ، رسوم فرهنگی و کشاورزی و ...)
- به مدرسه اجازه می‌دهد تا جامعه را در ایجاد شرایط برای سوادآموزی بزرگسالان حمایت کند و همچنین برای تشکیل جلسات روستا امکانات خود را در اختیار آنان گذارد و
- تعامل بین دانش‌آموزان بزرگ‌تر و کوچک‌تر را تشویق می‌کند .

چالش‌ها

محیط فیزیکی

- معلمان اغلب از کار در مدارس دوردست ناراضی هستند ؛ زیرا :
- آنان نگران هستند که دوری از مرکز تصمیم‌گیری ، در پیشرفت و رشدشان تأثیر بگذارد ؛

- از اقوام، دوستان و همکاران خود دور هستند؛
- حقوق و دستمزدشان برای جبران از دست دادن بهای زندگی دور از مراکز اصلی، کافی نیست؛
- از جاده‌ها، حمل و نقل، فروشگاه، درمانگاه، اداره‌ی پست، مرکز پلیس و... دور هستند؛
- کودکان اغلب از بهداشت و تندرستی پایین‌تری نسبت به دانش‌آموزان مشابه خود در مدارس بزرگ برخوردارند؛
- با سیستم‌های پشتیبانی‌کننده‌ی آموزش و پرورش و مسؤولان امور ارتباطی ندارند.

محیط یادگیری

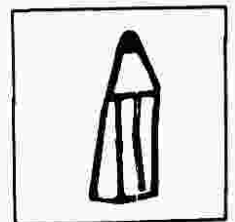
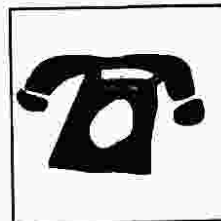
- نبودن نظارت؛
- نبودن مواد یادگیری؛
- نبودن کادر آموزش دیده؛
- نبودن تسهیلاتی چون:

- تلفن، دستگاه فتوکپی، ماشین تایپ، کاغذ، قلم، گچ و...؛

- کتاب‌های درسی، کتابخانه‌ی مدرسه؛

- مواد مرجع و منابع بیرون مدرسه مانند: کتابخانه‌ی شهر، مرکز بهداشت، مرکز اطلاعات کشاورزی و...؛

- ساختمان، میز و نیمکت و انبار.

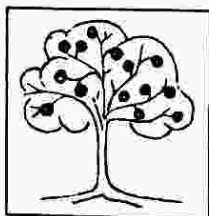
محیط اجتماع

- تنهایی معلمان؛ که در شرایط ناهماهنگ یا زمانی که معلم از جامعه‌ای با پیشینه‌ای

- دیگر آمده باشد، می تواند جدی تر شود؛
- نگرش منفی نسبت به تدریس در کلاس های چندپایه در بین مسئولان امر و افکار عمومی؛
- نبودن آموزش های پیش از خدمت و ضمن خدمت؛
- نبودن کتاب های درسی مناسب (کتاب های درسی موجود فقط برای کلاس های تک پایه مناسب است) و عدم یاری رسانی برای مشکلات خاص آموزشی و پرورشی (مانند روش ها و فنون تدریس و سازمان دهی کلاس درس)؛
- قرار گرفتن اغلب مدارس کوچک و کلاس های چندپایه در مناطق نامناسب از نظر اقتصادی اجتماعی، که منجر به مسائل زیر می شود:

- محرومیت از محیط خانه؛
- پایین بودن سطح تحصیلات خانواده ها؛
- مشکلات تغذیه و بهداشت؛
- پایین بودن تمایل اولیا و جامعه؛
- غیبت از مدرسه به خاطر رسیدگی به چارپایان و کار کردن در مزرعه، مراقبت از منزل؛
- نبودن پیش دبستانی.

- نامناسب بودن زمینه برای تجربیات بیرون از مدرسه ی دانش آموزان، که می تواند به عنوان نقطه ی شروع یادگیری باشد؛ برای مثال، ورزش، رقص و موسیقی سنتی، بازدید از مراکز مورد علاقه.

فعالیت ۲-۲

نکات مورد بحث

این فعالیت نکات مهم مرتبط با تدریس در مدارس تک معلمی و کلاس های چندپایه را مورد بحث قرار می دهد.

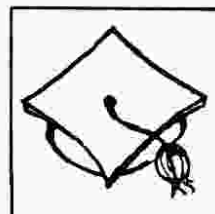
هدف:

سؤال ها :

۱. چه مشکلاتی با فعالیت های معلم کاهش می یابد و چه مشکلاتی به وسیله ی معلم قابل حل نیست ؟ برای مثال ، معلمان برای یک سیاست مناسب دولتی ، فقط می توانند درخواست کنند ؛ اما نبودن مواد یادگیری با ساخت وسایل کمک درسی یا کمک گرفتن از اولیا قابل حل خواهد بود .
۲. سه مورد از مهم ترین محدودیت هایی را که معلمان می توانند در مورد آن ها اقدامی انجام دهند ، مشخص کنید . با رجوع به راه حل مطرح شده در نمونه ی ۲-۱ ، راه حل هایی را برای این محدودیت ها ارائه دهید .

خلاصه

- مدارس کوچک نقش چشم گیری در آموزش و پرورش دارند .
- آن ها دسترسی به آموزش و پرورش را در هر مکانی ممکن می کنند .
- آن ها معمولاً در مناطق دوردست قرار دارند و با محدودیت هایی مواجه هستند که مدارس معمولی با آن ها روبه رو نیستند .
- این کلاس ها مشارکت بیشتر اولیا و جامعه را در زندگی مدرسه و دانش آموزان گسترش می دهند .
- مدارس کوچک در برخی از کشورهای توسعه یافته ، برای ارائه ی آموزش و پرورش ویژه به دانش آموزان استثنایی به کار می روند .

فصل بعد

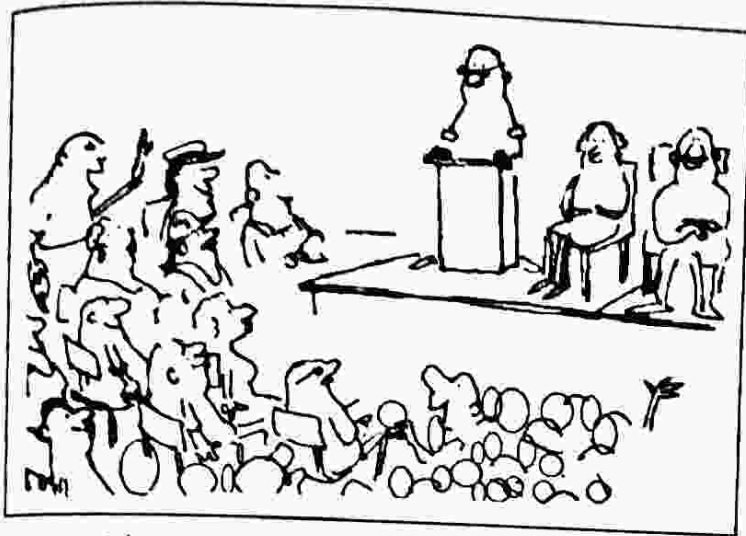
معلمان چندپایه موظف اند در مدارس کار کنند که جدا افتاده و تنها هستند و معلمان یا مدارس دیگری در نزدیکی آنان نیستند و معمولاً کادر اداری حمایت کننده یا یاور دیگری برای کاهش مسؤولیت های غیرآموزشی شان وجود ندارد . چنین مدرسی به عنوان مؤسسات آموزشی و پرورشی ، دارای وجهی ضعیفی هستند و اولیا ترجیح می دهند فرزندان خود را به مدارس دیگری که دورترند ، بفرستند . مشارکت گروه های اجتماعی ، سازمان ها و افراد ، نه تنها

در ایجاد تصویر مثبت نسبت به مدرسه کمک می کند، بلکه برای دخالت مدرسه در فعالیت های سنتی جامعه نیز مؤثر است و امکان مشارکت منابع مرجع انسانی جامعه را در تدریس و ارائه ی اطلاعات تسهیل می کند.

فصل مشارکت

یک نشست ابتدایی، انجمن اولیا و مربیان

محتوا

مشارکت چیست؟

اولیا و مشارکت

مزایای همکاری اجتماعی

نمونه‌ی شماره‌ی ۳-۱:

مشارکت مدرسه / جامعه

ایده‌هایی برای تقویت

مشارکت بین مدرسه و جامعه

همکاری اولیا

نمونه‌ی شماره‌ی ۳-۲: تقویت کارخانه

فعالیت‌های ۳-۱: ارزش‌یابی و ارتقای همکاری جامعه

نمونه‌ی شماره‌ی ۳-۳: جشن‌های ملی

نمونه‌ی شماره‌ی ۳-۴: مشارکت مدرسه / جامعه

فعالیت شماره‌ی ۳-۲: منابع اجتماعی برای توسعه

مشارکت و شرکت کردن

مشارکت چیست؟

واژه‌ی «مشارکت» به معنای اشتراک در مالکیت یا مسئولیت است. مشارکت در ازدواج یا فامیل، به معنای زن و شوهری است. در ورزش‌ها، مشارکت مربیان و ورزشکاران؛ در آموزش و پرورش، مشارکت معلم و یادگیرنده، یا معلم و وزارت آموزش و پرورش، و یا معلم و نمایندگی‌های مختلف اجتماع. هر مدرسه در یک محله، منطقه، شهر یا جامعه قرار دارد. هدف مدرسه، آماده‌سازی کودکان برای شرکت در فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است.

۱. مشارکت برای ظرفیت‌سازی و ارتقای کیفیت در آموزش و پرورش، مقالاتی از اجلاس سالانه‌ی ADPA (داکار. سنگال، اکتبر سال ۱۹۹۷) مؤسسه‌ی توسعه‌ی آموزش و پرورش در افریقا.

مشارکت به گونه‌ی زیر تعریف شده است :

ارتباطی که با نقش‌ها، مسئولیت‌ها، حقوق، تعهدات و پاسخ‌گویی مشخص شده است. ارتباط ممکن است بر اساس قانون باشد یا بر اساس استانداردهای اخلاقی مشترک، قواعد، سنت و عرف.

چرا مشارکت؟

آموزش و پرورش سرمایه‌گذاری بلندمدت است که نتایج آن تنها در زندگی آینده دیده می‌شود. سرمایه‌گذار اولیه، دولت است؛ اما استفاده‌کننده‌ی نهایی، افراد و خانواده‌های ایشان، بخش خصوصی، اجتماع و به طور کلی، جامعه است. به نفع استفاده‌کنندگان است که در سرمایه‌گذاری مشارکت کنند و به این وسیله عضوی در آموزش و پرورش کودک باشند. به علاوه، بسیاری از مدارس با کلاس‌های چندپایه، منابع و نیروهای انسانی کافی ندارند؛ از این رو مشارکت، راهی را می‌گشاید که از طریق آن، منابع تقویت شود و جامعه نیز بتواند در تعلیم و تربیت کودکان و زندگی مدرسه شرکت کند.

دوست

ماهر شهری

شرکا و مشارکت

کار آموزش و پرورش دو عامل اصلی دارد: «دولت و جامعه‌ی شهری». مشارکت با جامعه‌ی شهری، به شرکت عمومی جامعه، درگیر شدن بخش خصوصی و همکاری اولیا بازمی‌گردد، شرکت کردن جامعه در این زمینه، به درگیر شدن گروه‌های مختلف و افراد در زندگی و فعالیت‌های مدرسه بازمی‌گردد و این، یک رابطه‌ی دوطرفه است.

اعضای جامعه می‌توانند برای مدرسه نیز افراد مرجع باشند. آنان می‌توانند بودجه‌ی مدرسه را افزایش دهند و در برنامه‌ریزی آینده‌ی مدرسه کمک کنند. در بسیاری از کشورها، جامعه در مالکیت مدرسه، به خصوص در محوطه‌ی ساختمان مدرسه شریک می‌شود؛ به ویژه وقتی سازمان‌های مذهبی مدرسه را

می سازند، بدین گونه است.

مزایای مشارکت جامعه

جامعه، که شامل اولیای دانش آموزان نیز می شود یک منبع ارزشمند حمایتی است. نمایندگان مدرسه باید در فعالیت های اقتصادی و اجتماعی جامعه شرکت کنند. همکاری و مشارکت با جامعه، می تواند متقابلاً به سود مدرسه و جامعه باشد. برخی از منابعی که از مشارکت حاصل می شود، عبارت اند از:

۱. اولیا و سایر اعضای جامعه، می توانند به عنوان کمک معلم یا نیروهای مرجع، با مهارت های گوناگون خدمت کنند.

۲. مدرسه نیز می تواند مطمئن باشد که جامعه در فعالیت هایی مانند جشن ها، افزایش بودجه، ساختمان و نگهداری مدرسه، به او کمک می کند.

۳. محیط یادگیری با حمایت جامعه غنی تر خواهد شد؛ برای مثال، اگر مدرسه ارتباط نزدیکی با اولیا و سایر اعضا جامعه داشته باشد، این ارتباط برای افزایش نظم، بسیار مؤثر خواهد بود و زمینه ی مناسب تری برای کمک به کودک در غلبه ی بر چالش های کار مدرسه ایجاد خواهد کرد.

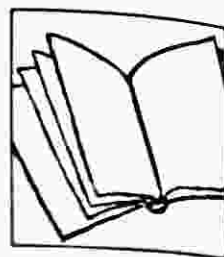
۴. مدرسه نقطه ی مرکزی فعالیت ها در جامعه خواهد شد؛ برای مثال، مدرسه

برای کلاس های سوادآموزی بزرگسالان یا به عنوان محلی برای اجتماعات محلی استفاده خواهد شد. به علاوه، کودکان می توانند در فعالیت های روستا، مانند پاک کردن جاده ها یا زیباسازی محیط اطراف، بخش فعالی محسوب شوند.

۵. انتقال مهارت هایی مانند بافندگی، رنگرزی، سوزندوزی و گلدوزی، کار کردن با چوب، نواختن وسایل سنتی، رقص سنتی، قصه گویی و ...

نمونه‌ی شماره‌ی ۱-۳ همکاری مدرسه و جامعه

نیجری ادومب، معلم مدرسه‌ی تابالیموف، قصد داشت یک قطعه زمین کشاورزی را با همکاری دانش‌آموزان، به عنوان یک ابزار آموزشی آماده کند تا به آنان مزایای کشت طبیعی و وجین کردن را آموزش دهد.

او برای انتخاب نوع دانه برای کاشتن، ایده‌ای نداشت؛ بنابراین باید اطلاعات مورد نیاز را از مرکز اطلاعات کشاورزی در داخل شهر دریافت می‌کرد.

او برای رفتن به شهر، باید دو روز کلاس درس را ترک می‌کرد و این به زیان دانش‌آموزان بود؛ زیرا از درس عقب می‌افتادند.

خوشبختانه، مغازه‌داری قصد داشت با وسایلش به شهر برود و معلم او را به عنوان یکی از اعضای کمیته‌ی مدرسه می‌شناخت؛ بنابراین از او خواهش کرد تا اطلاعات مورد نیاز را از اداره‌ی کشاورزی دریافت کند. او موافقت کرد و

وقتی از شهر بازگشت، نه تنها تمامی اطلاعات مورد نیاز را تهیه کرده بود، بلکه دانه‌های مورد نیاز را برای همه‌ی دانش‌آموزان خریده بود تا آنان را در کرت‌های خود بکارند.

بنا کردن مشارکت

بنا کردن مشارکت، فرایندی طولانی است. باید اعتماد لازم وجود داشته باشد. تفاهم اساسی، مقدمه‌ی بنا کردن مشارکت است. هر چند که همانند هر شکل همکاری، مشارکت بین مدرسه و هر بخش جامعه نیز به طور خودکار ایجاد نمی‌شود. ولی این مشارکت باید ایجاد شود، پرورش داده شود و ترویج گردد. برای ایجاد یک رابطه‌ی دوسویه، تنها درگیر شدن جامعه با مسائل مدرسه مهم نیست، بلکه مدرسه نیز باید پاسخ‌گوی نیازهای جامعه باشد؛ برای مثال، برنامه‌ی مدرسه باید به اندازه‌ی کافی منعطف باشد تا برای کمک دانش‌آموزان در فصل برداشت یا به عهده گرفتن مسئولیت‌های خانه، سازگاری لازم به وجود

آید یا همان گونه که در نمونه‌ی شماره‌ی ۱-۳ آمده است، اعضای جامعه - تا آن جا که مقدور است - در مسؤولیت‌ها شریک شوند.

در زیر برای این که محیطی ایجاد شود تا مشارکت در بین جامعه و مدرسه صورت گیرد، ایده‌هایی عنوان شده است:

۱. حداقل یک بار در طول ترم، یک روز آزاد در مدرسه برای

دانش‌آموزان در نظر گرفته شود تا کارهای خود را به اولیا نشان دهند و با آنان به گفت‌وگو بنشینند.

۲. ارتباط منظمی بین مدرسه و اعضای جامعه یا کمیته‌ی آموزشی دهکده و اولیا، از طریق جلسات، روزنامه‌ها و ملاقات در منزل برقرار شود.

۳. روزهای مخصوص کار ایجاد شود تا در آن روزها معلم و دانش‌آموزان به جامعه بروند و در درو کردن و سایر فعالیت‌های اجتماعی کمک کنند.

۴. با همکاری دانش‌آموزان، معلم، اعضای مدرسه و جامعه یا اعضای کمیته‌ی آموزشی روستا، اولیا و سایر اعضای جامعه، روزهای شادی برپا شود.

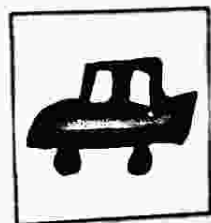
۵. بنا کردن یک انجمن اولیا و مربیان قوی که بتواند ساختار مناسب‌تری را برای مشارکت بین مدرسه و جامعه ارائه کند؛ برای مثال، انجمن اولیا و مربیان می‌تواند:

الف - به معلم برای ساخت وسایل کمک‌آموزشی کمک کند؛

ب - دانش‌آموزان را برای همکاری با معلم خود، تشویق کند تا منجر به پیشرفت تحصیلی آنان شود.

پ - برای سازمان‌دهی روزهای خاص به معلمان کمک کند.

د - به افزایش منابع برای دانش‌آموزان کمک کند.

راه‌های کمک کردن

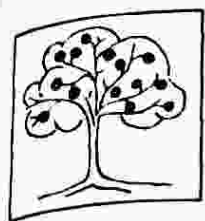
اولیا و سایر اعضای جامعه باید به طور کامل در اجرای امور مدرسه دخالت داشته

باشند. آنان می توانند از منابع مدرسه به روش های گوناگون پشتیبانی کنند. زمینه هایی که مشارکت در آن ها می تواند انجام شود، عبارت اند از:

۱. نظارت بر کار دانش آموزان؛ وقتی معلم مشغول تدریس به گروه دیگری از دانش آموزان است؛
 ۲. تشکیل گروه های کوچک کاری با دانش آموزان در زمینه ی موضوعاتی که در آن ها توانا هستند؛ مانند: کشاورزی، کمک کردن به دانش آموزان برای درک موضوع و تکمیل کردن تکالیف؛
 ۳. نظارت بر انجام تکالیف منزل؛
 ۴. تسهیل فعالیت های عملی؛ مانند: باغبانی، ورزش و رقص؛
 ۵. کمک به تعلیم صنایع دستی، کشاورزی و صنایع محلی یا کمک در خرید و یا ساخت منابع آن گونه که در نمونه ی ۱-۳ آمده است؛
 ۶. آموزش به دانش آموزان درباره ی فرهنگ و عادات جامعه؛
 ۷. تسهیل برنامه های کار تابستانی دانش آموزان.
- اولیا و سایر اعضای جامعه می توانند در فرایند آموزش و پرورش نقشی اساسی داشته باشند، از طریق:
- کمک برای ایجاد و پشتیبانی برنامه ی درسی مدرسه، برای مرتبط کردن آن با نیازهای اجتماع؛
 - در صورت نیاز، استخدام یک معلم خصوصی؛
 - شناسایی مواد کمک آموزشی در جامعه؛
 - جمع آوری اطلاعات در مورد پیشینه ی دانش آموزان؛
 - کنترل رفتار و پیشرفت دانش آموزان و مدرسه؛
 - سازمان دهی پروژه های خاص (مانند ساختن و توسعه دادن ساختمان مدرسه) و فعالیت های مربوط به افزایش بودجه؛
 - کمک برای حل مناقشات.

فعالیت شماره ی ۱-۳ ارزش یابی و ارتقای همکاری اجتماع

هدف از این فعالیت، ارزش یابی سطح همکاری اجتماع و پیشنهاد راه های

هدف :

ارتقای آن است .

سوال ها :

• آیا نوع رابطه ای که در نمونه ی شماره ی ۱-۳ نشان داده شده است، در جامعه ی شما وجود دارد؟ آیا روستاییانی هستند که برای خرید مواد آموزشی

برای معلم داوطلب باشند؟

• مثال هایی از همکاری یا مشارکت بین جامعه و مدرسه در دهکده ی خود ارائه کنید .

• در صورت نبودن مثال، دلایل این فقدان همکاری را ذکر کنید .

• راه هایی را که به وسیله ی آن همکاری را می توان ارتقا داد، ارائه کنید .

• آیا نشست با اعضای اجتماع و تلاش برای ارائه ی یک نقشه ی همکاری، مفید خواهد بود .

• شما فکر می کنید که اجتماع از چه راه های دیگری می تواند به شما کمک کند و شما چگونه می توانید به جامعه کمک کنید؟

نمونه ی شماره ی ۲-۳

قوت بخشیدن به کار در خانه

آقای تابا، مدیر مدرسه ی ابتدایی تابالیموف با خانم موبه - که بی سواد است - و فرزندش پوسولتسو، دانش آموز کلاس پنجم، ملاقات می کند .
خانم موبه : من نگران هستم . فرزندم این ترم مردود شده است و من می دانم که او زرنگ است .

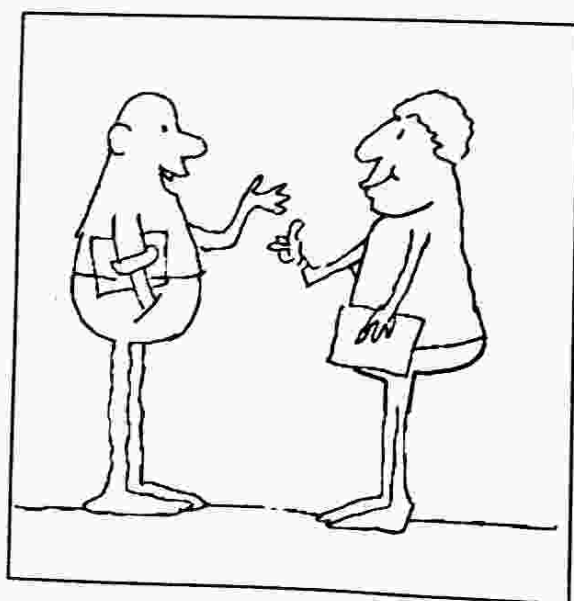
آقای تابا : شما درست نمی گوئید . گزارش های او نشان می دهد که عملکرد او در ریاضیات و زبان انگلیسی خوب نیست ؛ او همین مشکل را سال قبل نیز

داشته است.

خانم موبه: اما آقای تابا او در سایر موضوعات درسی خوب است؛ چرا؟
آقای تابا: من با معلم او، خانم لینو، تماس می گیرم. شاید او بتواند توضیح دهد که چه اتفاقی افتاده است.

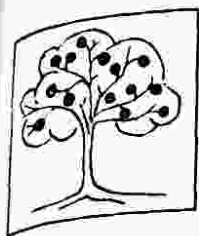
خانم لینو به آقای تابا مراجعه می کند و می گوید که این موضوع هرگز نمی تواند غیرعادی باشد که یک کودک در برخی دروس قوی و در برخی دیگر ضعیف باشد. او گفت که کودکان دیگری نیز بودند که با زبان انگلیسی مشکل داشتند.
خانم موبه: من خیلی نمی توانم به او کمک کنم؛ چون زیاد انگلیسی نمی دانم.
(خانم لینو یادآور شد که پوسولتسو اغلب برای کمک به برادران و خواهرانش در خانه می ماند و همراه مادرش به بازار می رود. او می گوید در صورتی که هر روز به مدرسه بیاید، پیشرفت خواهد کرد. او پیشنهاد کرد که خانم موبه می تواند با حمایت از آمدن پوسولتسو به مدرسه، او را کمک کند.)

خانم لینو: خانم موبه، من واقعاً به حمایت شما نیاز دارم. فرزند شما دانش آموزی پرکار است و ما با یاری یکدیگر می توانیم به موفقیت او کمک کنیم.
خانم موبه: من نظرات شما را قبول دارم و قول می دهم که پوسولتسو را هر روز به مدرسه بفرستم. تصور نمی کردم نیامدن او به مدرسه، این گونه بر کار او تأثیر منفی داشته باشد. من خوشحالم که با هم گفت و گو کردیم. متشکرم.

خانم لینو با سایر معلمان، اولیا و کشاورزان در مورد انواع مواد آموزشی که او می تواند برای دانش آموزان ضعیف در ریاضیات و انگلیسی آماده کند، گفت و گو می کند. او با کمک ایشان، آن مواد را برای کلاس بعد آماده می کند.

فعالیت ۳-۲ منابع جامعه برای توسعه

هدف:

این فعالیت، نمایشنامه‌ای برای جلسه‌ی گفت‌وگو است که آگاهی بیشتر را در موارد زیر ایجاد می‌کند:

- الف - اهمیت حضور دانش‌آموزان در مدرسه.
- ب - منافع استفاده از منابع خارج از مدرسه برای تدریس معلمان کلاس.
- پ - جامعه‌ی محلی و نقشی که اعضای آن می‌توانند در آموزش و پرورش ایفا کنند.
- ت - جامعه‌ی محلی و نقشی که مدرسه می‌تواند در امور جامعه ایفا کند.
- شرکت‌کنندگان در میزگرد، نقش کسانی را که در گفت‌وگو شرکت کرده‌اند، بازی می‌کنند. این افراد عبارت‌اند از:

- رئیس مدرسه؛
- مدیر کتابخانه‌ی عمومی یا مرکز محله؛
- معلم مدرسه؛
- نماینده‌ای از جامعه‌ی کشاورزان، اتاق بازرگانی محل یا صنعت؛
- رهبر اجتماعی؛

هدف از گفت‌وگو، تعیین راه‌هایی است برای این که مدرسه بتواند از دانش و تجربیات رهبران جامعه استفاده کند و این که چگونه مدرسه با جامعه درآمیخته شود تا بتواند بر ارتباط آموزش و پرورش بیفزاید و فلسفه‌ی یادگیری مادام‌العمر را افزایش دهد. برای هر نقش، فهرستی از نکات پیشنهادی وجود دارد.

به شرکت کنندگان خیرمقدم بگویید و به خاطر شرکت در جلسه تشکر کنید. توضیح دهید که چرا شما معتقد هستید ارتباط هر چه نزدیک‌تر مدرسه با زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جامعه‌ی محلی، مهم است؟ از کسانی که به جلسه آمده‌اند، دعوت کنید تا در یک همکاری مشترک، آموزش و پرورش واقعاً مرتبط با جامعه را ایجاد کنند.

مدیر کتابخانه یا مرکز محله

از ایده‌ی مطرح شده ابراز خوشحالی می‌کند و می‌گوید که کتابخانه یا مرکز محله چه کمکی می‌تواند بکند و نقش آن را در بودجه و مدیریت یادآور می‌شود؛ برای مثال، شما می‌توانید یک بخش مخصوص کودکان ایجاد کنید، نوارهای ویدئویی را نمایش دهید، هفته‌ای یک بار سمینارها و گفت‌وگوهایی را داشته باشید، پوسترهایی را تولید کنید و برای بچه‌ها مسابقات شعر و داستان برگزار کنید. همچنین کتابخانه می‌تواند نمایشگاه‌هایی را برای موارد خاص برگزار کند؛ مانند: روز جهانی زن، ماه کودک، روز مخالفت با سیگار و هفته‌ی حفاظت از محیط زیست. سازمان‌دهی خاصی برای دانش‌آموزان برای استفاده از تسهیلات بعد از ساعت مدرسه در نظر گرفته می‌شود تا برای تحقیق یا انجام تکالیف استفاده شود.

معلم مدرسه

حمایت از این ایده را بیان می‌کند و توانایی آن را در کمک به یادگیری با معنا یادآور می‌کند. تأکید می‌کند که بسیار خوشحال هستید؛ زیرا می‌توانید برای طراحی مواد آموزشی‌ای که فرهنگ محله را نشان می‌دهد، کمک بگیرید.

در ضمن توضیح دهید که این حمایت در تهیه‌ی جدول زمان‌بندی، تکمیل سرفصل‌ها، امتحانات و فشاری که سطح بعدی تحصیل بر آموزش و پرورش ابتدایی دارد، چه معنایی دارد؟

نماینده‌ی کشاورزی/تجارت/صنعت

برای بازدید دانش‌آموزان از مزارع، کارخانه‌ها و سایر مکان‌های کاری، باید سازمان‌دهی‌های خاصی انجام شود. امکان دارد برخی دانش‌آموزان در معرض خطر بیماری قرار داشته باشند. ممکن است آنان آن قدر کوچک باشند که متوجه آنچه انجام می‌شود، نشوند و حضورشان کار تولید را مختل کند. از این که به معلمان در تولید مواد آموزشی کمک می‌کند، خوشحال خواهد بود. شما می‌توانید با موافقت مدیر مدرسه و معلم، در کار شریک باشید.

رهبر اجتماع

حرکتی را که برای درهم‌تنیدن مدرسه و جامعه صورت می‌گیرد، می‌ستایید. این حرکت خیلی با تأخیر شروع شده است. مشارکت، جامعه را قادر خواهد کرد تا درون‌دادی را برای فرایند آموزش و پرورش اجتماعی و فرهنگی بچه‌ها ایجاد کند. جامعه نیز علاقه‌مند است مشارکت مدرسه را از طریق فعالیت‌های آموزشی و پرورشی، برای حل مشکلات جامعه ببیند.

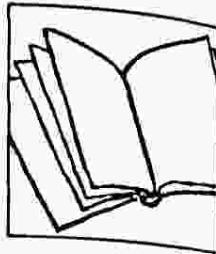
آیا معلمان برای کمک به خواندن و نوشتن اولیای بی‌سواد آماده شده‌اند؟ دوباره رهبران اجتماعی، اولیا را نسبت به اهمیت فرستادن هر روز فرزندانشان به مدرسه آگاه و آنان را متقاعد می‌کنند که این کار را انجام دهند.

نمونه‌ی شماره‌ی ۳-۳

جشن‌های ملی

این کار، در جامائیکا و سایر کشورها، یک کار عادی است که تعطیلات ملی،

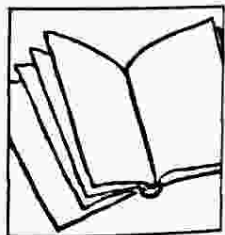

روز کارگر و روز استقلال، باعث همکاری قابل توجه بین مدرسه، جامعه و بخش خصوصی می شود. این همکاری ممکن است به شکل بازی ها، نمایشگاه ها، کنسرت ها، مسابقات ورزشی، آشنایی با واژه های خرید و فروش، مسابقه ی تولید پوستر و سایر فعالیت ها، صورت بگیرد. برای جشن های روز استقلال، نمایندگان بسیاری از مدارس در کارناوال خیابانی، با آوازخوانی و رقص شرکت می کنند.

هم چنین دانش آموزان کارهای نمایشی مانند نمایش گروه های طبل زن، رقص سنتی / فولکور و شعرخوانی را در یک رقابت حذفی برای به دست آوردن مدال های طلا، نقره یا برنز، انجام می دهند تا به مسابقه ی اصلی راه یابند. یک مرکز به نام کمیسیون توسعه ی فرهنگ جامائیکا، به معلمان برای آماده کردن نمایش ها کمک می کند.

نمونه ی شماره ی ۳-۴ مشارکت مدرسه / جامعه

بین سال های ۱۹۹۲ و ۱۹۹۳ در فصل باران در زیمبابوه، بیماری وبا همه گیر شد و بسیاری از مردم شهری و روستایی کشته شدند. وزارت بهداشت و مراقبت کودک، یک برنامه ی جدی برای آموزش این که «چگونه می توان خطرهای بیماری را کاهش داد؟» برای مردم برگزار کرد.

یکی از توصیه هایی که وزارت بهداشت ارائه می داد، این بود که مردم باید عادت سنتی خود را مبنی بر این که دست هایشان را پیش از شروع غذا در ظرفی مشترک می شستند، ترک کنند؛ به خصوص در اجتماعات بزرگ مانند عروسی ها و مراسم سوگواری، به مردم توصیه شد که دست های خود را در آب جاری بشویند. آن جا که آب لوله کشی وجود نداشت، توصیه شد از ظرف هایی استفاده کنند که هنگام شستن دست، آب را روی دست ها بریزند. در عمل، کار بسیار سختی بود. چگونه باید این کار انجام می شد؟ در چنین موقعیتی، مدارس و

اجتماعاتشان می توانند برای یافتن راه حل کمک کنند. یک مسابقه ی درون مدرسه ای می توان تشکیل داد تا مدارس هنگام تدریس موضوعات درسی ای چون صنایع دستی، طراحی یا حرفه وفن، وسیله ای طراحی کنند تا با آن، مشکلشان حل شود. ابتدا خلاصه ای از یک طرح مناسب با مشورت جامعه تهیه می شود. برای طرح، شروطی در نظر گرفته می شود؛ اول این که از مواد ارزان قیمت ساخته شود و دیگر این که به سادگی قابل فهم و ساخت توسط صنعت کاران روستایی باشد.

راه حل انتخاب شده با حمایت مالی VMDP و با استفاده از مهارت های فنی موجود در جامعه، برای تولید انتخاب می شود.

فعالیت ۳-۳

برنامه ریزی برای همکاری مدرسه و اجتماع

هدف:

هدف از ایجاد این فعالیت عبارت است از:

۱. برای همکاری مدرسه - جامعه در هنگام سوانح، طرح های مناسب بسازید.
۲. نقش افراد مختلف را در طرح همکاری مشخص کنید.

سؤال ها:

۱. در سوانحی چون سیل، زلزله، توفان و خشکسالی، آیا توافقی در مورد راه هایی که مدرسه و جامعه می توانند همکاری کنند، وجود دارد؟
نمونه ی ۳-۴، یک نوع همکاری پیشنهاد می کند. ممکن است یک کمیته ی آمادگی برای سوانح وجود داشته باشد که در آن، مدرسه و جامعه هر دو حضور دارند و مسئولیت برنامه ریزی پیوسته را به عهده می گیرند.
۲. آیا بین مدرسه و جامعه در مورد رویدادهای ملی و جشن ها، همکاری وجود دارد؟ آیا می توان برای این نوع همکاری ها، برنامه ریزی کرد؟ و آیا این برنامه ها می توانند با یک توافق نامه حمایت شوند؟ می توان به نمونه ی ۳-۳ مراجعه کرد.

۳. توافق برای به کارگیری معیارهای هدف دار، می تواند به سازمان دادن فعالیت های انتخاب شده منجر شود. آیا امکان پذیر و ارزشمند خواهد بود که: الف - نمایندگان از جامعه ی کشاورزی، تجارت و صنعت برای بازدید از مدرسه دعوت شوند؟

ب - در بعد از ظهرهای خاصی در کتابخانه یا مرکز اجتماع شرکت کرد؟

پ - هفته هایی را سازمان دهی کرد که در آن بازدیدهایی از مزارع محلی، بازار و صنعت انجام شود؟

ت - برنامه ای را برای فعالیت ها تنظیم کرد تا امکان آمادگی برای شرکت در جشن های ملی را فراهم آورد؟

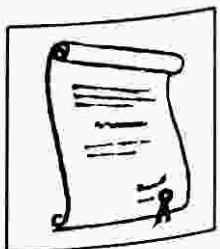
۴. آیا فعالیت های دیگری وجود دارند که به طور خاص برای موقعیت محلی شما مناسب باشد؟

خلاصه

مدرسه و نمایندگان مختلف جامعه، می توانند از روابطی دوجانبه بهره مند شوند. این می تواند بر اساس مشارکتی باشد که در آن، گروه های مختلف، سازمان ها و افراد، عهده دار مسئولیت هایی برای فعالیت های مختلف شوند. از طرف دیگر، مدرسه می تواند به جوانان و بزرگسالان اجازه دهد تا از زمین بازی یا محوطه ی مدرسه برای جشنواره ها، بازارها و سایر کالاها استفاده کنند. معلم چندپایه می تواند برای ایجاد چنین روابطی، نقشی اساسی را ایفا کند.

فصل بعد

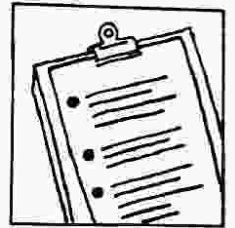
این فصل به تبیین نقش دولت و گروه های همتای آموزشگران در ارتقای سطح ارائه و موقعیت آموزش و پرورش چندپایه در سطح ملی و محلی می پردازد.

فصل

دولت و پشتیبانی همگنان

محتوا

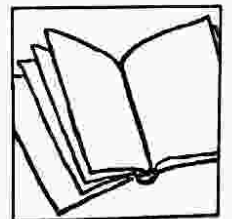
- نمونه ۱-۴- رشد حرفه‌ای
- نمونه ۲-۴- حمایت حرفه‌ای
- علایق معلمان
- پشتیبانی دولت
- طبیعت حمایت دولت
- فعالیت ۱-۴- حمایت ممکن
- همکاری همگنان
- فعالیت ۲-۴- ایجاد همکاری همگنان

به کار بردن رایانه برای توسعه ی پشتیبانی

نمونه ۱-۴

پرورش حرفه‌ای

معلم تابالیموف تأکید کرد که قادر نیست خود را نسبت به رشد حرفه‌ای اش به روز نگه دارد؛ زیرا او از شهر بسیار دور است؛ بازرسان اغلب از مدرسه بازدید نمی کنند، حتی گاهی اوقات، این مدت به چهار یا پنج سال می رسد؛ دسترسی به دهکده بسیار سخت است و هیچ موقعیتی برای او جهت حضور در کلاس های بازآموزی فراهم نمی شود.

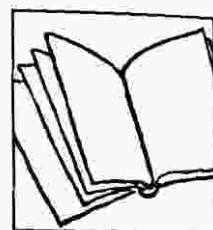
یک روز، او فکر بزرگی به ذهنش رسید و با معلمانی از محله های نزدیک که آنان نیز همین احساس را داشتند، تماس گرفت. آنان توافق کردند که در سمینارهای فصلی شرکت و سخنرانانی را از دانشگاه های شهر دعوت کنند تا برای شرکت در این سمینارها به روستا بیایند.

او از کمیته‌ی آموزش و پرورش دهکده یا کمیته‌ی مدیریت مدرسه، انجمن اولیا و مربیان محله‌های مدارس مختلف درخواست کرد تا با حمایت مالی، آنان را یاری کنند.

اعضای جامعه‌ی او نیز گفتند که امکانات پذیرایی از سخنرانان را فراهم خواهند کرد. او به وزارت آموزش و پرورش نامه نوشت و درخواست کرد که برنامه را تأیید کنند؛ به طوری که معلمان نیز برای ارتقای کیفیت از آن بهره‌مند شوند.

نمونه‌ی ۲-۴ مرکز تواناسازی

مدیر یک مدرسه‌ی روستایی در جاماییکا متوجه شد که یک معلم، دو پایه را با حدود ۸ یا ۹ سطح توانایی تدریس می‌کرد. با همکاری محله، مدیر، انجمن دانش‌آموزان گذشته و دوستان مدرسه، منابع مالی را برای ایجاد یک مرکز تواناسازی برای دانش‌آموزان در پایین‌ترین سطح خواندن تهیه کردند.

مدیر مدرسه یک معلم جدید درخواست کرد؛ اما آموزش و پرورش بودجه‌ای را برای استخدام یک معلم اضافی برای مدرسه اختصاص نداد. با کمک انجمن اولیا و مربیان، و انجمن دانش‌آموزان گذشته و جامعه، منابع مالی لازم برای استخدام یک معلم تأمین شد تا مسئولان مالی بتوانند پرداخت‌ها را به عهده گیرند.

مرکز تواناسازی از آن به بعد، محلی شد تا دانش‌آموزانی با توانایی پایین خواندن، بتوانند مهارت خواندن خود را افزایش دهند.

علائق معلمان

علائق معلمان، از طریق مشکلاتی که آنان در زمینه‌های مختلف تجربه می‌کنند، ایجاد می‌شود. این مشکلات ممکن است روان‌شناسانه، حرفه‌ای و اجتماعی یا جسمانی باشد.

این‌ها ممکن است از معلم، جامعه، محیط یادگیری مدرسه یا مسئولان ملی ناشی شود. این مشکلات در فصل دوم مشخص شد که شامل موارد زیرند:

- نارضایتی معلمان از این که در مدارس دوردست قرار گرفته‌اند؛ به دلیل فاصله‌ی زیاد از جاده‌ها، حمل و نقل، فروشگاه‌ها، درمانگاه‌ها، اداره‌ی پست و ایستگاه پلیس؛

- پایین‌تر بودن بهداشت و تندرستی این کودکان نسبت به دانش‌آموزان مشابه خود در مدارس بزرگ؛

- فقدان ارتباط با سیستم‌های پشتیبانی کننده‌ی آموزش و پرورش و مسئولان امور؛

- فقدان تسهیلات مناسب آموزشی و مواد پشتیبانی کننده؛

- تنهایی معلم؛ این موضوع می‌تواند در یک شرایط ناهماهنگ یا هنگامی که معلم از یک جامعه با پیشینه‌ی متفاوتی آمده باشد، تشدید شود؛

- نگرش منفی نسبت به تدریس در کلاس‌های چندپایه در بین مسئولان امر و افکار عمومی؛

- فقدان یک سیاست دولتی در مورد کلاس‌های چندپایه؛

- قرار گرفتن مدارس کوچک در مناطق نامناسب از نظر اقتصادی - اجتماعی؛

- نامناسب بودن تجربیات بیرون مدرسه‌ای دانش‌آموزان؛ مانند ورزش، رقص سنتی، موسیقی و بازدید از مراکز مورد علاقه که می‌تواند توسط معلم به عنوان نقطه‌ی شروع یادگیری استفاده شود.

معلمان چندپایه، چون در مناطق دوردستی قرار دارند، نمی‌توانند از ارتباطی معمولی با سیستم‌های حمایت کننده و مسئولان آموزش و پرورش استفاده کنند.

در برخی کشورها، مسئولان آموزش و پرورش، سالی یک یا دو بار، البته به مدت کوتاه، از مدارس کوچک بازدید می‌کنند. در بسیاری موارد، دسترسی به این مدارس از نظر قرار گرفتن آن در محل، به قدری سخت است که مسئولان

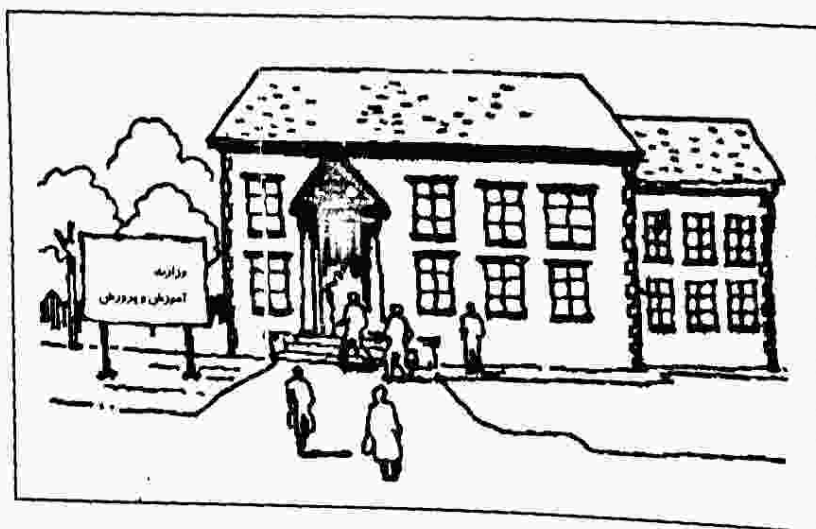
ممکن است تنها سالانه یک بار به آنجا بروند؛ بنابراین، معلمان مدارس کوچک به ندرت این شانس را دارند که مشکلات را با متخصصان آموزش و پرورش در میان بگذارند. آنان اغلب احساس می کنند که از قلم افتاده اند؛ از این رو، تنها و ناامید هستند.

معمولاً، حمل و نقل عمومی به این مناطق سرویس نمی دهند. به دلیل شرایط نامناسب جاده، هیچ گونه خدمات برق، مخابرات یا آب جاری وجود ندارد. زیرساخت آنجا خیلی ضعیف است و رضایت بخش نیست.

بسیاری از معلمان برای هماهنگی با سایر مسؤولیت ها و وظایفی که با تدریس در کلاس های چندپایه در مدارس کوچک همراه است، تربیت نشده اند. آنان هیچ گونه دسترسی به برنامه های رشد حرفه ای که معمولاً در شهرها برگزار می شود، ندارند.

پشتیبانی دولت

حمایت و قدردانی دولت برای کلاس های چندپایه، نقش اساسی دارد تا موقعیت تدریس مدارس چندپایه برابر با آنچه که در مدارس عادی وجود دارد، باشد. حمایت دولت باعث می شود که از مزوی شدن مدارس کوچک جلوگیری شود. یک راه اصلی که دولت به وسیله ی آن می تواند از این مدارس پشتیبانی کند، قرار دادن واحد خاصی در وزارت آموزش و پرورش است که مسؤولیت مدارس

تک معلم و کلاس های چندپایه را به عهده بگیرد. این واحد باید با نمایندگی های دولت که مسؤولیت ایجاد زیرساخت ها را دارند، ارتباطات قوی برای ایجاد

و راه اندازی جاده ها و استفاده از برق و آب جاری داشته باشد .
سیاست و برنامه ریزی آموزش و پرورش ملی نیز باید منعکس کننده ی نگاه و
برنامه ریزی دولت برای چنین اموری باشد :

- توسعه ی زیرساخت های اساسی و تسهیلاتی چون جاده ها، خدمات تلفن، برق، آب و حمل و نقل ؛
- اجباری کردن حضور اشخاص و در نظر گرفتن جریمه برای کسانی که تمکین نمی کنند؛
- تأمین نیازهای فیزیکی و انسانی برای دانش آموزان دچار مشکلات مغزی و جسمانی ؛
- برابری جنسیتی ؛
- به روز کردن و حمایت معلمان از طریق استفاده از فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و برنامه های توسعه برای مؤسسات بعد از متوسطه .

طبیعت پشتیبانی

۱. ایجاد یک سیاست ملی برای مدارس تک معلمی و کلاس های چندپایه ؛
۲. توجه ویژه به این مدارس در برنامه ریزی ملی ؛
۳. تسهیل کردن رسیدگی مناسب و بودجه ی مجزا برای این مدارس ؛
۴. تضمین ارتباط مؤثر با مؤسسات مرتبط ؛ معلمانی که در این زمینه کار می کنند، مراکز تربیت معلم و سایر بخش های مرتبط ؛
۵. ایجاد استانداردهای کنترل از طریق آماده سازی افراد با آموزش مناسب و گنجاندن روش های مناسب در برنامه ی ستی آموزش معلمان ؛
۶. تضمین اداره ی آن مدارس با افراد متخصص و متعهد ؛ افرادی که تخصص های فنی مورد نیاز را داشته باشند و خود را متعهد به کار کردن در موقعیت کلاس های چندپایه بدانند ؛

۷. در نظر گرفتن مطالب و فنون برای تدریس چندپایه به عنوان بخشی از برنامه ی آموزش پیش از خدمت معلمان در مؤسسات آموزش مربوط؛
۸. توجه ویژه برای رشد حرفه ای معلمان چندپایه در برنامه های مناسب آموزش ضمن خدمت؛
۹. ایجاد برنامه ی درسی مناسب یا تعدیل برنامه ی درسی ملی برای مناسب کردن آن جهت تدریس در کلاس چندپایه؛
۱۰. تولید مواد یادگیری - یاددهی؛
۱۱. ایجاد بخش پشتیبانی معلم برای معلمان چندپایه از طریق کارشناسان زبده در موضوعات و مشکلات مختلف؛
۱۲. تلاش برای تقویت پشتیبانی جامعه ی نزدیک به مدرسه.

همکاری همگنان

معلمان چندپایه نیازی ندارند که منتظر حمایت مسؤولان باشند؛ آنان می توانند با حمایت یکدیگر شروع کنند. این همکاری، همکاری همگنان نامیده می شود. از طریق این نوع همکاری، معلمان چندپایه می توانند:

- از یکدیگر خطاها، مشکلات، راه حل ها و موقعیت ها را یاد بگیرند.
- زمینه های مهمی را که نیاز به پشتیبانی دارد، مشخص کنند.
- مواد آموزشی مرتبط را تولید و از آن به طور مشترک استفاده کنند.
- برای ایجاد تصویر بهتری از تدریس چندپایه مذاکره کنند.

سازمان دادن همکاری همگنان

۱. پشتیبانی همگنان را با معلم ارشد و سایر معلمان در مدرسه مشابه در میان

بگذارید.

۲. امکانات پشتیبانی همگنان را با بازرس - اگر از مدرسه بازدید می کند - در میان بگذارید.

۳. از مدارس مجاور بازدید کنید و ببینید که مدارس چگونه سازمان دهی شده اند.

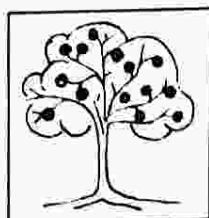
۴. همراه با رهبر مدرسه، نشست های ماهانه را با گروه معلمان سازمان دهی کنید؛ برای مثال، هنگامی که همه برای خرید به شهر می آیند.

۵. در این نشست ها، می توانید یک نفر را برای شرکت در جلسات در سطح منطقه یا ملی انتخاب کنید. در سطح ملی می توان سازمان معلمان چند پایه را ایجاد کرد.

۶. سازمان معلمان چندپایه، در موارد زیر مسئول است:

- نمایندگی معلمان چندپایه در مؤسسات وزارت آموزش و پرورش؛
- شرکت در گروه های کار ملی جهت تولید مواد آموزشی برای معلمان چندپایه؛
- تشکیل گروه های افتخاری با معلمان مدارس در دسترس، برپا کردن کارگاه های آموزشی، برگزاری اجلاس ها و سایر موقعیت ها برای توسعه ی مهارت ها و تبادل اطلاعات و تجربیات؛
- تشکیل سمینارهای سالانه برای بحث درباره ی موضوعات ملی مرتبط با مدارس چندپایه؛
- حمایت از کارگاه های آموزشی ضمن خدمت با گروه های مشابه منطقه ای و عمومی؛
- گسترش دادن آموزش ها برای مدارس تک معلم و کلاس های چندپایه، و شکستن احساس جدایی در معلمان آن ها.

فعالیت ۴-۱ پشتیبانی ممکن

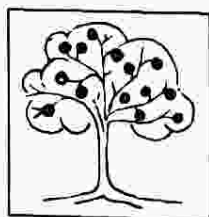
هدف:

پشتیبانی‌هایی را که در نقش یک معلم چندپایه نیاز دارید و چگونگی کمک خودتان را مشخص کنید و فهرست انواع آن را بنویسید.

سؤال‌ها:

علاقه‌مندید چه پشتیبانی‌هایی را داشته باشید و چگونه ممکن است به خودتان کمک کنید:

۱. در غلبه بر احساس تنهایی؟
۲. در دریافت تسهیلات و مواد؟
۳. در رشد حرفه‌ای؟

فعالیت ۴-۲ ایجاد همکاری همگنان

هدف:

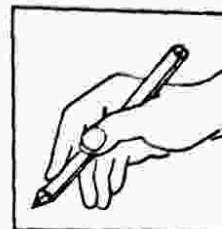
این فعالیت، اولین قدم برای همکاری همگنان است.

سؤال‌ها:

۱. هنگام بازدید کلاس همکار خود در مدرسه (با هماهنگی او)، چه چیزی می‌توانید یاد بگیرید؟
۲. کدام یک از معلمان چندپایه را در مدارس نزدیک می‌شناسید؟
۳. آیا اجازه می‌دهید که معلمی دیگر از کلاس شما بازدید کند؟ برای پاسخ خود دلایلی ذکر کنید.
۴. چگونه می‌توانید اجتماعی از مدارس تک معلم / کلاس‌های چندپایه در منطقه تشکیل دهید؟
۵. کجا برای ملاقات ماهانه‌ی معلمان چندپایه مناسب است؟
۶. چگونه می‌توان رهبری را برای تشکیل این جلسه‌ی ملاقات معرفی کرد.

۷. یک طرح اقدام بنویس که اهداف، استراتژی‌ها و قدم‌هایی را که برای دست‌یابی به پشتیبانی این گروه لازم است، شامل شود.

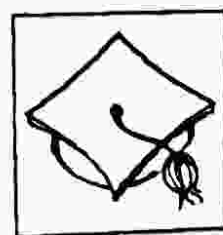
پاسخ‌های ممکن

معلم‌ان باید سوابق اقدامات و پیشرفت‌های خود را ثبت کنند. در زیر به یک جدول پیشنهادی اشاره شده است:

روز	اقدام	پیشرفت

خلاصه

شما در چهار فصل قبلی، مزایای داشتن مدارس تک‌معلمی و کلاس‌های چندپایه را تبیین کردید؛ همانند مدرسه‌ای که اکنون در آن تدریس می‌کنید. همچنین نقش خود را به عنوان معلم چندپایه و محدودیت‌هایی را که با آن‌ها مواجه هستید، به خصوص از نظر تدارکاتی و اجتماعی، مشخص کردید. شما این مرحله را با توصیف محیط آموزشی و پرورشی مدرسه‌ی خود، ادامه دادید؛ به نحوی که می‌توانید منابعی را که برای کاهش محدودیت‌ها در دسترس دارید، تبیین کنید. سپس این را با اطلاعاتی در مورد منابع ارزشمند پشتیبانی برای معلم‌ان چندپایه از جامعه، دولت و گروه همکاران ترکیب کردید.

فصل پایانی بخش اول، محیط آموزشی - پرورشی ای را پوشش می دهد که در آن، معلمان باید به فعالیت بپردازند. این فصل نگاهی به دو بخش محیط محلی و ملی دارد و این که معلمان چگونه می توانند مواد مرجع و پشتیبانی را مشخص کنند.

محیط آموزشی

محیط بیرونی

نمونه ۱-۵ سازمان یک مدرسه ی ابتدایی

نمونه ۲-۵ اطلاعات درباره ی محیط محلی

انتقارات از آموزش و پرورش

محیط آموزش و پرورش ملی

ساختار و نقش مسئولان ملی

پرورش حرفه ای برای معلمان چندپایه

فعالیت ۱-۵- سازمان یک مدرسه

فعالیت ۲-۵- اطلاعات درباره ی محیط محلی

مدرسه ی شما

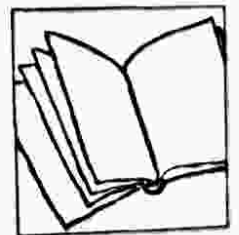
محتوا

نمونه ی شماره ی ۱-۵

سازمان یک مدرسه ی ابتدایی

این مدرسه ی سه معلمی، یکی از مدارس دور افتاده ی جرارد میشن مقدس است. مدیر مدارس کلیسا در ساختمان مبلغان مذهبی زندگی می کند که پیمودن این راه با اسب، پنج ساعت طول می کشد. البته بعد از دو ساعت اسب سواری می توان با اتوبوس این راه را پیمود؛ اما اتوبوس تنها دو روز در هفته کار می کند. مدیر، حقوق و نامه ی معلمان را که در پایان ماه به رئیس تحویل داده شده است، جمع آوری می کند. مدیر، تابالیموف را تنها دو بار در سال می بیند. یک کمیته ی آموزش و پرورش روستایی با نمایندگانی از رؤسا و اولیا برای اداره ی مدرسه به رئیس کمک می کند. کمک های آن ها شامل پیشنهاد استخدام یا اخراج معلمان، نظارت بر بودجه و نحوه ی هزینه ی آن، کمک در ساخت و نگهداری

مدرسه و کمک برای برگزاری جشن هاست. این کمیته همچنین هماهنگی استفاده‌های دیگر از امکانات مدرسه را نیز به عهده دارد؛ مانند استفاده از مدرسه برای تشکیل جلسات و کمیته.

معلم ارشد، کلاس‌های شش و هفت را تدریس می‌کند و مسئول تنظیم برنامه‌ی مدرسه، به دست آوردن مواد آموزشی و نظارت بر کار معلمان است. مدرسه از یک ساختمان با سه کلاس درس تشکیل شده است. یک اتاق برای کلاس‌های اول و دوم، یک اتاق برای کلاس‌های سوم، چهارم و پنجم و یک اتاق برای کلاس‌های ششم و هفتم. هر کلاس شامل یک تخته‌ی سیاه، یک میز، یک صندلی برای معلم و یک صندوق برای گذاشتن مواد آموزشی و کتاب هاست. فقط در کلاس‌های ششم و هفتم برای دانش‌آموزان نیمکت وجود دارد. دانش‌آموزان کلاس‌های سوم، چهارم و پنجم روی تخته‌های چوبی که در زیر آن آجر گذاشته شده است، می‌نشینند. دانش‌آموزان کلاس اول و دوم بر روی زمین می‌نشینند. مدرسه یک آشپزخانه و یک زمین فوتبال دارد؛ اما دفتر، انبار و سرویس بهداشتی ندارد. همچنین مدرسه تلفن، برق و آب جاری ندارد. فقط چشمه‌ای در آن نزدیکی وجود دارد.

دانش‌آموزان شهریه‌ی مدرسه، هزینه‌ی کتاب و هزینه‌ی نگهداری از مدرسه را پرداخت می‌کنند. پول‌ها توسط رئیس جمع‌آوری می‌شود؛ اما مدیر آن‌ها را نگهداری می‌کند تا هنگام درخواست دفتر مدرسه، پول را در اختیارشان بگذارد. اسناد مربوط به حضور روزانه و تست‌های سه ماهه، در طول سال توسط هر معلم نگهداری می‌شود و در پایان سال به رئیس تحویل داده می‌شود تا در محلی امن نگهداری شود. خلاصه‌ای از ثبت نام در پایان هر سال به وزارت آموزش و پرورش ارسال می‌شود.

رئیس برای هر دانش‌آموز، یک برگه‌ی سابقه دارد که شامل نشانی دانش‌آموز، اولیا یا سرپرستان او، تاریخ تولد، جنسیت، سوابق بهداشتی، رفتارهای اجتماعی، موقعیت مسئولیت‌پذیری و سوابق آموزشی سال‌های گذشته‌ی او

می‌شود. هر دانش‌آموز یک کارت گزارش سالانه نیز دارد که توسط هر معلم آماده و توسط رئیس امضا و تأیید می‌شود.

مدرسه قوانین و مقرراتی برای دانش‌آموزان دارد که شامل ساعات و روزهای مدرسه، پوشیدن لباس فرم، رفتار در کلاس و فعالیت‌های فوق برنامه است.

نمونه‌ی ۲-۵

اطلاعات در مورد محیط محلی

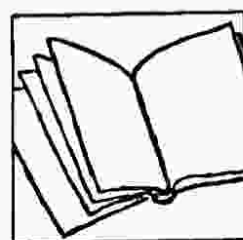
اولیای دانش‌آموزان عمدتاً کشاورزان فقیرند که مقدار کمی زمین و تعدادی چهارپا دارند. در بسیاری از خانواده‌ها، پدر یا یکی از پسران در معدن کار می‌کنند و سالی یک بار به منزل می‌آیند. افراد زیادی هر ماهه مبلغی را برای خانه‌های خود ارسال می‌کنند. کودکان اغلب از خانواده‌هایی هستند که سرپرست مرد ندارند و بیشتر آنان به دلیل فقر مالی به مدرسه نمی‌آیند.

بیشتر اولیا فقط چند کلاسی از مدرسه‌ی ابتدایی را خوانده‌اند. آنان عموماً به اهمیت مدرسه رفتن و تشویق فرزندان واقف‌اند؛ ولی از پرداخت شهریه برای اداره‌ی مدرسه راضی نیستند.

هیچ انجمن اولیا و مربیان در آن‌جا وجود ندارد؛ اما اگر کمیته‌ی آموزش و پرورش روستا از آنان برای همکاری دعوت کند، معمولاً با رضایت می‌پذیرند. نزدیک‌ترین درمانگاه در جاده‌ی اصلی قرار دارد که می‌توان آن را با اسب سواری طی دو ساعت پیمود. در درمانگاه، اطلاعاتی در مورد برنامه‌های مبارزه با ایمن‌سازی، بیماری STD (بیماری‌های مقاربتی) و HIV/AIDS (بیماری ایدز) قابل دریافت است؛ همان‌گونه که اطلاعاتی در مورد تغذیه‌ی مناسب وجود دارد.

بیمارستان در ساختمان مبلغان قرار دارد.

نزدیک‌ترین مرکز اطلاعات کشاورزی در منطقه‌ی مرکزی است که سرپرستی مدرسه نیز در آن‌جا قرار دارد. با مراجعه به آن مرکز، می‌توان اطلاعاتی در مورد

دانه‌ها، بارور کردن و فرایند صحیح کشت به دست آورد.

در روستا مغازه‌ی کوچکی وجود دارد که دفتر مشق، مداد و خودکار می‌فروشد؛ اما برای خرید نقشه‌ها، ماژیک‌ها، گچ و رنگ تخته‌سیاه، معلمان باید به ساختمان اصلی مقر مبلغان بروند. سایر مواد آموزشی و کتاب‌ها را می‌توان از طریق مرکز منابع آموزش و پرورش در دفتر سرپرستی تهیه کرد.

ابزار و وسایل برای نگهداری، فقط از فروشگاه‌های منطقه‌ی مرکزی قابل تهیه است. از اولیا خواسته می‌شود تا جعبه‌های مقوایی و بطری‌های پلاستیکی را جمع‌آوری کنند تا برای ذخیره و نگهداری یا ساختن نقشه‌ها استفاده شود. آنان می‌توانند رنگ و چسب را از گیاهان محلی و خاک‌ها بسازند.

از کودکان خواسته می‌شود تا در مواقع لازم، به جمع‌آوری سنگ‌ها، در بطری‌ها، گیاهان و چوب پردازند.

روستا از تعداد زیادی خانه‌های پراکنده تشکیل شده است. در هر اجتماع خانه، یک سرپرست وجود دارد. روستا توسط یک رئیس اداره می‌شود که از طریق برادران جوان‌تر خود یاری می‌شود. رئیس به همراه برادر جوان‌تر خود، در کمیته‌ی آموزش و پرورش روستا که بسیار حامی مدرسه است، حضور دارد. همچنین یک کمیته‌ی توسعه‌ی روستا وجود دارد که افراد آن به وسیله‌ی مردم انتخاب می‌شوند. این کمیته در مورد طرح‌هایی چون راه، آب‌رسانی و ساخت درمانگاه مسؤول است.

گاهی اوقات، اختلاف نظرهایی بین رئیس و کمیته‌ی توسعه‌ی روستا وجود دارد که متأسفانه روی مسائل مدرسه تأثیر منفی می‌گذارد. سوابق پایین تحصیلی و مالی اولیا، تأثیرات مثبت و منفی بر بچه‌ها دارد؛ از جمله:

اولیا زندگی بهتری را برای فرزندان خود آرزو می‌کنند؛ از این رو سعی می‌کنند که آنان را به مدرسه بفرستند، اما نمی‌توانند در کارهای مدرسه به بچه‌ها کمک کنند. اولیا اغلب متوجه نمی‌شوند که دانش‌آموزان به وقت و مکانی مناسب برای انجام

تکالیف خود نیاز دارند. آنان انتظار دارند که بچه ها به دنبال چهارپایان بروند یا آب فراهم کنند.

انتظارات آموزش و پرورش

محیط داخلی مدرسه

همان گونه که پیش از این مشخص شد، مدارس چندپایه معمولاً منابع محدودی دارند. کلاس های درس بسیار کوچک اند و امکان قسمت کردن آن ها وجود ندارد. اغلب معلم هیچ گونه اتاقی برای کار یا امکاناتی برای شست و شوی

شخصی، تهیه ی ناهار یا خوردن تغذیه ای کوچک ندارد. عمدتاً مدرسه در بالای یک تپه یا یک دره قرار دارد که فقط با پیاده روی یا اسب سواری قابل دسترسی است.

برای برطرف کردن این مشکلات تقسیم کلاس ها با تخته سیاه و استفاده از نور خورشید پیشنهاد می شود. بنابراین، این نظم در کلاس ها به وسیله ی جداسازی توسط تخته سیاه اعمال می شود.

معلمان باید در حد امکان آرام صحبت کنند؛ از این رو، دانش آموزان باید کاملاً ساکت باشند تا بتوانند صدای معلمشان را بشنوند.

محیط اطراف

کیفیت محیط مدرسه، تأثیر مشخصی بر یادگیری در مدرسه دارد. برای ایجاد

آموزش و پرورش مؤثر،
باید ارتباط نزدیکی بین
مدرسه و محیط وجود
داشته باشد.

شما باید محیط اطراف
مدرسه‌ی خود را
بشناسید تا از این طریق
بتوانید منابعی را که به
عنوان ابزار یادگیری

استفاده می‌شوند، تعیین کنید و نیز بتوانید مکانیزم‌هایی را که قادرند شما را به
عنوان معلم چند پایه حمایت کنند، بشناسید.

محیط بیرونی شامل محیط ملی آموزش و پرورش، فرصت‌هایی برای رشد
معلمان و ساختار اداری ملی است. محیط محلی شامل محیط مدرسه است
که به سیستم داخلی مدرسه (شامل کمیته‌ی آموزش و پرورش روستا) و محیط
جامعه‌ی محلی (شامل سیستم‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، انجمن
اولیا و مربیان و انجمن خانه و مدرسه) برمی‌گردد.

محیط ملی آموزش و پرورش

برای مطالعه‌ی محیط ملی آموزش و پرورش، باید پرسش‌های متعددی طرح
شود؛ از جمله:

- فلسفه‌ی آموزش و پرورش چیست؟
- بصیرت‌ها و اهداف ملی آموزش و پرورش چیست؟
- اهداف، اولویت‌ها و اهداف اصلی چیست؟
- برنامه‌ی درسی ملی تا چه میزان نیازها را در سطح محلی و اجتماعی منعکس
می‌کند؟

- مبانی تخصیص بودجه برای هر مدرسه چیست؟
- چه برنامه‌های آموزشی ضمن خدمت برای معلمان در نظر گرفته شده است؟
- آیا تخصیص‌هایی برای تفاوت‌های جنسیتی و مشکلات جسمانی وجود دارد؟
- آیا فلسفه‌ی آموزش و پرورش، محیط چند فرهنگی را در نظر دارد؟
- دانش‌آموزان استثنایی و دانش‌آموزان محروم اجتماعی به حساب آمده‌اند و مورد توجه قرار دارند؟

اهداف آموزش و پرورش

این به موقعیت دانش‌آموزان مربوط می‌شود. هنگامی که از دوره‌ی متوسطه فارغ‌التحصیل می‌شوند، ممکن است اهداف دست‌یابی به میزان مشخصی سواد خواندن و حساب کردن در یک دوره‌ی زمانی مشخص باشد یا به تواناسازی دانش‌آموزان مربوط باشد؛ به طوری که بتوانند به صورت مستقل با رفتار اجتماعی قابل قبول در دنیای کار حاضر شوند.

برای مثال، ممکن است هدف این باشد که همه‌ی دانش‌آموزان دسترسی به اطلاعات را از طریق شاهراه‌های اطلاعاتی داشته باشند و همه‌ی کلاس‌ها به جای آن که معلم محور باشند، شاگردمحور باشند. اهداف آموزش و پرورش، راهنماهای گسترده‌ای را برای معلمان و مدارس ایجاد می‌کند و محیطی را به وجود می‌آورد که در آن مشخص شود چه چیزی قابل قبول و چه چیزی غیرقابل قبول است.

نمونه‌ای از اهدافی که توسط وزارت آموزش و پرورش تعیین می‌شوند، عبارت‌اند از:

ایجاد سیستمی که آموزش و پرورش با کیفیت را برای هر شخصی در جامائیکا تضمین نماید و درهم‌تنیدگی مؤثر منابع آموزشی و پرورشی و فرهنگی را برای بهینه کردن رشد فردی و ملی فراهم کند. (تعریف شده توسط وزارت آموزش و پرورش و فرهنگ جامائیکا)

اهداف و اولویت‌ها

اهداف و اولویت‌ها باید خیلی مشخص‌تر باشند. اهداف ممکن است عبارت باشند از:

۱. همه‌ی مدارس باید به اندازه‌ی حداقل مورد نیاز، تخته‌ی سیاه، نیمکت، قفسه برای کتاب‌ها و میز و صندلی برای معلمان داشته باشند. اولویت می‌تواند تعیین تعداد مورد نیاز و منبع تأمین امکانات مناسب هر مدرسه باشد.
۲. تعداد ۷۵ درصد مدارس باید تا سال ۲۰۰۳ رایانه داشته باشند و هر دانش‌آموز باید بتواند روزانه دو ساعت وقت خود را با یک رایانه بگذراند. اولویت، تأمین رایانه‌ها و آموزش «استفاده از رایانه» به معلمان است. اولویت‌ها باید به اهداف مربوط باشند.

برنامه درسی و نیازها

میزانی که برنامه درسی، نیازهای جامعه‌ی محلی و ملی را منعکس می‌کند، سطح سازگاری مورد نیاز در سطح محلی را مشخص می‌کند. سازگاری برنامه هر چه بیشتر شود، نگرانی از دست‌یابی به اهداف ملی افزایش می‌یابد؛ این مسأله به صورت جزئی‌تر در جلد دوم ذکر خواهد شد.

تأمین بودجه

اداره‌ی ملی ممکن است مسئولیت پرداخت حقوق معلمان و تأمین مواد آموزشی و پرورشی را به عهده داشته باشد. گروه‌های اجتماعی ممکن است مسئولیت برنامه‌ی تغذیه‌ی مدرسه و تأمین کتاب برای کتابخانه و استفاده از آن‌ها را در مدرسه به عهده بگیرند. معلمان نیز ممکن است مسئولیت تأمین منابع مالی را به عهده داشته باشند. برای این منظور، معلم مجبور به همراهی افراد جامعه و کار نزدیک با اولیا، انجمن معلمان و انجمن خانه و مدرسه است.

تأمین بودجه ممکن است به تعیین دامنه‌ی اشتغال معلم و مدرسه در فعالیت‌های تهیه‌ی منابع مالی کمک کند.

آموزش

آموزش ممکن است پیش از خدمت یا در حین خدمت باشد. این آموزش ممکن است به وسیله‌ی مسؤولان ملی بر مبنای برنامه‌ی بلندمدت، در ماه‌های تابستان - وقتی مدارس تعطیل‌اند - انجام شود. ممکن است نمایندگی‌ای در درون اداره‌ی ملی وجود داشته باشد که مسؤول آموزش باشد یا آموزش از طریق بورس‌های آموزشی و کمک‌هزینه‌ی تحصیلی یا بازدید از سایر مدارس انجام شود.

تفاوت جنسیتی و سایر تفاوت‌ها

تفاوت‌های جنسیتی، اغلب به عنوان نتیجه‌ی فرایند اجتماعی شدن یا شیوه‌ی رشد دختران و پسران است. بر اساس این که انتظار می‌رود دختران مسؤولیت نگهداری از چهارپایان را در سنین پایین به عهده بگیرند و ضمن این که دختران از نظر رشد روانی نسبت به پسران با سرعت بیشتری رشد می‌کنند، تفاوت جنسیتی به وجود می‌آید.

این تجربیات به نیاز برای توجه به تفاوت‌های جنسیتی در استراتژی‌های آموزشی منتهی می‌شود. بسیاری از جوامع، از نظر فرهنگی - مستقل از جهت‌گیری‌های نژادی - یکدست نیستند.

بالاخره، در بسیاری از مدارس، دانش‌آموزانی هستند که از نظر ذهنی و جسمی دچار مشکل هستند.

در سال‌های اخیر، سیاست‌های ملی بر اساس در نظر گرفتن این تفاوت‌ها برای تأکید بر نیاز ایجاد توازن و عدالت در تأمین آموزش و پرورش برای همه، و تجویز ورود این تفاوت‌ها در برنامه‌های آموزشی و تربیتی طراحی شده‌اند.

ساختار و نقش مسؤولان ملی وزارت آموزش و پرورش یا مسؤول ملی

ممکن است یک سازمان مرکزی یا ملی، مسؤول به وجود آوردن فلسفه ی ملی آموزش و پرورش، سیاست های ملی، امکانات ملی و برنامه ی درسی ملی باشد. این سازمان ملی همچنین ممکن است مسؤول پرداخت حقوق معلمان، تعیین نوبت مدارس، انتخاب کمیته ی آموزش و پرورش روستا، توزیع مواد و امکانات، برگزاری آموزش ضمن خدمت برای معلمان و تنظیم کردن برنامه ی زمانی برای سال تحصیلی مدارس باشد.

ممکن است مسؤولان ملی، قوانین و مقررات اداره ی مدرسه را بنویسند یا این که مدرسه خود مسؤول تعیین قوانین و مقررات باشد.

بازرسی (سطح منطقه یا استان)

سازمان ملی ممکن است دفاتر منطقه ای یا استانی داشته باشد که فرصت بازدید از مدارس را فراهم می کند تا از توزیع مواد و امکانات اطمینان حاصل کند. همچنین این ادارات، اسنادی را در مورد هر مدرسه تهیه می کنند. نمایندگان این ادارات، ممکن است مسؤولیت نظارت و ارزش یابی همه ی مدارس منطقه ی خویش را داشته باشند.

تعدیل برنامه ی درسی ملی

برنامه ی درسی ملی، ممکن است توسط سازمان مرکزی با استفاده از داده هایی از معلمان سراسر کشور به وجود آید. برنامه درسی ممکن است برای پاسخ گویی به نیازهای گروه های بخش خصوصی طراحی شود؛ زیرا قرار است فارغ التحصیلان برای پاسخ گویی به نیاز جامعه و استخدام در آن ها تربیت شوند.

برنامه ی درسی باید بر اساس نیازهای مرتبط با دانش آموزان هر جامعه به وجود آید. برای جلب توجه دانش آموزان، معلمان مجبورند محتوایی را ارائه کنند که

در چارچوب تجارب دانش آموزان باشد؛ به عنوان مثال، برای تدریس مطالعات اجتماعی، عنوان درس ممکن است حمل و نقل و شغل‌ها باشد. برنامه‌ی درسی ممکن است ذیل بخش اشتغال، به بخش‌های تجارت و مالی، و در حمل و نقل به اتوبوس‌ها و ماشین‌ها یا تراموا رجوع کند.

دانش آموزان در مناطق روستایی که هیچ گونه دسترسی به تلویزیون ندارند یا در آن‌جا خودرویی وجود ندارد، محتوای برنامه‌ی درسی را متوجه نمی‌شوند. بهتر است معلمان برای درک بهتر مفاهیم و ایده‌ها توسط دانش آموزان، نقطه‌نظراتی را که آنان می‌شناسند، انتخاب کنند و به سوی آنچه که نمی‌دانند، آنان را راهنمایی کنند. معلم باید به گونه‌ای برنامه‌ی درسی را هماهنگ کند که شامل کشاورزی و استفاده از گاوهای نریا هر وسیله‌ی دیگری باشد که در روستایشان وجود دارد. دانش آموزان می‌توانند آنچه را که در اطرافشان وجود دارد یا در تجربیات خود کسب کرده‌اند، توصیف کنند. هرچند محتوا ممکن است تغییر کند، ولی مفاهیم بدون تغییر باقی می‌ماند.

امتحانات ملی

امتحانات ملی ممکن است برای گذر دانش آموزان از یک سطح آموزشی به سطح دیگر طراحی شده باشد. آزمون ملی ممکن است برای سنجش میزان آمادگی دانش آموزان باشد؛ مانند سواد خواندن و حساب کردن.

پرورش حرفه‌ای معلمان چندپایه

معلمان چندپایه ممکن است علاقه‌مند باشند که از طریق آموزش آسان و قابل دسترسی، اطلاعات کسب کنند. این اطلاعات به برنامه‌ریزی برای آینده کمک خواهد کرد و دسترسی به برنامه‌های مربوطه را تسهیل خواهد کرد.

مراکز تربیت معلم و برنامه‌های آن‌ها

بسیاری از کشورها دارای کالج‌ها و دانشگاه‌های متعدد برای تربیت معلم هستند؛ هر چند که ممکن است اندک آموزشی در مورد تدریس چندپایه ارائه شود و آموزش‌های کوتاه مدت یا دوره‌ها و سمینارهایی برای این کار وجود داشته باشد.

دوره‌های ضمن خدمت

دوره‌های ضمن خدمت بسیاری برای معلمان مدارس مناطق شهری وجود دارد و مناطقی که نزدیک شهرها هستند. همچنین مسؤول ملی ممکن است برنامه‌های آموزشی کوتاه مدت را در ایام تعطیلات طولانی برنامه‌ریزی کند. این برنامه‌ریزی ممکن است معلمان را قادر سازد تا در کلاس‌های آموزشی اقامت و به طور کامل شرکت کند.

پشتیبانی فرد و مدرسه

این بخش به فرصت‌های ایجاد شده توسط مدرسه مربوط است تا معلمان بتوانند سایر معلمان را ببینند؛ به طوری که بتوانند با تبادل تجربه و هر دوره‌ای را که دیده‌اند، به دیگران منتقل کنند. معلمان نیاز دارند که شبکه‌ای را ایجاد کنند تا

از طریق آن بتوانند با یکدیگر در ارتباط باشند و از هم پشتیبانی کنند.

این شبکه ممکن است از طریق رایانه و بر مبنای یک تماس یک به یک یا از طریق نوشتن نامه یا حضور در جلسات گروهی عمل کند.

تولید مواد آموزشی

مواد آموزشی ممکن است برای معلمان تولید شود تا آنان را در تدریس چندپایه کمک کند. این کار ممکن است از طریق تولید یادداشت ها، یک راهنما، رسانه ی از راه دور (رادیو یا تلویزیون) و کنفرانس از راه دور صورت گیرد. همچنین این مواد ممکن است از طریق به اشتراک گذاشتن موادی که در جلسات یا سمینارهای آموزشی کوتاه مدت دریافت شده است، تولید شود.

محیط آموزش و پرورش محلی

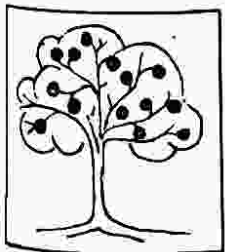
محیط آموزش و پرورش محلی، محیط بلاواسطه ی شماست. این محیط شامل چیزهایی می شود که مربوط به مدرسه است یا جامعه ای که مدرسه به آن ارائه خدمت می کند. همان گونه که پیش از این گفته شد، شناخت محیط محلی، معلمان را قادر خواهد کرد تا برای محیط مدرسه برنامه ریزی مؤثری کنند؛ به طوری که نه تنها برای دانش آموزان، بلکه برای اولیای ایشان نیز جاذب باشد. شناخت این محیط و نیز استفاده از اولیا یا هر یک از اعضای جامعه به عنوان شخص مرجع، تدریس برنامه ی غیردرسی و همچنین زمینه های برنامه ی درسی مانند مطالعات اجتماعی را تسهیل می کند.

فعالیت ۱-۵ سازمان یک مدرسه

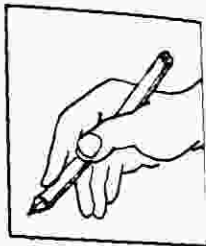
هدف:

این فعالیت شما را با سازمان مدرسه تان آشنا و کمک می کند تا مشخص کنید که چگونه می توانید اطلاعات را به کار برید تا شما را در کارتان یاری کند.

۱. مدرسه‌ی شما چگونه اداره می‌شود؟
۲. نقش رئیس مدرسه چیست؟
۳. چه امکاناتی در مدرسه‌ی شما وجود دارد؟
۴. بودجه‌ها چگونه مدیریت می‌شوند؟
۵. اسناد چگونه نگهداری می‌شوند؟
۶. قوانین و مقررات چیست؟
۷. اطلاعات مربوط به سازمان مدرسه، چگونه به شما کمک می‌کند؟

پاسخ‌های ممکن اطلاعات درباره‌ی محیط

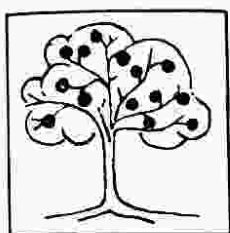
این اطلاعات بر اساس محیط تفاوت خواهد کرد. منبع اصلی درآمد در جامعه مهم است. این منبع ممکن است کشاورزی، معدن و ماهی‌گیری در مقیاس کوچک یا بزرگ باشد. آیا هیچ‌گونه سازمان اجتماعی وجود دارد؟ این‌ها ممکن است سازمان‌های شهروندی، سازمان ماهی‌گیران، کشاورزان یا سایر تعاونی‌ها، انجمن اولیا و مربیان، انجمن خانه و مدرسه یا گروه‌های مذهبی باشند. این گروه‌ها تا چه میزان فعال هستند؟ آیا باشگاه‌های خدمات در جامعه فعال هستند؟ چه نوع موادی در جامعه وجود دارد؟ آیا فرصت‌هایی برای فعالیت‌هایی مانند قدم زدن در طبیعت، بازدید از مکان‌های مهم طبیعی مانند رودخانه‌ها، چشمه‌ها یا تپه‌ها وجود دارد؟

فعالیت‌های اصلی فرهنگ چیست؟ آیا کارها یا گروه‌های بخش خصوصی، در جامعه فعال هستند؟ رهبران اصلی جامعه چه کسانی هستند؟ دانش‌آموزان از چه گروه‌های اقتصادی - اجتماعی هستند؟ این اطلاعات از کدام سازمان دولتی قابل دریافت هستند؟

این اطلاعات با پاسخ به سؤال‌های زیر قابل دریافت است:

۱. آیا همه‌ی اولیا، عضو انجمن اولیا و مربیان هستند؟

۲. منابع اطلاعات چیست؟ (بهداشت، کشاورزی و...)
۳. مواد مناسب از کجا قابل تأمین است؟
۴. آیا فروشگاه‌ها، مرکز منابع و... وجود دارند؟
۵. آیا اولیا می‌توانند مواد مرجع را جمع‌آوری کنند؟ مانند جعبه‌های مقوایی، سنگ‌ها، رنگ‌ها و...)
۶. چه کسانی مدیران روستا یا رهبران جامعه هستند؟
۷. سوابق اجتماعی و آموزشی دانش‌آموزان چیست؟

فعالیت ۲-۵

اطلاعات درباره‌ی محیط محلی مدرسه‌ی شما

هدف: این فعالیت، شما را با محیط محلی مدرسه‌تان آشنا و به شما کمک می‌کند که چگونه از اطلاعات برای کمک به کارتان استفاده کنید.

- سؤال‌ها:**
۱. اولیا و مربیان را توصیف کنید.
 ۲. منابع اضافی اطلاعات برای اداره‌ی بهتر کلاس کدام‌اند؟
 ۳. در کجا می‌توانید موادی تهیه کنید که وسایل کمکی یاددهی - یادگیری بسازید؟
 ۴. فروشگاه‌ها و مراکز منابع را مشخص کنید.
 ۵. چه موادی در محیط محلی شما می‌توان یافت؟
 ۶. سطوح مدیریت روستا را تعریف کنید. آنان چه کسانی هستند؟ آنان چگونه در ارتقای مدرسه مشارکت می‌کنند؟
 ۷. سوابق تحصیلی و اجتماعی دانش‌آموزان را توصیف کنید.
 ۸. اطلاعات موجود درباره‌ی محیط محلی مدرسه‌ی شما، چگونه فرصت‌های تحصیلی را برای دانش‌آموزان شما افزایش می‌دهد؟

پاسخ‌های ممکن محدودیت‌ها و استراتژی‌های تقویت فعالیت چند پایه^۱

محدودیت‌ها	استراتژی‌ها
فقر و نبود درهم تنیدگی برنامه‌های آموزش و پرورش و بهداشت	- بنا کردن همکاری در سطوح مختلف، به خصوص بین آموزش و پرورش، توسعه‌ی بهداشت و اقتصاد. - تربیت معلمان به عنوان انسان‌های چند مهارتی با توانایی‌های تقویت شده در ارتقای بهداشت، کشاورزی و تجارب خود. - اطمینان از این که مدرسه امکانات لازم را برای دفع بهداشتی فضولات، آب پاک برای آشامیدن و آب برای شست و شوی دست‌ها دارد.
کمبودهای آموزشی مرتبط با موقعیت واقعی آموزشی همه‌ی تدریس به صورت تئوری بدون هیچ عمل	- یادگیری در محیط واقعی. - فراهم آوردن آموزش برای معلمان. - ایجاد آموزش‌های عملی بیش‌تر در محیط واقعی. - تشویق معلمان به این که یادگیرندگانی فعال، حل‌کنندگان مسائل و از تجربه‌گران و نوآوران باشند.
معلمان از نظر فردی و حرفه‌ای در محیطی جدامانده کار می‌کنند.	- رسیدگی و حمایت از دورافتاده‌ترین معلمان. - ایجاد برنامه‌ی رشد مداوم معلم برای به کارگیری آن در کار خود و ایجاد تغییرات در آن. - امکان ایجاد مواد آموزش از راه دور، برای رشد زمینه‌های کار حرفه‌ای و برای ارتقای کیفیت‌های ضمن خدمت.

۱. قلمرو چندپایه: پروژه‌ی پژوهش بین‌المللی در پرو، سریلانکا و ویتنام. آموزش و پرورش و توسعه‌ی بین‌المللی (EID) مؤسسه آموزش و پرورش دانشگاه لندن، منبع مالی پروژه به وسیله‌ی (DFID).

استراتژی‌ها	محدودیت‌ها
- ایجاد مدارس دورافتاده با جعبه‌های منبع برای ساخت ابزارهای آموزشی و بازی‌های بچه‌ها. - ایجاد یک کتابخانه‌ی کوچک سیار با کتاب‌های تصویری و کمدی و روزنامه‌ها.	نبودن محلی نگهداری کرده (باسواد) برای کمک به یادگیری
- کمک به معلمان برای ایجاد ۱۵ درصد پنجره و تشویق آنان به درگیر کردن اولیا در امور.	نبودن ارتباط محلی در برنامه‌ی درسی
- تجهیز معلمان به قیچی، کاغذ، مداد شمعی و رنگ. - معلمان را آموزش بدهید و آنان را به ساخت و به کارگیری منابع محلی تشویق کنید. - یادآور شوید که ابزارهای آموزشی می‌توانند از موادی مانند چوب، بطری، سنگ و قوطی ساخته شوند. - یادآور شوید که منابع انسانی نیز در دسترس اند؛ اعم از کودکان یا بزرگسالان.	نبودن منابع شامل ابزارهای آموزشی و مواد یادگیری
- مطمئن شوید که کلاس‌های درس از یک حداقل شرایط اساسی مانند دیوارها و پشت بام ضد آب برخوردار باشند.	شرایط فقرانه‌ی کلاس‌های درس و اندازه‌ی کوچک برخی از آن‌ها
- تقویت همکاری با اولیا و ایجاد پشتیبانی اضافی، به طوری که کودکان در سرما و گرسنگی نبوده و بدون نظارت و مراقبت نباشند. - ایجاد منابع مالی برای کمیته‌ی آموزش و پرورش روستایی.	شرایط بسیار فقرانه‌ی کودکانی که در مدارس شبانه‌روزی زندگی می‌کنند.

جریان های خارجی متعددی وجود دارند که بر مدارس چندپایه تأثیر می گذارند. در این فصل، جریان هایی که به محیط آموزش و پرورش ملی مربوط هستند، آمده است؛ شامل داده های ادارات ملی، محیط آموزش و پرورش محلی و محیط غیرآموزشی و پرورشی مدرسه از جمله جامعه و محیط های فیزیکی اطراف.

جریان برنامه ی درسی ملی، بسیار مهم است. معلم چندپایه برای مرتبط کردن برنامه ی درسی ملی با نیازهای دانش آموزان و پاسخ به انتظارات اعضای جامعه، از جمله اولیا، مسئولیت دارد. در فصل بعد، مراحلی برای طراحی و هماهنگ سازی برنامه ی درسی و تهیه ی طرح درس، مورد بحث قرار خواهد گرفت.

سازگاری برنامه‌ی درسی

زمینه‌هایی که پوشش داده می‌شود:

نمونه ۶-۱

تعدیل برنامه‌ی درسی ملی

الزامات برنامه‌ی درسی ملی

برنامه‌ریزی درسی آموزش کلاس چندپایه

فعالیت ۶-۱

تهیه‌ی برنامه‌ی درسی خودتان

تنظیم طرح درس

فعالیت ۶-۲

تهیه‌ی طرح درس خودتان

تنظیم برنامه‌های کار و جدول‌های زمانی

فعالیت ۶-۳

تهیه‌ی یک جدول زمانی کار

نمونه ۶-۱

تعدیل برنامه‌ی درسی ملی

زینگاموبکی برنامه‌ی درسی ملی جدید مطالعات اجتماعی را بررسی و سپس نقشه‌ی خود را برای سال جدید ترسیم کرد. دانش‌آموزان موجود در کلاس، دارای سطوح مختلف توانایی بودند. او اهداف مختلفی را بر اساس نیازهای هر گروه از دانش‌آموزان تنظیم کرد. همچنین درس‌هایی را که تجویز شده بود، با موادی که با تجربیات دانش‌آموزان مرتبط‌تر باشد، جایگزین کرد و آموزش محتواها و مفاهیم مشابه را ممکن ساخت.

برای مثال، هنگام تدریس درسی که به فعالیت‌های اقتصادی پرداخته است، او به کشاورزی، مغازه‌های کوچک خرده‌فروشی و سایر فعالیت‌هایی می‌پردازد که دانش‌آموزان در اطراف خود

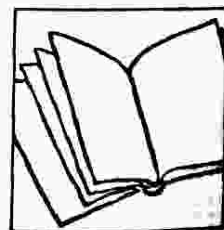
می بینند. او از گفت وگوهای اولیای دانش آموزان و نیز از تصاویر برای تدریس محتوایی که در برنامه ی درسی آمده است، استفاده می کند. این محتواها بیشتر به فعالیت های شهری مانند بانکداری، صادرات، واردات، رستوران ها، خرید و فروش، تئاتر و سایر مسائل می پردازد.

الزامات برنامه ی درسی برنامه ی درسی رسمی

در بسیاری از کشورها، یک برنامه ی درسی ملی یا نقشه ی ملی برنامه ی درسی وجود دارد. هر معلمی باید نسخه ای از برنامه ی درسی رسمی وزارت آموزش و پرورش تهیه کند.

برنامه ی درسی ملی، راهنمایی برای تهیه ی طرح درس است که دانش آموزان برای اطمینان از استحکام در سطح و کیفیت آموزش و پرورش دریافت می کنند. همچنین، برنامه ی درسی ملی برای دست یافتن به اهداف ملی آموزش و پرورش طراحی شده است. در جدول زیر، نمونه ای از برنامه ی درسی آمده است. عنوان ها بر اساس نیازهای ملی مرتبط تغییر می کند.

برنامه ی درسی نمونه آموزش بهداشت و زندگی خانوادگی

موضوعات	محتواها	مهارت ها	راهکارهای پیشنهاد شده	ارتباطات درهم تنیده و...
۱. رشد خود هدفی در زندگی	مؤسسه موقعیت انتظار رفتار شغل مسیر اشتغال	ارائه دادن راهنماها و موقعیت، رسیدن به انتظارات، مناسب رفتار کردن،	بخش مناسب متن را بخوانید و بنویسید. تمرین ها و فعالیت های زیر را انجام دهید: فعالیت های مناسب را برای تقویت یادگیری به کار برید. از دانش آموزان بخواهید در	خواندن و درک مطلب

موضوعات	محتواها	مهارت‌ها	راهکارهای پیشنهاد شده	ارتباطات درهم تنیده...
		کارهای تحقیق	مورد ارزش‌های موجود در جامعه‌شان بحث کنند؛ از طریق مقایسه‌ی آن‌ها با آن‌چه که در خارج عمل می‌شود.	
۲. ارزش‌ها برای رشد و پرورش	ارزش پر کار بودن، تعطیلات ملی، روزهای خاص	زندگی کردن، ارزش‌های مثبت، انجام دادن وظایف تعیین شده، جشن گرفتن تعطیلات و روزهای خاص	دانش‌آموزان می‌توانند اهداف شغلی خود را تجربه کرده و پیشنهادهایی را در مورد چگونگی دست‌یابی به آن‌ها ارائه کنند. (این ممکن است نیاز به کسب مهارت‌هایی بیرون از جامعه داشته باشد.)	خواندن و درک مطلب
۳. تعامل برای رشد اجتماعی	تعامل، برتر بودن، اصول، ارتباط، تضاد، تصمیم‌ها	دیگران، عبادت کردن، برتر بودن، ارتباط، تضاد، تعمیم	معلمان می‌توانند به وسیلهٔ بارش مغزی، از مسائلی که در جامعه وجود دارد، چیزهایی یاد بگیرند. آن‌گاه این مسائل می‌توانند مورد بحث قرار گیرند و در فرایند حل مسأله به کار گرفته شوند.	خواندن و درک مطلب ریاضیات
۴. انتخاب‌های مثبت برای رشد و پرورش	مسائل	تجزیه و تحلیل مسائل، حل کردن مسائل		خواندن و درک مطلب ریاضیات
۵. روش‌های زندگی سالم برای رشد و پرورش	سلامت رشد هورمون‌ها، اندام‌های جنسی، بلوغ، توسعه، کمک‌های اولیه، محیط	هماهنگی با تغییرات ایجاد شده در بدن ایشان، نگهداری از بدن‌هایشان، انجام کمک‌های اولیه، محافظت از محیط	دانش‌آموزان هنگام گفت‌وگو با معلم، توضیح می‌دهند که روش‌های زندگی سالم برای ایشان به چه معناست. برخی از عناوین بحث‌های مطرح شده عبارت‌اند از: غذا و تغذیه، ورزش، حمایت خانواده، تعامل، فعالیت‌های زودرس جنسی، پاکیزگی، سوء مصرف، مواد مخدر و به دست آوردن مهارت‌ها.	خواندن و درک مطلب ریاضیات

تعدیل برنامه‌ی درسی

این مسؤولیت معلم محلی است که برنامه‌ی درسی را برای دست‌یابی به اهداف مدرسه‌ای خاص و شرایط اجتماعی آن تعدیل کند.

این تعدیل، به اطلاعات معلم درباره‌ی دانش‌آموزان، اولیای ایشان و رفتارهای آنان در درون جامعه بستگی دارد؛ همان‌گونه که بسته به نیازهای ویژه‌ی جامعه است.

همچنین موضوع این است که از آنچه دانش‌آموزان از قبل می‌دانند یا با آن آشنا هستند، شروع کنیم و سپس به تدریج به آنچه که نمی‌دانند، پردازیم. برداشت دانش‌آموزان از مفاهیم و محتوا باید توسط معلم احراز شود؛ راهکارهای پیشنهادی‌ای که در جدول بالا مشخص شده - همان‌گونه که در نمونه‌ی مورد مطالعه آمده است - این اجازه را به معلم می‌دهد.

در تدریس چندپایه، ضروری است که برنامه‌ی درسی ملی را با نیازهای گروه‌های مختلف موجود در کلاس درس، هماهنگ کنید. چگونه این کار را انجام می‌دهید؟ چگونه برنامه‌ی درسی ارائه شده را هماهنگ می‌کنید تا همه‌ی دانش‌آموزان کلاس، مهارت‌ها را در سطح مورد نظر کسب کنند؟

یک برنامه‌ی درسی رسمی، بخشی از فرایند آموزش معلمان عادی است. برنامه‌ی درسی رسمی برای آن که در یک کلاس چندپایه نیز مؤثر باشد، باید با شرایط محلی، هماهنگی مورد نیاز را داشته باشد.

برای انجام این کار، موضوعات واحدها و عناوین مشخص می‌توانند برای برنامه‌ریزی کردن فعالیت‌های عادی جمع‌پایه‌ها یا گروه‌های دانش‌آموزان انتخاب شوند. بر اساس این موضوعات انتخابی، شما می‌توانید فعالیت‌ها و تمرین‌های سطح‌بندی شده‌ای را که برای سطوح مختلف دانش‌آموزان مناسب است، برنامه‌ریزی کنید.

همچنین می‌توانید توالی یادگیری را در عمق‌های مختلف برنامه‌ریزی کنید؛ برای مثال، یکی از موضوعات برنامه‌ی درسی مطالعات محیطی - مانند

«حفاظت از لایه ی اوزون» - می تواند طوری طراحی شود که به عنوان موضوع اصلی دروس خواندنی و فعالیت ها برنامه ریزی شود؛ به طوری که سطوح مختلف دانش آموزان را از نظر مفهومی و تجربی، در دو یا سه درجه ی متفاوت پوشش دهد.

در زیر، پیشنهاد های مهمی در مورد برنامه ریزی درسی یا تعدیل برنامه ی درسی کلاس های چند پایه آمده است. مراحل زیر باید برای هر سطح در نظر گرفته شود:

۱. هدف های کلی را شفاف کنید؛ نقاط قوت و ضعف معلم، نیازهای جامعه، مطالبات و درخواست های اولیا و الزامات برنامه ی درسی ملی را در نظر بگیرید.

۲. هدف های یادگیری را تعیین کنید؛ یعنی مشخص کنید پس از پایان هر مرحله، دانش آموزان قادر به انجام چه کاری خواهند بود.

۳. عناوین و عناوین فرعی را فهرست کنید.

۴. راهکارها و روش های آموزشی را که مورد استفاده قرار خواهند گرفت، مشخص کنید.

۵. منابع را مشخص کنید؛ مانند کتاب های درسی، تجهیزات و...

۶. روش هایی را که برای اندازه گیری پیشرفت به کار می رود، توضیح دهید.

۷. مواد آموزشی مانند تمرین ها، تست ها و... را فراهم کنید.

چگونه برنامه ی درسی داده شده را سامان می دهید؟

ابتدا باید یک گروه کاری محلی سازمان دهی شود. این گروه ممکن است از تعدادی آموزشگرهای حرفه ای و متخصصان آموزشی و برنامه ریزی درسی، اعضای جامعه یا هر گروه دیگر که تصور می شود تخصص داشته باشند و بتوانند در ایجاد یک برنامه ی درسی مؤثر دخالت کنند، تشکیل شود. این گروه کاری باید «سیاست های ملی آموزش و پرورش» را مطالعه کند و تصمیم بگیرد که سازگار کردن برنامه ی درسی باید بر مبنای کدام یک از این معیارها انجام شود:

- اهداف سالانه و خط مشی ها برای همه ی موضوعات؛

- اهداف سالانه و خط مشی ها برای برخی موضوعات خاص؛ مانند ریاضیات.
- هدف هایی که بعد از چند سال قابل دسترسی هستند؛ برای مثال، پس از دو سال متوالی (مانند پایه های اول و دوم یا سوم و چهارم و...) یا برای مرحله ی اول ابتدایی و مرحله ی دوم (مانند پایه های اول تا چهارم و پنجم تا هفتم).
- اهدافی که باید در پایان درس های ابتدایی کسب شوند.

سپس می توان تصمیم گرفت که چه میزان از کار دانش آموزان یک پایه، می تواند با کار دانش آموزان سایر پایه ها ترکیب شود.

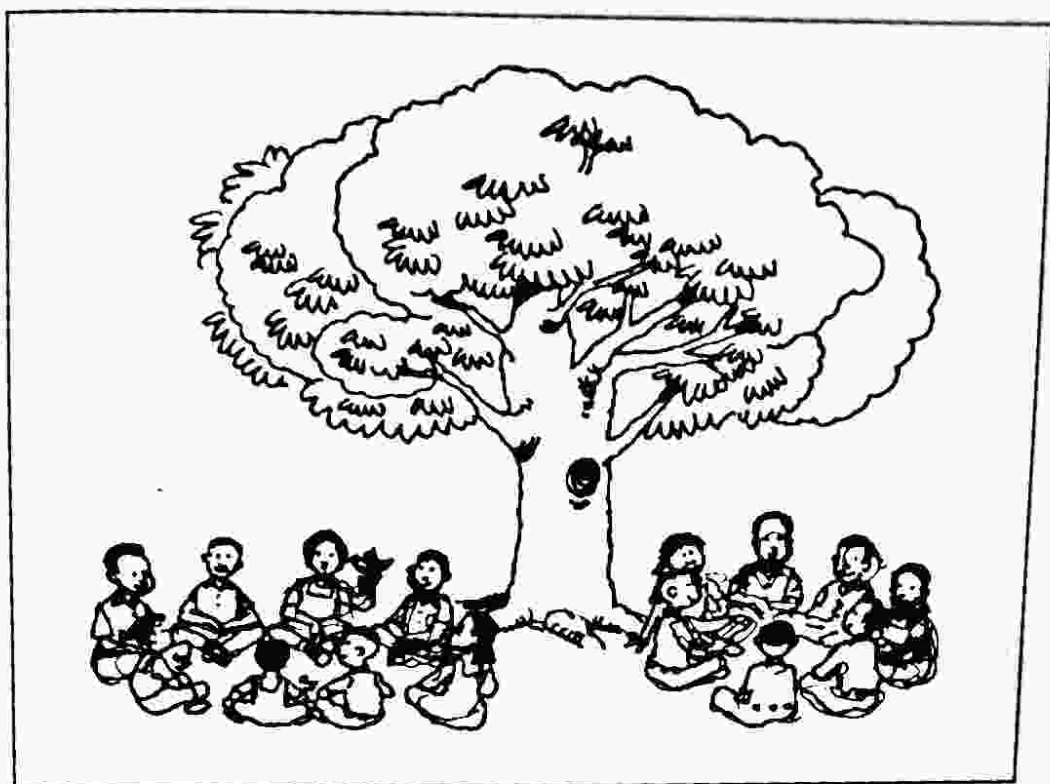
در نمونه ی اول، دانش آموزان پایه های مختلف مجبورند که عناوین مختلف را در یک زمان مشابه یاد بگیرند. در نمونه های دیگر، ممکن است پایه های مختلف را با هم جمع و یک عنوان مشابه را ارائه کرد و به طور چرخشی آموزش داد؛ به طوری که تمامی دانش آموزان همه ی عناوین مورد نیاز را در پایان سال تحصیلی آموزش دیده باشند.

این نوع ترکیب پایه ها در موضوعات درسی ای چون مطالعات اجتماعی و تعلیمات دینی، آسان تر از دروسی مانند ریاضی و زبان است، که بیشتر پیوسته سازمان دهی شده اند.

کار پروژه ای که بعد ها توضیح داده خواهد شد، می تواند برای ارائه ی یک عنوان مشابه در سطوح مختلف در زمان مشابه به کار رود؛ برای مثال، ممکن است گروه ها در درس گیاهان در علوم، به صورت زیر تقسیم بندی شوند:

سطح ۱ دانش آموزان	سطح ۲ دانش آموزان	سطح ۳ دانش آموزان	اولیا / اعضای جامعه
کشیدن و نام گذاری یک دانه	انجام یک تجربه و جوانه زدن گیاه	ترسیم تصویری از مراحل مختلف رشد یک گیاه از دانه تا گیاه کامل	اولیا یا اعضای جامعه می توانند بر گروه ها نظارت کنند هنگامی که معلم برای تدریس از یک پایه به پایه ی دیگر می رود؛ آنها برای تهیه ی دانه ها یا گیاهان کمک کنند.

در صورت ترکیب کار آموزش، معلمان در برنامه ریزی های خود نیاز به پشتیبانی دارند؛ زیرا کتاب های درسی ملی، اغلب برای مدارس تک پایه آماده شده اند.

فعالیت ۱- ۶

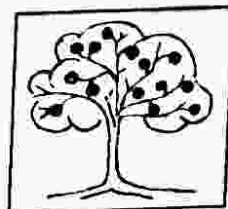
سازگار کردن برنامه ی درسی رسمی با نیازهای کلاس درسی خود

هدف:

این فعالیت به شما اجازه می دهد تا پیشنهادهای ارائه شده در برنامه ریزی درسی را به کار گیرید. همچنین به شما امکان می دهد تا برنامه ی درسی را بر اساس نیازهای کلاس درستان سازگار کنید.

دستورها:

۱. عناوینی را از برنامه ی درسی رسمی انتخاب کنید و تغییراتی را که متناسب با نیازها و فرهنگ محیطی کلاس چندپایه ی شماست، ایجاد کنید.
۲. با یکی از همکاران در مورد متناسب بودن تغییرات پیشنهادی خود گفت و گو کنید. اطمینان پیدا کنید که مفاهیم ارائه شده در برنامه ی درسی رسمی، بی کم و کاست باقی مانده است.

۱. چگونه اثربخشی برنامه‌ی درسی خود را ارزش‌یابی می‌کنید؟

تولید طرح درس برای کلاس‌های چندپایه

طرح درس برای مدیریت مؤثر یادگیری ضروری است. در زیر، پیشنهادهایی برای تولید طرح درس ارائه شده است.

۱. موضوع را مشخص کنید.

۲. اهداف را تعیین کنید (اهداف آموزشی و غیرآموزشی).

۳. بر اساس سطوح مختلفی که در کلاس حضور دارند، فهرستی از مفاهیم و اصولی که باید پوشش داده شود، تهیه کنید.

۴. بخش‌های مناسب موجود در کتاب درسی را انتخاب کنید.

۵. فعالیت‌ها را بر اساس پایه‌های موجود در کلاس مشخص کنید.

نمونه‌ای از یک طرح درس

تهیه‌کننده: خانم ملیسا براون

پایه‌ی تحصیلی: پایه‌ی دوم و سوم

عنوان: پوشش مردم آفریقا

اهداف: - بچه‌ها به طور صحیح، مثال‌هایی را از پوشش‌های روزانه و لباس‌های موقعیت‌های

خاصی که در آفریقا (یا در کشور ایشان) پوشیده می‌شود، بیان می‌کنند.

- بچه‌ها انعطاف‌پذیری و نیاز به تطبیق با موقعیت‌های مختلف را یاد می‌گیرند.

• معلم لباس سنتی مردم آفریقا را می‌پوشد.

مواد مورد نیاز:

• تصاویری از زندگی مردم در آفریقا به دانش‌آموزان نشان داده می‌شود (هم

شیوه‌ی سنتی و لباس‌های نمایشی که برای موقعیت خاص پوشیده می‌شود و

هم لباس‌های سبک غربی که برای استفاده‌ی روزمره استفاده می‌شود).

• به هر دانش‌آموز یک کارت داده می‌شود که در یک طرف آن، عبارت

«موقعیت خاص» و در طرف دیگر، عبارت «زندگی روزمره» نوشته شده است. به هر دانش آموز یک کتاب چهار صفحه ای (یا یک داستان کارتی با چهار کارت) داده می شود (برای فعالیت های اضافی).

مراحل انجام کار:

۱. معلم در حالی که لباسی غیرمعمول به تن دارد، به کلاس می آید. این لباس ممکن است در موقعیت های خاص و در تشریفات غیرمعمول به کار رود (مراسم مذهبی، سنت هالووین، لباس فرم گروه، کلاه و لباس فارغ التحصیلی، لباس گاوچران ها، لباس یک فرقه ی خاص مذهبی، لباس غواصی، لباس شیرینی پز یا نانوا و...) .

از بچه ها سؤال کنید که برای چه موقعیتی لباس پوشیده اید؛ اگر لباس گاوچران ها را به تن داشتند، گفت وگویی درباره ی این که آنان چه مردمی هستند، انجام دهید. چه کسانی به اندازه ی کافی درباره ی امریکا نمی دانند؟ ممکن است فکر کنند که قبلاً تصویری مشابه آنچه که شما پوشیده اید، دیده اند.

ممکن است آنان تصور کنند که همه ی مردم امریکا در روزهای عادی نیز این چنین لباس می پوشند. (بله چون آنان لباس بهتری نمی شناسند.) نمونه هایی از لباس های سنتی یا نمایی مردم افریقا را از کتاب ها، تقویم ها، مجلات و عکس ها بیابید و به بچه ها نشان دهید. از بچه ها سؤال کنید که آیا مردم هر روز چنین لباسی را می پوشند؟

۲. توضیح دهید که برخی افریقایی ها، به خصوص مردان، در زندگی روزانه، لباس سبک غربی می پوشند. با استفاده از روش بارش مغزی، دلایل دانش آموزان را در این مورد مشخص کنید. سپس درباره ی دلایلی که دانش آموزان ارائه کرده اند، بحث کنید. اطمینان حاصل کنید که از پاسخ های کلیشه ای مانند «آنها می خواهند مثل امریکایی ها باشند» یا «آنان مردمی عقب افتاده بودند» استفاده نمی شود. خودتان نیز دلایلی را به فهرست دلایل بیفزایید و در مورد آن ها بحث کنید.

۳. از کودکان سؤال کنید که آنان در چه موقعیت های خاصی ممکن است لباس خاص بپوشند. هرگونه پاسخی را تشویق کنید (نمایشگاه عکس در مدرسه، روز عروسی، رفتن به کلیسا، بازی کردن، ورزش ها و...). توضیح دهید که افریقایی ها برای موقعیت های خاص، جشن های خاص یا سایر رویدادهای خاص، لباس های خیلی سنتی به تن می کنند. تصاویری از زمان هایی که مردم مختلف افریقا این کار را انجام می دهند، نمایش داده و درباره ی آنها توضیح دهید.

۴. تصاویری از شیوه های مختلف لباس پوشیدن مردم افریقا نشان دهید و از دانش آموزان سؤال کنید که آیا تصاویر، زندگی روزانه یا موقعیت خاصی را نمایش می دهند؟ این فرصت خوبی خواهد بود تا ادبیات بچه ها درباره ی بیان زندگی مردم افریقا - هم به صورت سنتی و هم زندگی اخیرشان - کامل شود. هر دانش آموز یک کارت در اختیار دارد که در یک طرف آن عبارت «موقعیت خاص» و در طرف دیگرش عبارت «زندگی روزانه» نوشته شده است. با نشان دادن یک تصویر خاص، آنها باید کارت خود را بر اساس آنچه تصویر نشان می دهد، بالا ببرند.

کنترل کنید که هر دانش آموز برای هر تصویر، کارت مناسبی را بالا گرفته باشد. اگر دانش آموزی سؤال یا علایقی در مورد تصویری خاص دارد، آن را در کلاس به بحث بگذارید و بگویید که چرا این تصویر خاص «زندگی روزانه» یا «موقعیتی خاص» را بیان می کند.

هر دانش آموز یک کتاب ۴ صفحه ای می سازد (یا یک داستان کارتی با ۴ کارت). یک «نمایشگاه مد» از لباس های مختلفی که افریقایی ها می پوشند، درست می کند و توضیح می دهد که آنان در چه موقعیتی آن را می پوشند (موقعیت خاص یا زندگی روزانه؟).

ارزش یابی :

فعالیت اضافی :

مراقب باشید که حداقل دو تصویر در مورد «زندگی روزانه» وجود داشته باشد؛ مردانی با پوشش سبک غربی، زنان در لباس های مختلف و... ممکن است دانش آموزان تصاویری از لباس های مختلف در موقعیت های خاص ارائه کنند. مطمئن شوید که آنان عکس ها را درست زیرنویس کرده اند.

منابع: شناخت افریقا، ای. جفرسون مورفی، توماس وای کروول، نیویورک، ۱۹۷۸.

اولین کتاب افریقا و لنگستون هاوس، فرانکلین واست، نیویورک، ۱۹۶۴.
(تصاویر) ریک ون دگراف، مدیر «اولس بوگو: اوتا آلیانس». ۱۹۹۸ تقویمی
از «اوس بوگو، اوتا آلیانس». (تصاویر)

دنیای مواد، پتر منزل، باشگاه کتاب های سیرا: سان فرانسیسکو، ۱۹۹۴.
(منبع خوب برای تصاویر)

منبع: Teacher link.edu.USA

افرادی که لباس افریقایی پوشیده اند

هنگامی که یک طرح درسی چندپایه ایجاد می شود، معلم باید فعالیت های مختلفی را برای سطوح مختلف شناختی به وجود آورد. یک نمونه از طرح درس چندپایه در زیر آمده است.

عنوان:	بردگی
سطح پایه:	پایه های سوم، چهارم و پنجم

اهداف:

دانش آموزان قادر خواهند بود:

- نقاطی را روی نقشه مشخص کنند؛ منطقه‌ای که افریقایی‌ها از آن‌ها به بردگی گرفته می‌شدند تا در مزارع هند شرقی کار کنند.
- نواحی‌ای را در هند شرقی روی نقشه نشان دهند؛ نقاطی که افریقایی‌ها به عنوان برده به آن جا برده می‌شدند.
- راهی را که افریقایی‌ها را به عنوان برده، از طریق آن به هند شرقی می‌بردند، دنبال می‌کنند.
- حقایق مهم تاریخی را در مورد بردگی به خاطر بسپارند و عکس العمل خود را نسبت به آن نشان دهند.
- حس احترام خود را نسبت به همه‌ی انسان‌ها ارتقا بخشند.

مواد آموزشی:

کتاب در مورد تاریخ برده‌داری

وسایل مورد نیاز:

کتاب‌هایی در مورد تاریخ هند شرقی (در سطح مناسب)

- نقشه‌ی جهان
- نقشه‌ی افریقا
- نقشه‌ی هند شرقی
- نخ و میخ

روش:

۱. بخشی از کتاب را که درباره‌ی بردگی در هند شرقی است، برای کلاس بخوانید. (معلم‌ان باید به گونه‌ای متن را بخوانند که دانش آموزان کوچک‌تر نیز متوجه شوند.)
۲. نقاط زیر را بر روی نقشه‌های موجود نشان دهید: مکان‌هایی در افریقا که مردم از آن جا برده می‌شدند، مسیری که از طریق آن به هند شرقی سفر می‌کردند و مکان‌هایی در هند شرقی که آن‌ها را به آن جا می‌بردند.

دانش آموزان هر پایه باید فعالیت‌هایی را به شرح زیر انجام دهند:

۳. دانش آموزان پایه ی سوم، نقشه‌هایی را در مورد آفریقا و هند شرقی یا نقشه‌ی جهان نما تهیه می‌کنند. معلم (از طریق یکی از اولیا یا اعضای جامعه) با تمرین آن‌ها را از نقاط مشخص نقشه عبور داده، برایشان توضیح می‌دهد که در هر نقطه چه اتفاقاتی افتاده است. سپس به دانش آموزان اجازه می‌دهد تا برای دنبال کردن مسیر از نخ و میخ استفاده کنند.

۴. دانش آموزان پایه ی چهارم نقشه‌ای از جهان را ترسیم و نقاط کلیدی را مشخص می‌کنند. همچنین آنان اتفاقاتی را که هنگام حمل و نقل آفریقایی‌ها به هند شرقی رخ داده است و شرایط زندگی‌شان را به عنوان برده در هند شرقی، توضیح می‌دهند. آنان با کمک معلم راهنمایی می‌شوند.

۵. دانش آموزان پایه ی پنجم، نمایشی کوتاه می‌سازند. این نمایش، گروهی از کودکان را که در آفریقا دستگیر و به هند شرقی برده شده‌اند، نشان می‌دهد و این که آنان به عنوان برده چگونه زندگی می‌کردند.

۶. همه ی دانش آموزان را جمع کنید و از دانش آموزان پایه ی پنجم بخواهید نمایش خود را بازی کنند. معلم باید نسبت به آن چه در نمایش اتفاق می‌افتد، مطمئن باشد؛ به طوری که این نمایش یک تجربه یاددهی - یادگیری باشد.

۷. به بچه‌ها فرصت دهید تا احساس خود را نسبت به برده‌داری بیان کنند.

فعالیت ۲-۶

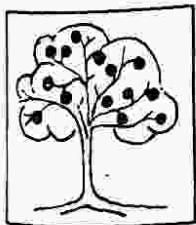
طرح درس خود را تولید کنید.

هدف:

این فعالیت به شما اجازه می‌دهد تا پیشنهاد‌های ارائه شده در طرح درس را به کار بگیرید و آن را خود تولید کنید.

دستورها:

۱. برنامه ی درسی‌ای که برای کلاس خودتان طراحی کرده و ارائه می‌کنید، باید

یک طرح درس کاربردی باشد.

۲. ایده‌های خود را با همکاران خود، مقایسه و مبادله کنید.

۳. کارآیی طرح درس خود را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

سؤال:

سازمان‌دهی برنامه و جداول زمانی

جداول زمانی به معلم کمک می‌کند که او رویکردی سازمان‌یافته داشته باشد. وجود جداول زمانی مناسب، به کارگیری کمک همکاران داوطلب را آسان‌تر می‌کند و موجب می‌شود تا نسبت به سازمان‌دهی اطمینان حاصل شود. در زیر، به برخی از راهنمایی‌های لازم برای آماده کردن جداول زمانی اشاره شده است:

۱. اختصاص زمان مناسب برای پوشش لازم عناوین. در نظر داشته باشید که برخی عناوین یا فعالیت‌ها، زمان بیشتری را نیاز دارند؛ برای مثال، ممکن است یک عنوان فعالیت در پایه‌ی سوم، یک ساعت زمان ببرد؛ در حالی که در پایه‌های چهارم و پنجم دو ساعت یا دو جلسه‌ی پی‌پی وقت نیاز داشته باشند.

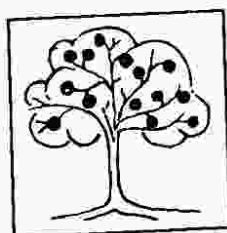
۲. فعالیت‌های اجتماعی‌ای را که دانش‌آموزان همزمان با درس خواندن انجام می‌دهند، در نظر بگیرید. بعضی از این فعالیت‌ها، فشار بیشتری را به دانش‌آموزان وارد می‌کنند؛ مانند درو کردن.

۳. مطمئن شوید که فعالیت‌های عملی و گردش علمی نیز در نظر گرفته شود.

۴. مشخص کنید که آیا فعالیت‌های هر پایه توسط یک کمک معلم داوطلب یا معلم، نظارت می‌شود؟ می‌توان از علامت‌گذاری رنگی برای مشخص کردن این مسأله استفاده کرد.

نمونه‌ی فرم جدول زمانی برای کلاس‌های چندپایه

عنوان / فعالیت‌ها در هر پایه			موضوع	زمان
پایه‌ی ۵	پایه‌ی ۴	پایه‌ی ۳		
				۸:۴۵ صبح
				۹:۴۵ صبح
				۱۰:۱۵ صبح
				۱۰:۴۵ صبح
				۱۱:۱۵ صبح
				۱۱:۴۵ صبح
				۱۲:۴۵ عصر
				۱:۱۵ عصر
				۱:۴۵ عصر
				۲:۱۵ عصر
				۲:۴۵ عصر
				۲:۴۵ عصر
				۳:۱۵ عصر

فعالیت ۳-۶ تولید جدول زمانی کار

هدف:

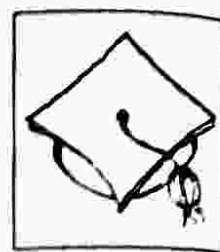
این فعالیت به شما اجازه می‌دهد تا پیشنهاد‌های ارائه شده در برنامه‌های سازمان‌دهی کار و جداول را به کار گیرید و جدول کاری خود را تهیه کنید.

دستورها:

۱. بر اساس طرح درسی که از پیش تهیه کرده‌اید، یک جدول مشابه آماده کنید. مدت کلاس ممکن است بر اساس عنوان کلاس، متفاوت باشد.
۲. نظر‌ها و ایده‌های خود را در مورد جدول تهیه شده، با همکاران مبادله و مقایسه کنید.

سؤال:

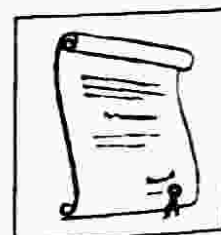
۱. کار این جدول خود را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اهمیت سازگار کردن مؤثر برنامه‌ی درسی، نیاز به تأکید ندارد. برنامه‌ی درسی، آنچه را که شما به دانش‌آموزانتان تدریس می‌کنید، شکل می‌دهد و چگونگی پاسخ‌گویی شما به نیازهای یادگیری دانش‌آموزان را مشخص می‌کند.

برنامه‌ریزی به شما اطمینان می‌دهد که آیا دانش‌آموزان شما به سطح مورد انتظار رسیده‌اند یا نه؟ حال که شما طرح درس خود را آماده کرده‌اید، باید آن را تدریس کرده، عملکرد خود را ارزش‌یابی کنید. بعد از تدریس دروس، فهرستی از توفیقات و ناکامی‌های خود تهیه کنید. مشخص کنید که چگونه بر بخش‌هایی که به درستی انجام نشده است، فائق خواهید شد و این که چگونه از بخش‌های موفق مراقبت خواهید کرد یا آن‌ها را ارتقا خواهید بخشید.

فصل بعد

به عنوان معلم چندپایه، تأکید اصلی شما تنها سازگار کردن برنامه‌ی درسی ارائه شده نیست - به طوری که فقط منعکس‌کننده‌ی تجربیات دانش‌آموزان شما باشد - بلکه به کارگیری روش‌هایی است که دانش‌آموزانتان به آسانی با آن‌ها شناخته شوند. در ضمن، تجربیات یادگیری باید با سطح تبخّر و تجربیات زندگی دانش‌آموزان متناسب باشد. از این رو، برای انجام این کار، شما باید در نظر بگیرید که دانش‌آموزان پایه‌های مختلف، چگونه می‌توانند به یکدیگر کمک کنند.

تجربیات یادگیری

زمینه‌هایی که باید پوشش داده شود:

- تدریس مؤثر

- راهبردهای تدریس

فعالیت ۷-۱

ارائه‌ی دستورها

فعالیت ۷-۲

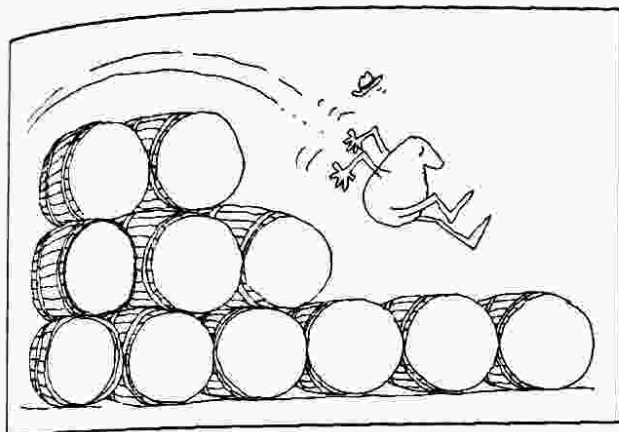
به کار بردن کار گروهی

نمونه‌ی ۷-۱

تدریس کلاس‌های ترکیبی

فعالیت ۷-۳

تدریس

تدریس مؤثر

تدریس چندپایه در زمینه‌ی تدریس و سازمان‌دهی تجربیات یادگیری، چالش‌های زیادی را به وجود می‌آورد. در کلاس‌های چندپایه، سطوح تحصیلی دانش‌آموزان متفاوت است؛ از این رو، به استراتژی‌های یاددهی - یادگیری گوناگونی نیاز است تا تدریس مؤثر واقع شود.

تدریس و سازمان‌دهی تجربیات یادگیری در مدارس تک‌معلمی و کلاس‌های چندپایه، به ابتکار و مهارت‌های سازمان‌دهی نیاز دارد.

تدریس مؤثر، شامل متغیرهای مختلفی است که در زیر آمده است:

• سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان؛

• آموزش معلم و سبک‌های آموزش او؛

• محیط کلاس درس؛

۳۵۴
۳۵۳

- امکانات و انواع منابع برای فرایند یاددهی - یادگیری؛ امکانات
- مدیریت مدرسه؛ مدیریت مدرسه
- جامعه و محدوده‌ی آن و طبیعت درگیر شدن جامعه در فرایند یاددهی - یادگیری. جامعه

راهنمای تدریس

راهنمای تدریس دارای تنوع گسترده‌ای است؛ از جمله:

- آموزش معلم محور معلم
 - کار گروهی گروهی
 - یادگیری از گروه همسالان همسالان
 - خودیادگیری خود
 - رویکرد مراکز فعالیت مراکز
 - رویکرد توصیفی / اکتشاف هدایت شده توصیفی
- هیچ یک از این راهنماها بهترین نیست. رویکردی که به کار گرفته می‌شود، باید برای وضعیت خاص مناسب‌ترین باشد. عموماً معلمان متوجه خواهند شد که ترکیبی از رویکردها باید همزمان به کار گرفته شوند.

رویکرد معلم محور (پرسش پاسخ، بحث گفتگو، تمرین)

در این رویکرد، معلم مرکز همه‌ی فعالیت‌هاست. رویکرد معلم محور شامل

روش‌هایی است که در زیر به چند نمونه‌ی آن اشاره شده است:

- پرسش و پاسخ: این روش برای کلاس‌های چندپایه قابل استفاده است؛ البته اگر معلم به

نکات زیر توجه کند:

پیش از پرسش و پاسخ به دانش آموزان اطمینان پیدا کند. - بعد از هر سؤال، منتظر بماند تا از مشارکت همه ی دانش آموزان اطمینان پیدا کند.

اجازه - به دانش آموزان اطمینان دهد که همه ی آنان اجازه ی پاسخ گویی دارند. - به دانش آموزان اجازه بدهد تا با یکدیگر پیش از پاسخ گویی مشورت کنند. - از دانش آموزان بخواهد پاسخ های خود را یادداشت کرده و هنگام پاسخ گویی از آن ها استفاده کنند.

• بحث و گفت وگو: در این روش نیز نقش معلم چشم گیر است. او مسؤول است که این گفت وگو را با هماهنگی اداره کند و پیش ببرد.

• آموزش فردگرا: تدریس مستقیم با سخنرانی کردن، مثالی برای این رویکرد است که در آن، معلم توجه همه ی کلاس را به خود جلب می کند، بحث کلاس را از طریق ارائه ی یک مفهوم، ایده یا اطلاعات خاص اداره می کند و عکس العمل های دانش آموزان را با پرسش و پاسخ کنترل می کند. در زیر، نمونه ای از یک کلاس معلم محور آمده است:

یک مثال:

معلم تدریس کلاس پنجم را با ارائه ی عنوان اصلی - که «تغذیه» است - شروع می کند. معلم هنگام ارائه ی عنوان و گفت وگو در مورد آن، کلمات زیر را روی تخته سیاه یادداشت می کند:

- تغذیه

- مواد مغذی

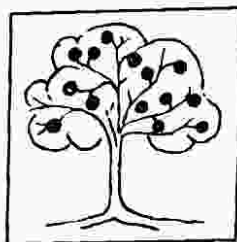
- گروه های غذایی

معلم می تواند با کشیدن یک تصویر یا با استفاده از یک پوستر، مواد مغذی گوناگون را به دانش آموزان نشان دهد یا گروه های مختلف غذایی را که در آن ها مواد مغذی وجود دارد، معرفی کند. دانش آموزان ممکن است تشویق شوند که با تکرار، آن ها را یاد بگیرند. در تمامی این مدت، معلم مرکز فرایند یادگیری است. اگر از دانش آموزان خواسته شود که فعالیت هایی را به

صورت فردی انجام دهند، در این صورت، معلم باید میز به میز برای کنترل آنچه دانش آموزان انجام داده اند، حرکت کند.

در بررسی آنچه دانش آموزان آموخته اند، معلم می تواند از آن ها بخواهد پاسخ سوال ها را به صورت همزمان به شکل پاسخ نامه ارائه کنند.

به نظر می رسد که رویکرد پرسش و پاسخ، کم ترین جاذبه را برای دانش آموزان داشته باشد.

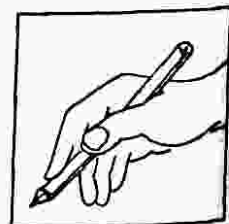

فعالیت ۷-۱ ارائه‌ی راهنمایی

هدف: این فعالیت توجه شما را به نکاتی که در به کارگیری فعالیت های معلم محور مهم است، جلب می کند.

- سوال ها:
۱. چگونه می توانید توجه همه ی دانش آموزان را جلب کنید؟
 ۲. چگونه می توانید توجه دانش آموزان را به درس حفظ کنید؟
 ۳. چگونه دستورها را به دانش آموزان می دهید تا آنان بدانند که چه کاری باید انجام دهند؟
 ۴. چگونه به دانش آموزانی که مشغول انجام کار خود هستند، کمک می کنید؟
 ۵. چگونه به دانش آموزانی که گروهی کار می کنند، کمک می کنید؟

پاسخ های ممکن

۱. چگونه می توانید توجه همه ی دانش آموزان را جلب کنید؟
موسیقی، شعر، فعالیت های فرهنگی، انجام یک بازی و قصه گویی ممکن است بسیار مؤثر باشد. همچنین انجام کارهای غیرمنتظره نیز می تواند مناسب

باشد؛ برای مثال، ناگهان آرام سخن گفتن معمولاً خیلی مؤثرتر است از این که دائماً با صدای بلند صحبت کنیم؛ زیرا دانش آموزان متوجه می شوند که باید برای شنیدن ساکت باشند.

۲. چگونه می توانید توجه دانش آموزان را به درس استمرار دهید؟
دانش آموزان باید بخواهند که به حرف شما گوش کنند؛ بنابراین مطمئن باشید که:
الف - فعالیت مورد علاقه ی دانش آموزان را قطع نمی کنید.

مورد علاقه

ب - آنان می دانند که گوش کردن به صحبت های شما جالب است.

می دانند که جالب است

پ - دانش آموزان با آنچه که شما انجام می دهید، درگیر هستند. یک راه برای انجام این کار، پرسیدن سؤال ها و درخواست از دانش آموزان برای پاسخ است. همچنین از دانش آموزان بخواهید سرودهایی را در مورد عناوینی که شما با آن مواجه هستید، بسازند.

درگیر شوند

۳. چگونه دستورها را به دانش آموزان می دهید تا آنان بدانند که چه کاری باید انجام دهند؟

تکلیف دار؟

الف - منتظر شوید تا همه ی دانش آموزان ساکت باشند و گوش کنند.

حسب

ب - دستورهای خود را از قبل آماده کنید. ممکن است بهتر باشد تا آنان را بر روی تخته بنویسید و از دانش آموزان بخواهید آن ها را در دفتر خود یادداشت کنند.

از قبل آماده

در دفتر بنویسید

پ - آرام و شمرده صحبت کنید تا دانش آموزان مجبور شوند برای شنیدن ساکت باشند.

آرام و شمرده

ت - دستورها را به وضوح و با کلماتی ساده و در یک شکل منطقی ارائه کنید.
ث - برای این که بتوانید دانش آموزان را به خواندن دستورها تشویق کنید، آن ها را بر روی تخته - همان گونه که بیان می کنید - بنویسید.

وضوح ساده

حرف ها، بنویسید

ج - سؤال های مشخصی را از دانش آموزان پرسید تا ببینید آیا آنان متوجه شده اند که چه کاری باید انجام دهند؟ این کافی نیست که فقط پرسید: آیا همه ی شما می دانید که چه کاری باید انجام دهید؟ چون معمولاً جواب «بله» است.

شما پرسید

۴. چگونه به دانش آموزانی که مشغول انجام کارهای خود هستند، کمک می کنید؟

الف - تا زمانی که دانش آموزان درخواست کمک نکرده اند، در کار آنان دخالت نکنید. این باعث می شود که حس استقلال خود را رشد دهند.

ب - اگر دانش آموزان در حال انجام کار اشتباهی هستند یا در مسیر غلطی حرکت می کنند، به آنان کمک کنید تا خودشان این موضوع را بفهمند.

پ - مطمئن شوید که آنان به قدر کافی چالش کاری دارند.

ت - راه هایی را در نظر بگیرید تا دانش آموزان، خود از آن طریق اصلاحات را انجام دهند.

۵. چگونه به کسانی که در گروه کار می کنند، کمک کنید؟

الف - مطمئن شوید که همه ی گروه می دانند چه کاری باید انجام شود.

ب - هر عضو گروه باید مسئولیت مشخصی داشته باشد.

پ - اجازه دهید آنان یک بازی را با هم انجام دهند تا یاد بگیرند به عنوان یک تیم با هم کار کنند.

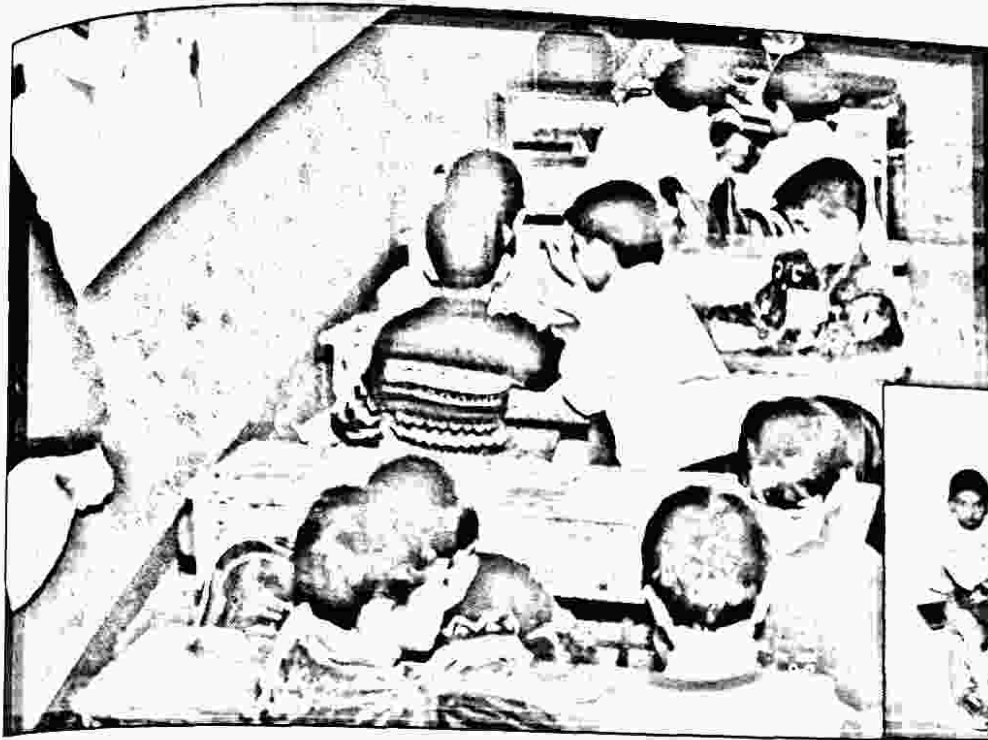
گروه بندی

گروه بندی از نظر فیزیکی، قرار دادن گروه های دانش آموزان در بخش های مختلف کلاس برای هدفی مشخص است. راهبردهای گروه بندی می تواند برای مدیریت کردن دانش آموزان که توانایی های متفاوت دارند، بسیار مفید باشد. گروه ها ممکن است ترکیبی از توانایی های مختلف در کل کلاس باشند و یا گروه هایی کوچکتر بر اساس توانایی های ایشان.

بسیاری از معلمان دو گروه اصلی ترجیح می دهند که معمولاً روبه روی یکدیگر باشند؛ زیرا در این صورت برای معلم، ارتباط برقرار کردن با هر دو گروه آسان است.

همچنین ممکن است یک یا دو گروه کوچک، از گروه بزرگتر جدا شوند؛

سه پایه تحصیلی در یک کلاس
آنها به سه گروه تقسیم شده اند.

همان گونه که در تصویر سمت راست نشان داده شده است .

گروه ها را می توان با یکی از سه روش زیر آموزش داد :

- تشکیل کلاس های مجزا ؛ همانند آنچه که در روش دو گروه گفته شد .
- تدریس یک مفهوم مشترک به همه ی کلاس ؛
- روش مختلط ؛ در این روش ، ترکیبی از گروه های مجزا برای برخی موضوعات یا زمینه های محتوایی استفاده می شود و از روش همه ی کلاس برای مفاهیم مشکل سود برد .

روش فردا

روش آموزش
معمول
فقط

تعیین روش ، بستگی به عوامل مختلفی دارد ؛ در زیر به چند عامل اشاره شده است :

- موضوعی که تدریس می شود ؛ برای مثال ، برخی موضوعات مانند ریاضیات و خواندن ، نیاز به راهنمایی های فردی بیشتری دارد .
- مفهوم و محتوای موضوع ؛ برای مثال ، هر کس می تواند مفهوم حمل و نقل را بفهمد .
- سطوح توانایی و تبحر دانش آموزان در زمینه ی خاص ؛ برای مثال ، همه ی دانش آموزان در یک پایه ی تحصیلی ، نمی توانند تقسیمات طولانی را انجام دهند .

موضوع

معمول فردا

مفهوم

طبیعت مهارت‌هایی که آموزش داده می‌شوند.

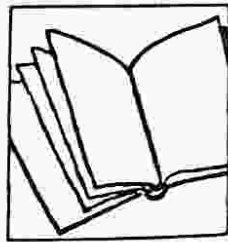
در بعضی از فعالیت‌ها، همه‌ی گروه می‌توانند از آن لذت ببرند یا با آن مرتبط شوند؛ که در این صورت، می‌توان از روش مختلط برای تمامی کلاس استفاده کرد؛ زیرا مؤثرتر است. فعالیت‌هایی چون: بازی‌های حل مسأله، داستان‌ها و نمایش‌های دراماتیک، استفاده از رسانه‌های دیداری-شنیداری یا چندرسانه‌ای و مشارکت کردن در قوانین کلاس و مقررات.

نمونه‌ی ۷-۱

تدریس کلاس‌های ترکیبی

اشتراک تجارب معلمان

روش دو گروه: من دانش‌آموزان را بر مبنای پایه‌ی تحصیلی شان گروه‌بندی کردم. هر چند گروه اول سطح خیلی بالا و گروه دوم سطح پایینی داشتند. من هر گروه را بر مبنای توانایی شان تدریس می‌کردم؛ بنابراین، دو گروه مجزا در هر روز و برای هر چیز وجود داشت.

روش تمامی کلاس: من شخصاً روش سنتی گروه‌بندی را در کلاس به کار نمی‌گیرم. من به همه‌ی دانش‌آموزانم یک موضوع را تدریس می‌کنم؛ مستقل از این که آنان در چه پایه‌ی تحصیلی هستند.

روش ترکیبی: زمانی که دانش‌آموزان چندپایه، به خصوص پایه‌های اول و دوم، با هم در کلاس حضور دارند، من از راهبردهای مختلف و زیادی استفاده می‌کنم؛ چون تفاوت زیادی در توانایی‌های آنان وجود دارد؛ برای مثال، وقتی بچه‌های پایه‌ی دوم

میزهای تحریر، میز و نیمکت‌ها و صندلی‌ها در یک کلاس چند پایه چنان تنظیم شده‌اند که کار حداقل سه گروه را در کلاس ممکن کنند.

مشغول انجام فعالیت خواندن هستند، بچه های پایه ی اول اصلاً نمی خوانند. از آن جا که تفاوت بسیاری بین این پایه ها وجود دارد، من دروس زبان آموزی و ریاضی هر پایه را مستقل از پایه ی دیگر تدریس می کنم.

همچنین به وسیله ی تشکیل واحدهای مطالعه ی خودم که توسط هر دو گروه قابل استفاده است، دانش آموزان را در دروس مطالعات اجتماعی و علوم گروه بندی می کنم. من سعی می کنم از طریق ساختار گروه بزرگ اطمینان حاصل کنم که به طور مؤثر و تا آن جا که ممکن است به همه ی نیازهای دانش آموزان پاسخ دهم.

کار گروهی

در کلاس های چندپایه، ممکن است دانش آموزان بر مبنای زمینه های موضوعی که به آنان آموزش داده می شود، تقسیم شوند. تصمیم گیری در مورد تقسیم کلاس به چند گروه، بستگی به دانش معلم نسبت به توانایی دانش آموزان در زمینه ی موضوع مورد بحث دارد. در یک کلاس چندپایه با پایه های اول و دوم، ممکن است دانش آموزان به گروه هایی تقسیم شوند (همان گونه که در نمونه ی ۱-۷ مشخص شده است). این تقسیم بندی بر اساس سطح پایه ی تحصیلی دانش آموزان در موضوعات درسی مانند زبان آموزی و ریاضیات که

مفاهیم به طور مشخص با سطوح یادگیری دانش آموزان مرتبط است، صورت گیرد. پس از آن که یک مفهوم جدید را برای گروهی از دانش آموزان توضیح دادید، مجبور هستید که وقت خود را برای سایر دانش آموزان

صرف کنید. در این صورت، برای گروه اول یک تکلیف مشخص را تعیین کنید.

این تکالیف می‌تواند به صورت فردی یا گروهی انجام شود. زمانی که شما به گروهی از بچه‌ها توجه دارید و می‌خواهید بقیه‌ی کلاس کار خود را انجام دهند، کار گروهی بسیار مفید خواهد بود. شما می‌توانید بچه‌ها را به گروه‌هایی تقسیم کنید، سپس در طول ساعت از یک گروه به گروه دیگر مراجعه کنید و آن‌ها را راهنمایی یا در صورت نیاز کمکشان کنید.

انواع گروه‌ها

چهار روش اصلی برای گروه‌بندی وجود دارد:

الف - گروه‌بندی توانایی بین کلاسی

ب - گروه‌بندی توانایی درون کلاسی

پ - یادگیری از طریق همیاری

ت - آموزش فردی

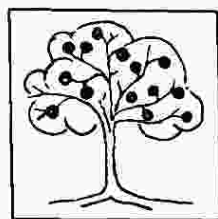
در کلاس‌های چندپایه، به سه روش آخر بیشتر علاقه‌مند هستیم. گروه‌ها ممکن است به روش‌های مختلف و بر اساس کاری که قرار است انجام شود، تشکیل شوند. در کلاس‌های چندپایه دو انتخاب مشخص وجود دارد:

۱. گروه‌بندی به وسیله‌ی پایه‌ی تحصیلی؛ به طوری که همه‌ی دانش‌آموزان با یک محتوای مشترک برای یک پایه‌ی تحصیلی مشخص، پوشش داده می‌شوند؛ برای مثال، نیازهای برنامه‌ی درسی برای آن پایه‌ی تحصیلی مشخص.

۲. گروه‌های ترکیبی؛ که در آن تکالیف سطوح مختلف مشخص شده‌اند. این موقعیت برای گروه‌های یادگیری از طریق همیاری نیز وجود دارد. در این موقعیت، از دانش‌آموزان خواسته می‌شود که پاسخ‌گویی فردی و مسئولیت‌پذیری خود را برای انجام کار با دیگران جهت دستیابی به هدفی مشترک نشان دهند. رهبر گروه باید بر اساس کیفیت‌های زیر مشخص یا انتخاب شود:

۱. رهبر گروه باید با انرژی باشد و اعضا را به کار کردن تشویق کند.
۲. رهبر گروه باید روحیه‌ای باز، دوستانه و مشارکتی داشته باشد تا بتواند فضایی مشارکتی ایجاد کند.
۳. رهبر گروه باید احساس مسئولیت کند؛ به طوری که کار با نقشه انجام شود.
۴. رهبر گروه باید شیوا و روان سخن بگوید؛ به طوری که کار، به روشنی برای سایر دانش‌آموزان توضیح داده شود.
- دانش‌آموزان باید نسبت به این کیفیت‌ها آگاه باشند؛ به طوری که بتوانند بهترین انتخاب را انجام دهند و یاد بگیرند که رهبران خوبی باشند.

کنترل گروه‌های کوچک

معمولاً وقتی از دانش‌آموزان می‌خواهید که به گروه‌های کوچک تقسیم شوند، مقاومت کوچکی از خود نشان می‌دهند. آنان به تصمیم معلم برای تقسیم شدن به گروه‌های کوچک احترام می‌گذارند. معلم باید زمانی را که برای هر تکلیف یا هر سطح از تکلیف صرف می‌کند، به طور دقیق مدیریت کند.

برنامه‌ای را برای کلاس اعلام و مشخص کنید که چه میزان وقت برای بحث در مورد موضوعات در نظر گرفته شده است. مطمئن باشید دانش‌آموزان می‌دانند که شما از آنان، زمانی که با یکدیگرند، چه انتظاری دارید.

به دانش‌آموزان در مورد هدفی که در پشت فعالیت گروه کوچک وجود دارد و آن چه که شما انتظار دارید انجام شود، توضیح دهید.

ممکن است شما از آنان بخواهید که مفاهیم را توضیح دهند، موضوعاتی را از متن کتاب درسی ترکیب کنند یا اصول و مفاهیم را به کار گیرند و یا آن که از فردی دیگر بخواهید تا به سخنان آنان گوش کنند. هر یک از اعضا باید نقش مشخصی را ایفا کند. اگر نقش دانش‌آموزان در مجموعه‌ها به طور مشخص تعیین شود، به طور قطع تعامل بهتری خواهند داشت.

هنگام گفت‌وگو در یک گروه کوچک، نقش‌های زیادی وجود دارد. برای بحث و بررسی‌های گروه، باید یک نفر برای ثبت گفتگوها وجود داشته باشد و یک نفر برای نگهداری وقت و یک نفر نیز به عنوان ناظر بحث انتخاب شوند. ناظر باید مراقب باشد که همه‌ی افراد فرصتی برای سخن گفتن داشته باشند. در پایان، همه‌ی شرکت‌کنندگان برای کسب اطلاعات در نظر گرفته شوند. در نهایت، نتایج گفت‌وگوهای گروه کوچک باید در اختیار همه‌ی کلاس قرار گیرد. ممکن است شما یا اعضای کلاس، نکته مشخصی را پیشنهاد یا بیان کنید.

در ضمن، از گفته‌های معلم و شرکت‌کنندگان می‌توان برای طراحی سؤال‌های امتحانی در مورد موضوعات بحث شده، استفاده کرد.

برای کنترل داشتن بر کلاس‌های بزرگ، بهتر است صورتی از اسامی دانش‌آموزان و گروه‌هایی که در آن قرار دارند، تهیه کرد. این معمولاً آسان‌ترین راه برای تشکیل دادن گروه‌هاست. این کار می‌تواند آشفته‌گی‌هایی را که ممکن است هنگام تبدیل گروه بزرگ به گروه کوچک ایجاد شود، کاهش دهد یا از بین ببرد.

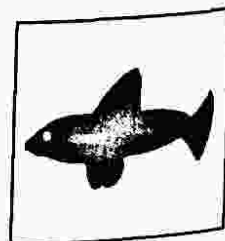
مثال‌هایی از فعالیت‌های گروهی

شما می‌توانید از انواع فعالیت‌های گروهی در کلاس استفاده کنید. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: بازی‌ها، مراکز فعالیت یا کار پروژه‌ای. در این جا هر یک را توضیح می‌دهیم تا ببینید چگونه می‌توانید از آن‌ها در کلاس چندپایه استفاده کنید.

حرکت با هم

۱. بازی‌ها

بازی‌ها روش‌های مفید آموزشی هستند؛ زیرا آن‌ها یادگیری را لذت‌بخش و آنچه را که پیش از این آموزش داده‌اید، تقویت می‌کنند. بازی‌ها ممکن است در داخل یا خارج از کلاس انجام شوند. معمولاً اگر دانش‌آموزان یک پایه با هم بازی کنند، منصفانه‌تر خواهد بود. در مورد بازی‌ها به چند مثال

اشاره می کنیم:

• برای آموزش ریاضیات، شما می توانید تعداد زیادی بازی با اعداد را پیدا کنید؛ مانند پینگو و مونوپولی.

• برای آموزش زبان، شما بازی هایی برای ساختن جمله ها یا کلمه ها دارید. اکنون مجموعه ی متنوعی از جدول یا پازل های کلمه ها در بازار وجود دارد. همچنین می توان از بازی ای به نام اسکرابل نیز استفاده کرد.

• برای آموزش علوم، دانش آموزان می توانند سرودهایی بخوانند. همچنین نشان دادن اعضای بدن یا انجام بازی های پانتومیم که در آن، دانش آموزان به بخش های مختلف بدن اشاره می کنند یا نشان دادن کار گروه های مختلف اعضای بدن، برای این است که دانش آموزان آن ها را حدس بزنند.

• برای مطالعات اجتماعی، بازی ها معمولاً به شکل نمایشنامه خواهند بود. بعضی بازی ها، مانند «مار و پله» و «چکرز» می توانند برای اهداف آموزشی استفاده شوند.

فرستاده شد به مرکز

عرضه شد

۲. مراکز فعالیت

دو نوع از فرایندهای یادگیری، از مراکز فعالیت گرفته می شوند؛ نخست، در فرایند ایجاد مرکز یادگیری یا یادگیری تجربی (با در نظر گرفتن این که معلم به تنهایی این کار را انجام نمی دهد) و دوم، هنگام عرضه ی مرکز.

این مراکز فعالیت، بخش هایی از کلاس هستند که در آن ها دانش آموزان تشویق می شوند تا عناوین مشخصی را یاد بگیرند. برای ایجاد یک مرکز فعالیت، ابتدا باید معلمان و دانش آموزان موضوع و محدوده محتوا را مشخص کنند؛ ایمنی جاده، کاهش آلودگی و نگهداری محیطی، مثال هایی در زمینه ی موضوع ها هستند.

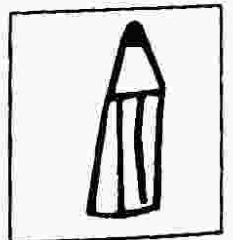
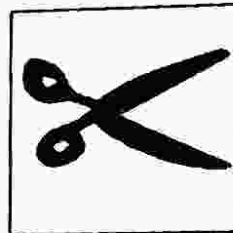
دانش آموزان و معلم باید با یکدیگر در مورد آنچه که به طور مشخص می خواهند ارائه کنند، تصمیم بگیرند. سپس انواع مواد مورد نیاز برای ارائه ی عنوان مشخص شده را تعیین کنند. این مواد می توانند توسط دانش آموزان و یا معلمان گردآوری و یا ساخته شوند. ممکن است چندین مرکز فعالیت که درگیر عناوین مختلف

هستند وجود داشته باشد و یا در صورت محدودیت فضا تمرکز و جهت گیری یک مرکز فعالیت می تواند با توجه به عنوانی که قرار است تدریس شود تغییر کند. در هر محیط فعالیت، انتظار می رود مواد مورد نیازی را که از یادگیری یک موضوع پشتیبانی و حمایت می نمایند در اختیار دانش آموزان قرار گیرد. مراکز فعالیت می تواند یک جایگاه مشخصی در کلاس درس شما داشته باشند اما مواد آموزشی آن گاه به گاه تغییر نماید. یکی از راه های درگیر کردن دانش آموزان دادن کارت فعالیت به گروه دانش آموزان است، همراه با دستورالعمل هایی در مورد اینکه چه موادی را تهیه نمایند و چگونه آنها را بسازند. آنچه در زیر آمده یک نمونه از کارت فعالیت است:

نقاشی کردن، بریدن و رنگ کردن اشکال

این فعالیت می تواند از دروس علوم و یا ریاضی پشتیبانی نماید. اعضاء گروه به مواد زیر نیاز دارند:

- مجموعه ای از شکل ها
- قیچی
- کاغذ
- مداد رنگی و چسب
- یک تکه مقوا

دستور العمل:

مثال ۱

- ۱- شکل ها را بر روی کاغذ بکشید.
- ۲- آنها را ببرید.
- ۳- آنها را بر روی مقوا بچسبانید.
- ۴- شکل های هم خانواده را در کنار هم قرار دهید.
- ۵- شکل ها را رنگ کنید. برای هر گروه همسان یک رنگ بکار ببرید.
- ۶- کار خود را به آموزگار نشان بدهید.

مثال ۲

۱. دانش آموزان ظروف پلاستیکی کهنه را جمع آوری کنند. این ظروف می تواند بطری، جعبه یا هر چیز دیگر باشد.
۲. دانش آموزان با کمک معلم، قسمت بالای این ظروف را می برند.
۳. ظروف جدید با کاغذهای زیبا پوشانده شده و برای نگهداری چیزهایی مختلف نام گذاری می شوند؛ مانند گچ، مداد و سایر چیزها.

مراکز فعالیت می‌توانند برای زبان، علوم، مطالعات اجتماعی و ریاضیات ساخته شوند و توسط گروه‌های مختلف دانش‌آموزان اداره شوند. این گروه‌ها باید به طور چرخشی، نگهداری و تکمیل مراکز را به عهده بگیرند. هر گروه، از دانش‌آموزان یک پایه تشکیل می‌شوند؛ اما شما می‌توانید برگه‌های کار متفاوتی را برای پایه‌های مختلف تهیه کنید؛ به طوری که هر گروه وقتی که به مرکز فعالیت می‌رسد، کاری برای انجام دادن داشته باشد.

۳. کار پروژه‌ای

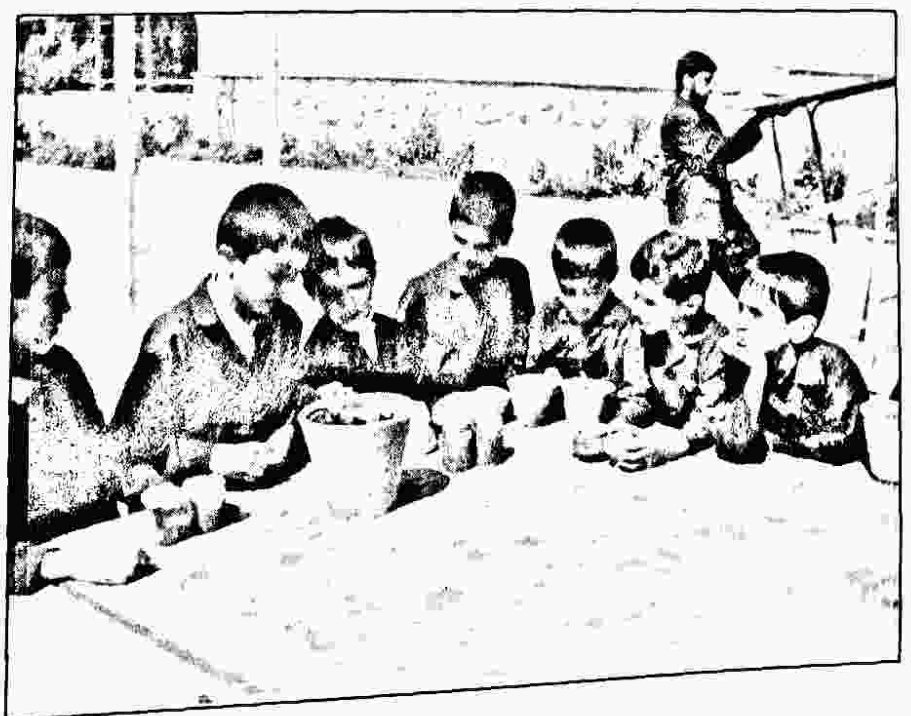
شرح

میان

پایان

یادگیری مشارکتی، مناسب‌ترین شیوه برای کار پروژه‌ای است. کار پروژه‌ای شامل مجموعه‌ای از فعالیت‌هایی می‌شود که با یک ایده، موضوع یا مفهوم مشخص مرتبط است. هر پروژه یک موجودیت مستقل دارد و باید شروع، میانه و پایان داشته باشد. دانش‌آموزان و معلمان ممکن است یک موضوع را انتخاب کنند، آن‌گاه معلم برنامه‌ی درسی دروس مختلف را برای یافتن عناوین مرتبط با این موضوع بررسی کند؛ برای مثال: «درخت انبه»؛ همه‌ی دانش‌آموزان می‌توانند به خارج از کلاس بروند و در مورد این درخت با یکدیگر به تحقیق بپردازند. تمرکز هر گروه از دانش‌آموزان بر اساس پایه‌ی تحصیلی یا توانایی‌های

آن‌ها، متفاوت خواهد بود. در ضمن، هر دانش‌آموز یک مسئولیت خواهد داشت؛ برای مثال، ممکن است یک دانش‌آموز مسئول جمع‌آوری برگ‌های خشک و دانش‌آموز دیگری مسئول جمع‌آوری برگ‌های تازه باشد تا بتوان آن‌ها را پس از جمع‌آوری با هم مقایسه

و تفاوت هایشان را مشخص کرد. در صفحه‌ی بعد، مثالی از کار پروژه‌ای با استفاده از یک موضوع (درخت) آمده است؛ اما کار کردن بر روی تکالیف مختلف، بر اساس سطوح مختلف توانایی صورت می‌گیرد. با توجه به یک موضوع مشابه، هر دانش‌آموز بر اساس سطح توانایی‌اش، بر روی یک پروژه کار می‌کند؛ یعنی بر اساس پایه‌ی تحصیلی پایین، میانه یا بالاتر.

۴. ایفای نقش

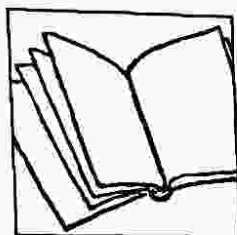
دانش‌آموزان با توجه به درسی که آموخته شده است، می‌توانند یک سناریوی نمایشنامه برای نشان دادن آنچه که آموخته‌اند، تهیه کنند. معلم باید افرادی را برای اجرای نمایشنامه انتخاب کند. معمولاً این افراد، دانش‌آموزانی‌اند که دارای شخصیت سرآمد یا برون‌گرا هستند. البته برخی از دانش‌آموزان درون‌گرا بسیار خوب بازی می‌کنند. هر دانش‌آموز با نام شخصیتی که قرار است نقش او را بازی کند، نامیده می‌شود. معلم در مورد نقشی که قرار است دانش‌آموز اجرا کند، توضیحی به او می‌دهد. آن‌گاه دانش‌آموز باید در یک گروه کوچک برای حدود ۲۰ تا ۲۵ دقیقه (البته بسته به پیچیدگی نقشی که انتخاب کرده‌اند) به حال خود گذاشته شوند.

هنگامی که آنان خود را برای انجام نمایش آماده می‌کنند، سایر دانش‌آموزان در کلاس، در مورد نقشی که قرار است ایفا کنند، راهنمایی می‌شوند. از یک گروه خواسته می‌شود محتوای آنچه را که آموخته‌اند، بیان کنند و گروه دیگر

باید ارزیابی کنند که آیا نقش‌ها بیانگر شخصیت‌هایی که آموخته‌اند هست یا نه؟ موضوع مهمی

که باید به آن توجه کرد، این است که معلم در پایان نمایشنامه، عملکرد دانش آموزان را تجزیه و تحلیل کند تا اطمینان یابد که آنان مفاهیم و محتوای در نظر گرفته شده را آموخته اند یا نه، و این تجزیه و تحلیل به این منظور است که دانش آموزان این تجربه را صرفاً به عنوان یک سرگرمی نگاه نکنند. برای ارزش یابی از محتوای آموخته شده در جلسه ی درس، باید پرسش های هدف دار پرسیده شود.

جدول ۷-۲ تنوع برای پایه های مختلف موضوع انتخابی، یک درخت

موضوع	پایه ی پایین تر	پایه ی میانی	پایه ی بالاتر
ریاضیات	تصویر برگ ها	اندازه گیری محیط تنه ی درخت	تخمین ارتفاع
علوم	پیدا کردن حشرات اطراف درخت	مطالعه ی ساختار برگ ها	فتوستت
مطالعات اجتماعی	توضیح درخت و ترسیم آن	کاربرد چوب	حمل و نقل چوب
زبان	سرودهایی در مورد درختان	اسامی بخش های مختلف درخت	نوشتن سرود یا شعری در مورد درخت

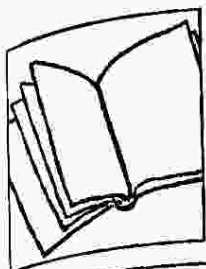
هر دانش آموز می تواند گزارشی در مورد فعالیت خود بنویسد. دانش آموزانی که می توانند خوب نقاشی کنند یا شعر بنویسند، می توانند گزارش خود را با این روش ها تهیه کنند. سپس تمامی دانش آموزان می توانند گزارش کاملی در مورد تحقیق خود بنویسند و نتایج را ارائه کنند. این روش برای تدریس چندپایه بسیار مفید است؛ زیرا می توان موضوعات مختلف را در هم تنید و از آن برای تدریس در پایه های مختلف استفاده کرد.

یادگیری مشارکتی، به دانش آموزان کمک می کند تا در زمینه ی توانایی هایشان بهتر کار کنند. برای مثال، اگر دانش آموزی می تواند نقاشی کند، او مسئولیت نقاشی کردن را به عهده می گیرد. اگر دانش آموزی در ریاضیات خوب است، پس او انجام محاسبات را به عهده خواهد گرفت. یادگیری مشارکتی همچنین، آموزش گروهی را تسهیل می کند. معمولاً دانش آموزان قوی تر به سایرین در بهبود مهارت هایی که در آن ها ضعیف هستند، کمک می کنند.

مزایای فعالیت های پروژه ای

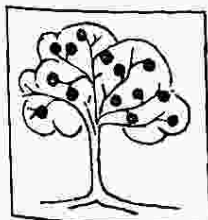
مزایای کار پروژه ای به شرح زیر است:

۱. صرفه جویی در وقت؛ به دلیل درهم تنیده شدن موضوعات و پایه های تحصیلی، میزان تکرار کم است.
۲. دانش آموز محور است؛ دانش آموزان با توانایی خود مطالب را می آموزند و مسائل را برای خود حل می کنند.
۳. این روش، اعتماد به نفس دانش آموزان را افزایش می دهد.
۴. این روش به انگیزش دانش آموزان کمک می کند؛ به خصوص اگر عنصر رقابت سالم نیز بین گروه ها وجود داشته باشد.
۵. این روش، مهارت های رهبری را در دانش آموزان رشد می دهد.
۶. این روش کمک می کند تا دانش آموزان ارتباط اشیا را با هم ببینند. سایر موضوعات مفیدی که می توان از آن ها استفاده کرد، عبارت اند از: آب، حمل و نقل، روستا، غذا، هوا، انرژی های خورشیدی، بناها و پایگاه های تاریخی و حمل کردن بار.

جدول ۷-۳ برنامه ریزی برای یک جلسه ی سه ساعته

زمان	پایه ی دوم	پایه ی سوم
۵ دقیقه	فعالیت عادی (سرودخوانی و دست زدن)	
۴۵ دقیقه	قرائت با صدای بلند	کار با کلمات - جمله نویسی
۵ دقیقه	فعالیت های عادی سرودخوانی و دست زدن	
۵ دقیقه	استراحت (آموزگار تکالیف نگارش را بر روی تخته می نویسد.)	
۴۵ دقیقه	ریاضیات: ناظر کلاس، تکالیف ریاضیات و پروژه را بر روی تخته می نویسد تا سایر دانش آموزان پاسخهایشان را کنترل کنند. آموزگار تکالیف دانش آموزان را از روی کتاب درسی ریاضی تعیین می کند.	رونویسی - هر دانش آموز از روی تخته سیاه در دفتر خود یادداشت می کند. - ناظر کلاس از دانش آموزان می خواهد که دست نوشته های خود را نشان بدهند. - معلم از دانش آموزان می خواهد که دفترهای خود را برای تصحیح نوشته ها ارائه نمایند. - دانش آموزان متن تصحیح شده را در دفترچه خود رونویسی می کنند.
۲۰ دقیقه	استراحت	
۴۵ دقیقه	فعالیت جاری - تربیت بدنی	
۲ دقیقه	فعالیت عادی - سرود خواندن و دست زدن - پایان مدرسه	

فعالیت ۷-۴ بکارگیری کار گروهی

هدف:

این فعالیت به شما اجازه می دهد تا انواع مختلف کار گروهی را که پیش از این در مورد آن بحث کرده ایم، به کار بگیرید؛ یعنی، بازی ها، مراکز فعالیت و کار پروژه ای.

مجموعه‌ی فعالیت‌های یادگیری خود را با دقت برای دانش‌آموزان آماده کن؛ فعالیت‌ها را با موضوعات سازمان‌دهی کن؛ تا حد ممکن باید از بازی‌های سنتی دانش‌آموزان استفاده کنی؛ مانند: بازی‌های حلقه و... .

بازی‌ها

۱. بازی‌ای را برای بچه‌های پایه‌ی سوم طراحی کنی که مهارت ضرب کردن آنان را تقویت کند.
۲. توضیح روشنی درباره‌ی مقررات بازی بدهی. دستورها را مشخص و آن‌ها را برای بچه‌ها بیان کنی.
۳. آزمایش کنی و با معلمان همکار خود، بازی را تمرین کنی.

مراکز فعالیت

۱. صورتی از موادی که در یک مرکز یادگیری مطالعات اجتماعی نیاز دارید، تهیه کنی.
۲. کدام یک را می‌توانی در محیط نزدیک خود پیدا کنی؟
۳. کدام یک را مجبورید بسازید؟
۴. کدام یک را مجبورید بخرید؟
۵. برگه‌ی کار را در سه سطح متفاوت برای فعالیت‌های گروه بسازید.

کار مستقیم

۱. صورتی از عناوین برنامه‌ی درسی پیش گفته، برای موضوع «آب» تهیه کنی (برای سه موضوع مختلف در سه سطح گوناگون).
۲. برای فعالیت‌های دانش‌آموزان مختلف، به چه مواردی نیاز دارید؟
۳. چگونه در دانش‌آموزان خود نسبت به این موضوع، علاقه ایجاد می‌کنی؟

هم‌آموزی هنگامی است که دانش‌آموزان به سایر دانش‌آموزان آموزش می‌دهند.

این کار ممکن است به چهار صورت انجام شود:

۱. دانش‌آموزان بزرگ‌تر (در پایه‌های بالاتر) به دانش‌آموزان کوچک‌تر درس می‌دهند.

۲. دانش‌آموزان قوی به دانش‌آموزان ضعیف تدریس می‌کنند (در یک پایه‌ی مشابه).

۳. دو دوست یک عنوان را با هم مطالعه می‌کنند و از طریق مباحثه، به یکدیگر کمک می‌کنند تا آن را بفهمند.

۴. دانش‌آموزان ضعیف نیز می‌توانند به دانش‌آموزان قوی - در زمینه‌هایی که قوی‌تر هستند - کمک کنند؛ مانند کشاورزی، نقاشی یا سرود خواندن.

مزایای این فعالیت

۱. این کار برای معلم فرصتی ایجاد می‌کند تا به سایر مسائل برسد.

۲. راهی است برای افزایش مهارت‌ها و تشویق دانش‌آموزان باهوش‌تر برای تمرین استعدادهایشان.

۳. دانش‌آموزان با آموزش دادن یک موضوع، مطالب بیشتری از آن می‌آموزند؛ یعنی آن موضوع را بهتر می‌فهمند.

۴. دانش‌آموزان به عنوان نتیجه‌ی مسئولیتی که قبول کرده‌اند، به یک رشد و بالندگی می‌رسند.

۵. دانش‌آموزان ضعیف در این حالت برای بیان احساسات خود احساس آزادی بیشتری می‌کنند، تا زمانی که معلم حضور دارد.

هم‌آموزی منحصر به دروس دانشی نمی‌شود؛ بلکه شامل مهارت‌های عملی مانند شخم زدن و نگهداری از باغ سبزیجات، و رفتارهای اجتماعی مانند ایمنی جاده یا کمک‌های اولیه نیز می‌شود.

راهنمایی‌های کوتاه برای هم‌آموزی

- معلمان باید در انتخاب آموزشگران بسیار دقیق باشند.
- معلم باید از ارتباط بین دانش آموزان و آموزشگران آگاه باشد.
- معلم باید دانش‌آموزانی را که به آموزش خواهند پرداخت، آماده کند.
- هم‌آموزی نباید بسیار طولانی باشد؛ به طوری که آموزشگران به کار یادگیری خود نرسند یا دانش‌آموزان خسته و کسل شوند.
- برخی از آموزشگران ممکن است دارای احساس برتری باشند. آنان باید با فروتنی و احترام به دیگران کمک کنند.
- اولیا نیز باید نسبت به آنچه روی می‌دهد، آگاه باشند. آنان باید با هم‌آموزی آشنا شوند.

خودآموزی

در موقعیت چندپایه، خودآموزی بیش از یک کلاس معمولی به طور همزمان فعال هستند؛ بنابراین، برای معلم نیز بهتر است که حداقل یک گروه را به فعالیت‌های خودیادگیری مشغول کند. خودیادگیری، این گونه توصیف شده است:

«فرایندی که در آن افراد با کمک دیگران یا بدون کمک آنان، در تشخیص نیازهای یادگیری‌شان، مشخص کردن اهداف یادگیری، مشخص کردن منابع انسانی و مواد مورد نیاز برای یادگیری، انتخاب و به کارگیری راهکارهای یادگیری و ارزش‌یابی خروجی یادگیری، پیشرفت می‌کنند.»

خود یادگیری در عین حال که یک فرایند است، یک نتیجه نیز هست. تهیه یک دفتر یادداشت یادگیری یا تقویم روزانه می‌تواند برای مراحل اولیه شروع خودیادگیری مفید باشد.

مزایا

- دانش‌آموزان کنترل بر یادگیری خود را به دست می‌آورند و ممکن است دارای انگیزه‌ی بیشتری شوند.

- تعهد و مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان افزایش می‌یابد.
- دانش‌آموزان یاد می‌گیرند که اهداف خود را تعیین و عملکرد خود را ارزش‌یابی کنند.
- دانش‌آموزان خوداتکایی بیشتری به دست می‌آورند.
- مهارت‌های تصمیم‌گیری در دانش‌آموزان رشد می‌کند.
- دانش‌آموزان به تدریج مهارت‌های خود ارزش‌یابی را یاد می‌گیرند.

معایب

- دانش‌آموزان ممکن است احساس گنجی و فراموشی کنند.
- تغییر نقش، تغییر در نگرش‌ها و باورها را طلب می‌کند؛ بنابراین ممکن است در مراحل اولیه، عدم اطمینان وجود داشته باشد و دانش‌آموزان در یک دوره‌ی زمانی، فعال نباشند.

نکاتی بیشتر در مورد خودآموزی

دانش‌آموزان باید قادر باشند که خودکار باشند؛ زیرا:

- مهارت‌های مشخصی باید ایجاد شود؛ برای مثال، انجام ریاضیات با سرعت، صحبت کردن، خواندن، نوشتن و تلفظ کردن صحیح.
- اعتماد به نفس و خوداتکایی باید به وسیله‌ی کشف موضوعات نو ایجاد شود.
- دانش‌آموزان باید خود را برای امتحانات پایانی آماده کنند. این امتحانات توانایی‌های فردی آنان را می‌آزماید.
- خودآزمایی می‌تواند با در اختیار گذاشتن موارد زیر به دانش‌آموزان انجام شود:
- تکالیف؛ چه تکالیف کلاسی و چه تکالیف خانه که انجام دادن آن‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا آن‌چه را آموخته‌اند، تمرین کنند.
- برگه‌های کاری؛ در این برگه‌ها کلماتی وجود دارد که دانش‌آموزان باید معانی آن‌ها را پیدا کنند. این برگه‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا موارد مشخص دانش را کشف کنند.

- پروژه‌هایی که تمامی کلاس می‌توانند آن را انجام دهند؛ مانند یافتن تاریخچه‌ی مدرسه، کلیسا یا جامعه.

وسایل کمک آموزشی

وسایل کمک آموزشی انواع گسترده‌ای از وسایل الکترونیکی، چاپی، مواد بصری، سمعی - بصری و رایانه‌هاست. از این وسایل برای نشان دادن مفاهیم به صورت تصویری جهت کمک به فرایند یاددهی - یادگیری استفاده می‌شود. در این جا، واژه‌ی فناوری آموزشی نیز قابل استفاده است. مردم جامعه به خصوص اولیا می‌توانند هنگامی که آموزگاران بیش از حد مشغول هستند، به دانش آموزان کمک کنند. از طرفی، مصاحبه کردن با سالمندان می‌تواند بسیار مفید برای تحقیق درباره‌ی هر موضوع تاریخی یا ساختمان قدیمی باشد. شما می‌توانید به دنبال انسان‌های مرجع در روستا بگردید. این افراد در زمینه‌ی خاصی کارشناس اند و از بودن با بچه‌ها لذت می‌برند. آنان برای کمک در موارد زیر، منابع باارزشی هستند:

- هنگام دروس خواندن یا قصه گویی؛
- به عنوان انسان‌های مرجع در موضوعاتی مانند علوم، ساختن کیک، خیاطی، کشاورزی، صنایع دستی و بافتنی؛
- به عنوان داوطلبانی برای نشان دادن فعالیت‌های سنتی‌ای که برای معلمان ناشناخته است؛ مانند رقص‌های سنتی، سرودها و صنایع.

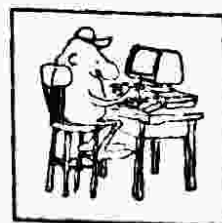
تعدادی پوستر که توسط معلم ساخته و یا تهیه شده است.

- کمک به آماده سازی تصاویر آموزشی برای نمایش.

پیشنهادهایی برای استفاده از اولیا جهت ایجاد وسایل کمک آموزشی

- نشست‌های مشترکی بین اولیا و معلمان برگزار کنید. در این نشست‌ها، در

مورد این که اولیا چه وقت برای کمک به مدرسه می آیند یا با چه چیز و چگونه می توانند کمک کنند، گفت و گو کنید.

- در انتظاراتان منعطف باشید. اولیا را با مهربانی همراهی و آنان را تشویق کنید.
- همیشه از اولیا سپاسگزاری و تشکر کنید. مدرسه می تواند یک روز را به عنوان سپاسگزاری از اولیا مشخص کند تا در آن روز، دانش آموزان آنچه را که در طول سال انجام داده اند، به نمایش گذارند.

فعالیت ۷-۵

هم آموزی، خود آموزی و وسایل کمک آموزشی

هدف: این فعالیت به شما اجازه می دهد تا محتوای آنچه را که از پیش در مورد هم آموزی، خودیادگیری و وسایل کمک آموزشی آموخته اید، به کار گیرید و همچنین شما را در رشد مهارت ها در این راهکارهای آموزشی کمک می کند.

هم آموزی

۱. در مورد دانش آموزان کلاستان فکر کنید که:
 - چه کسی می تواند آموزشگر خوبی باشد؟
 - چه کسی از هم آموزی می تواند بهره ببرد؟
۲. چگونه یک آموزشگر را برای انجام کارش آماده می کنید؟
۳. چگونه یک دانش آموز را آماده می کنید تا بتواند یک آموزشگر باشد؟
۴. چه عناوینی برای هم آموزی مفید است؟
۵. چگونه بر هم آموزی نظارت می کنید؟
۶. آیا دانش آموزان در فرایند انتخاب مشارکت می کنند؟

خود آموزی

۱. صورتی از مهارت هایی که باید توسط هر دانش آموز در دروس ریاضی، علوم، مطالعات اجتماعی و زبان تمرین شود، تهیه کنید.

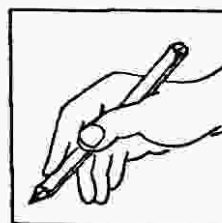

دانش آموزی در حال
فعالیت خود یادگیری

۲. پروژه ای را برای دانش آموزی طراحی کنید که می خواهد:
- درگیر یک تحقیق فردی شود.
- درباره ی نحوه ی ارائه ی گزارش، او را راهنمایی کنید.
- دستورهایی را در مورد چگونگی ارائه ی آن به همه ی کلاس، به او بدهید.

معلم یارها یا معاونان

۱. در مورد روستای خود فکر کن؛ چه کسانی مهارت های خاصی دارند که در کلاس شما قابل استفاده هستند؟ چه کسانی برای کمک کردن به کودکان علاقه و وقت دارند؟
۲. در مورد کلاس خود فکر کن؛ چه مواقعی برای داشتن یک معاون احساس نیاز می کنی؟ آیا حضور کسی از افراد بیرونی، می تواند در سازمان دهی کلاس شما کمک کند؟ اگر پاسخ «بله» است، چگونه؟ اگر نه، شما چگونه آن را مداخله می دهید؟
۳. شما چگونه از اولیا درخواست می کنید تا به عنوان معلم یار کمک کنند.

پاسخ های ممکن

هم آموزی

آموزشگر گروه هم آموز، باید به احترام گذاشتن به دانش آموزان متعهد باشد. او باید بتواند به سادگی و روشنی، با گروه دانش آموزان ارتباط برقرار کند. گروه نیز باید بتواند آنچه را که آموزشگر گروه می گوید، بفهمند.

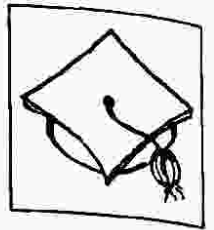
دانش آموزانی را که در حوزه ی توانایی هایشان می توانند به عنوان آموزشگر فعالیت کنند، انتخاب کنید. دانش آموزانی که در نقاشی کردن قوی هستند، می توانند به دیگران نقاشی کردن را بیاموزند و دانش آموزانی که در ریاضیات قوی هستند، می توانند به دانش آموزان ضعیف تر ریاضی آموزش دهند.

راهنمای طراحی فعالیت گروهی

در زیر یک نمودار نمونه که می تواند برای طراحی فعالیت گروه مورد استفاده قرار گیرد، آمده است:

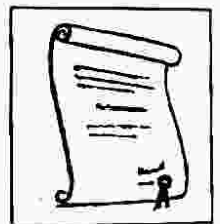
پایه و موضوع:	
محتوا:	
تکلیف گروه: آنچه گروه باید انجام دهد.	
زمان تقریبی برای انجام فعالیت: یعنی چه مقدار زمان برای انجام فعالیت نیاز دارم؛ برای گروه بندی دانش آموزان، دادن دستور، دادن تکلیف، پاسخ دادن / انجام دادن و ارزش یابی کردن؟	
منابع / مواد: چه منابع و موادی برای انجام فعالیت نیاز است؟	
گروه بندی: - برای هر گروه چند دانش آموز را در نظر می گیریم؟ - چه ویژگی های شخصیتی را برای تعیین گروه دانش آموزان در نظر می گیریم؟ - آیا گروه های همگن و ناهمگن وجود خواهند داشت؟ - از چه شیوه ای برای گروه بندی دانش آموزان استفاده می کنیم؟ - چه مدتی دانش آموزان در یک گروه کار خواهند کرد؟ همبستگی مثبت: - چگونه فعالیت را سازمان دهی کنیم تا مطمئن شویم همه دانش آموزان مشارکت دارند؟ - چه فعالیتی را برای ترغیب سازگاری و انگیزش همکاری دانش آموزان با یکدیگر به کار برم؟ - آیا تکالیف یا نقش ها را تقسیم کنیم؟ - بر چه مبنایی مسئولیت ها را تعیین کنیم؟ - آیا اجازه دهم که دانش آموزان در تهیه ی مواد مشارکت کنند؟	پاسخ گویی فردی: - چگونه با مسأله ی دانش آموزانی که به اندازه ی کافی فعال نیستند، مواجه شوم؟ - چگونه مطمئن شوم که هر دانش آموزی مسئولیتی برای یادگیری خود پذیرفته و سهم خود را در انجام تکالیف انجام داده است و چگونه به سایر دانش آموزان در انجام تکالیفشان کمک می کند.
مهارت های میان فردی و شناختی: - چگونه رشد مهارت های میان فردی و شناختی را بررسی کنم؟ - چگونه آگاهی دانش آموزان را در مورد به کارگیری این مهارت ها افزایش دهم؟ - از چه شیوه هایی می توانم استفاده کنم تا به دانش آموزان برای رشد این مهارت ها کمک کند. - چه نگرش ها و رفتارهایی را باید دانش آموزان هنگام کار گروهی کسب کنند.	
فعالتهای مرتبط	ارزش یابی و پردازش: - چه چیزی باید مورد ارزش یابی قرار گیرد؟ آموخته های میان فردی و علمی؟ - چه کسی باید عملکرد را ارزش یابی کند؟ خود افراد، گروه یا معلم؟ - آیا بخشی از نمره های فردی بر اساس عملکرد گروه تعیین می شود؟ اگر پاسخ مثبت است، کدام بخش؟ - من چگونه بر گروه نظارت کرده و آن ها را کمک کنم تا به اهداف تعیین شده برسند؟ - دانش آموزان چگونه یادگیری عملی و میان فردی خود را پردازش می کنند؟

این عنوان، راهکارهای مختلفی را که در آموزش کلاس های چندپایه به کار می رود، پوشش داده است. بر مبنای این اطلاعات، شما می توانید آموزش دهید و تجربیات یادگیری دانش آموزان خود را به مؤثرترین شکل سازمان دهی کنید، و همچنین آنچه را که مناسب برنامه ی درسی ای که آماده کرده اید، مشخص کنید.

راهکارها ممکن است بر اساس موضوعی که شما آن را درس می دهید، مانند توانایی دانش آموزان، منابع در دسترس، فضا و سایر عوامل، تفاوت کند. چگونه شما راهکارهایی را که برایتان مناسب است، به کار می برید؟ برای خلاقیت خود نیز راهی بگذارید.

فصل بعد

شما یک برنامه ی درسی مؤثر را برای کلاس درس چندپایه تان آماده کرده اید و انجام سازمان دهی تجربیات یادگیری را به پایان رسانده اید که به شما اجازه می دهد بهترین فرصت های یادگیری را برای دانش آموزانتان به وجود آورید. اکنون شما در مسیر خود هستید! اما صبر کنید، هنوز کار به پایان نرسیده است. برای تقویت تجربیات یادگیری دانش آموزانتان، شما مجبورید که فضای یادگیری و فیزیک واقعی را که ایجاد کرده اید، در نظر بگیرید. فصل بعد، این دو زمینه را پوشش خواهد داد و پیشنهادهايش را برای چگونگی انجام مدیریت آن ها به شما ارائه خواهد کرد.

فصل ۸

مدیریت کلاس درس

زمینه‌هایی که پوشش داده می‌شود:

مقدمه

محیط فیزیکی

فعالیت ۸-۱:

چینش کلاس درس

محیط یادگیری

فعالیت ۸-۲:

آمادگی برای کلاس درس

از یادگیری همه دانش آموزان مطمئن شوید.

مقدمه

در نظر گرفتن آرایش صحیح در محیط فیزیکی و محیط یادگیری برای دانش آموزان، تأثیر بسیار زیادی بر تجربیات یادگیری آنان دارد. تعداد زیادی از دانش آموزان را با تنوع سطوح یادگیری شان در نظر بگیرید، خیلی مهم است که شما با توجه به همه‌ی محدودیت‌هایی که ممکن است وجود داشته باشد، کلاس خود را تا حد امکان به صورت مؤثر مدیریت و بهترین محیط یادگیری را ایجاد کنید.

محیط فیزیکی

دانش آموزان برای مشارکت و پذیرش فرایند یادگیری باید راحت باشند و بتوانند به روشنی جزئیات فعالیت‌های کلاس درس را تشخیص دهند.

چینش واقعی کلاس، تا حد زیادی به آنچه که در روستا یا محل قابل دسترس است، بستگی دارد. اجزای لازم باید توسط معلم یا گروه اجتماعی، تهیه و تنظیم شوند.

هنگامی که می خواهیم کلاس را منظم کنیم، باید به برخی از عوامل توجه کنیم؛ مانند تسهیلات فیزیکی، تخته ی سیاه، تابلوی اعلانات، مراکز یادگیری و انبار.

تسهیلات فیزیکی

دانش آموزان می توانند در داخل کلاس درس یا خارج آن بنشینند و کار کنند؛ اما در هر حال شما باید راحتی دانش آموزان را در نظر بگیرید؛ از جمله:

- آیا نور کافی برای کار کردن وجود دارد؟
- آیا محیط بیش از حد گرم یا سرد نیست؟

- محیط از نظر شدت وزش باد یا باران، در چه وضعیتی است؟

باید مراقب بود که دانش آموزان برای سایر گروه ها در یک کلاس مشابه یا سایر کلاس ها

مزاحمت ایجاد نکنند. میز و نیمکت ها باید به نحوی چیده شوند که برای کار گروهی مناسب باشند. همچنین شما باید بتوانید به سرعت نحوه ی چیدن آن را برای آموزش در کلاس تغییر دهید.

در مواقعی که هیچ گونه میزی در دسترس نیست، نیمکت ها یا صندلی ها می توانند در مقابل هم برای کار گروهی چیده شوند. دانش آموزان ممکن است این گونه بنشینند:

• بر روی زمین؛ ترجیحاً از یک نمد یا موکت استفاده می کنند (مناسب برای بازی ها و بحث های گروهی).

• بر روی آجرها یا سنگ ها (آنها به راحتی قابل چیدن برای کار گروهی هستند).

• بر روی نیمکت های طولانی (برای کار گروهی می توان آنها را مقابل هم چید).

• بر روی صندلی ها و پشت میزها (تعدادی صندلی در اطراف یک یا دو میز).

تخته ی سیاه و تابلوی اعلانات

باید تعدادی تخته ی سیاه برای استفاده ی گروه های مختلف وجود داشته باشد. یک تخته ی سیاه قابل حمل نیز می تواند مفید باشد؛ زیرا برای زمانی هم که کار در خارج از کلاس انجام می شود؛ قابل استفاده است. تخته های سیاه ثابت نیز قابل خرید یا ساخت هستند. این تخته به وسیله ی رنگ زدن بر روی یک قطعه دیوار یا مستقیماً بر روی یک دیوار نرم ایجاد می شود.

تخته سیاه های قابل حمل برای جدا سازی فضای کلاس نیز استفاده می شوند.

تابلوی اعلانات برای نشان دادن پیام ها ضروری است؛ مثلاً برای نشان دادن جدول زمانی یا مهم تر از آن، کار دانش آموزان. این تابلوها را می توان از چوب های اسفنجی یا جعبه های مقوایی ضخیم ساخت.

مراکز فعالیت

این مراکز در کنار کلاس درس واقع هستند؛ جایی که مواد مرتبط با یک عنوان یا موضوع خاص به نمایش گذاشته شده اند. این مواد برای کمک و تقویت فرایند یادگیری و ایجاد یک نمونه ی عینی از عنوان درس طراحی شده اند.

این مواد ممکن است پوسترهایی باشند و یا آلبوم های عکس و یا بریده روزنامه ها که توسط معلمان و دانش آموزان ساخته شده اند یا قطعاتی مانند بطری های پلاستیکی بازیافت شده باشند.

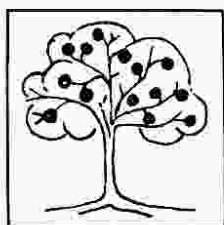
بهترین جا برای مراکز فعالیت، گوشه‌های کلاس است؛ طوری که هنگام انجام سایر فعالیت‌ها، در مسیر تردد نباشند. در ضمن، مکان قرار گرفتن آن‌ها نباید خیلی کوچک و فشرده باشد؛ زیرا باید در اطراف آن، مکان مناسبی برای انجام فعالیت و کار دانش‌آموزان وجود داشته باشد. مواد را می‌توان روی میز چید یا داخل جعبه‌های مقوایی یا داخل قفسه‌ها گذاشت. تصاویر نیز می‌توانند روی دیوار نصب شوند.

یک تصویر در مرکز یادگیری
برای قصه‌گویی

انبار

بسیار مهم است که کتاب‌های درسی و مرجع، وسایل کمک آموزشی و کار دانش‌آموزان به طور کامل نگهداری شوند. بهترین راه برای این کار، داشتن یک اتاق به عنوان انبار است. اگر اتاق اضافی وجود ندارد، می‌توان از یک کمد یا حتی یک چمدان و یا صندوق بزرگ استفاده کرد. در ضمن، باید مراقبت‌های لازم صورت گیرد تا کتاب‌ها و ... بر اثر وجود موریانه‌ها، موش‌ها، آب و گرد و خاک از بین نروند.

فعالیت ۸-۱

منظم کردن کلاس درستان

هدف: این فعالیت، به شما در نحوه‌ی چینش کلاس کمک می‌کند؛ به طوری که موجب تقویت یادگیری شود.

۱. به نحوه‌ی چینش کلاس‌های صفحه قبل در تصاویر نگاه کرده و آن‌ها را با کلاس خود مقایسه کنید.
۲. در مورد مزایا و معایب چینش‌های مختلف گفت‌وگو کنید.
۳. یک طرح از چینش فعلی کلاس درستان بکشید.
۴. صورتی از وسایل در دسترستان تهیه کنید.
۵. صورتی از وسایلی که علاقه‌مند هستید در اختیار داشته باشید تا بتوانید کلاس درس خود را ارتقا دهید، تهیه کنید.
۶. یک طرح چیدمان جدید برای کلاس درستان طراحی کنید.

محیط یادگیری

چگونه تجربیات یادگیری دانش‌آموزان را سازمان‌دهی می‌کنید؟
این کار باید به سه بخش تقسیم شود:

۱. آماده‌سازی
۲. مدیریت کردن کار
۳. تعیین قواعد رفتاری

آمادگی

بسیار مهم است که سازمان‌دهی کار دانش‌آموزان در نهایت به خوبی انجام شود. در شروع سال تحصیلی یا جلسه‌ی آغازین مدرسه، شما باید یک جدول کار تهیه کنید که شامل عناوین همه‌ی موضوعات درسی در هر پایه‌ی تحصیلی باشد.

برای هر عنوان، شما باید در مورد روش‌هایی که به کار می‌برید، تصمیم بگیرید. جمع‌آوری موادی را که باید جمع‌آوری یا آماده شوند، در اولین فرصت ممکن شروع کنید؛ زیرا کار کردن در لحظه‌های آخر، معمولاً بسیار دیر است. سپس فعالیت‌ها را در جدول زمانی خود قرار دهید.

مدیریت کردن کار

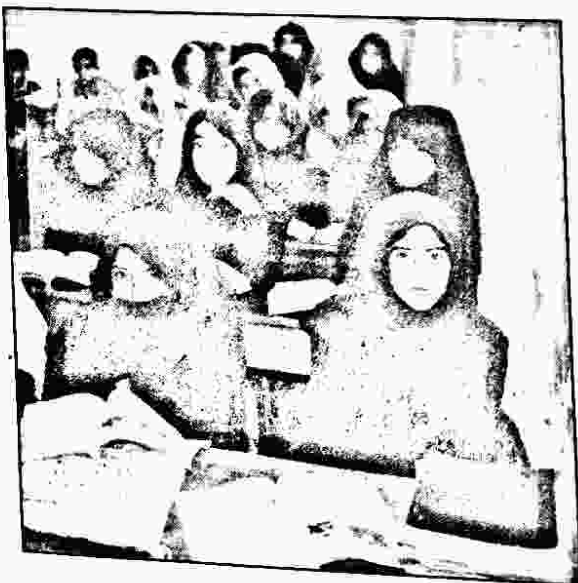
کار شما به عنوان یک معلم، مهارت‌های زیادی را شامل می‌شود؛ مانند: آموزش مستقیم، ارائه‌ی دستورها و راهنمایی‌ها، نظارت کردن بر گروه و کار فردی، ارزش‌یابی و کنترل کار دانش‌آموزان و تسهیل کردن و برانگیختن انگیزه‌ی مشارکت آنان.

پیش از به کارگیری هر کدام از این مهارت‌ها، شما باید آنچه را که برای انجام بهتر آن‌ها نیاز دارید، بررسی کنید.

قواعد رفتاری

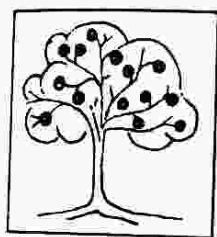
وقتی که قواعد رفتاری روشنی وجود دارد، دانش‌آموزان احساس راحتی بیشتری می‌کنند و بسیار راحت‌تر پاسخ می‌دهند. به راهنمایی‌های زیر برای در نظر گرفتن قواعد رفتاری کلاس توجه کنید:

- دانش‌آموزان باید بدانند که چه رفتاری قابل قبول است.
- با همکاری دانش‌آموزان، مجموعه‌ای از قوانین را که برای آنان قابل فهم باشد، تهیه کنید.
- بیشتر بر دانش‌آموزانی که بهتر رفتار می‌کنند، تمرکز کنید تا آنانی که به قوانین توجه نمی‌کنند.

- هرگز دانش‌آموزان را به خاطر نفهمیدن کارشان تنبیه نکنید! این وظیفه‌ی شماست که به آنان کمک کنید.
- قوانین ممکن است شامل موارد زیر باشد؛ به دانش‌آموزان بگویید:
- هنگامی که می‌خواهید سخن بگویید یا سؤال کنید، دست خود را

- بالا ببرید.
- وقتی یک دانش آموز یا معلم در حال صحبت کردن هستند، سایرین باید ساکت باشند.
 - به آرامی و بدون فریاد زدن، سخن بگویید.
 - اگر می خواهید مداد، پاک کن یا خط کش را برای استفاده قرض بگیرید، دست خود را بالا ببرید و با احترام آن را درخواست کنید.
 - اگر مشکلی وجود دارد، دست خود را بالا ببرید و با معلم صحبت کنید.
 - سعی نکنید که خودتان آن را حل کنید.
 - سایر قواعد و مقررات، به موضوع های تجربه شده مربوط می شود یا مواردی که شما دوست دارید در کلاس درس خود آن را تجربه کنید.

فعالیت ۲-۸ آماده شدن برای کلاس درس

- هدف:** این فعالیت شما را با یک تمرین، برای برنامه ی کار یک هفته ای آماده می کند.
- دستورها:**
۱. برای هر پایه ی تحصیلی کلاس درستان، صورتی از عناوینی را که قصد دارید مطرح کنید، تهیه کنید.
 ۲. برای هر عنوان، درباره ی روش هایی که به کار خواهید برد، تصمیم بگیرید.
 ۳. برای هر عنوان، درباره ی موادی که باید جمع آوری و یا آماده کنید، تصمیم بگیرید.
 ۴. مشخص کنید که این مواد را از کجا می توانید تهیه کنید.
 ۵. سپس جدول صفحه بعد را کپی کرده و کامل کنید.
 ۶. چگونه شما این فعالیت ها را زمان بندی می کنید؟

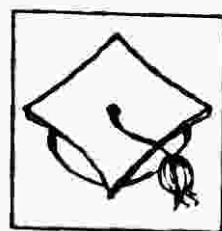

یک پاسخ ممکن

پایه	ریاضیات	زبان	علوم	مطالعات اجتماعی
عنوان روش	پنجم اندازه گیری (زمان) تحقیق / نقاشی	پنجم غذایی که می خوریم سخن گفتن درباره ی و گوش کردن به	پنجم انواع انرژی تحقیق در مورد انواع منابع گرما	پنجم مکان من در کاراییب گفت وگو و نمایشنامه
مواد	خط کش ، تاریخ جاماییکا	برچسب های تولیدات غذایی ، راهنمای آشپزی ، کتاب ، مجلات و روزنامه ها	نمونه هایی از منابع گرما و دماسنج	قصه ها ، نوارهای ویدئو
از کجا	قفسه ی مدرسه ، کتاب تاریخ	اولیا / معلمان	معلمان / دانش آموزان	خدمات اطلاعات ملی
پایه عنوان	سوم شمردن	سوم گفت وگو کردن در مورد گوش کردن به و پرسیدن سؤال ها	سوم عملکرد بخش های بدن	سوم جلوگیری از موانع
روش	غذاها و وعده های غذایی در یک صورت غذای روزانه	برنامه ریزی کردن برای وعده ی غذایی مناسب	موسیقی و سرود	نوشتن طرح ها
مواد	سخنران ها / ماده ی خوراکی	راهنمای آشپزی و غیره	پوسترها و سرود	نوار ویدئو ، امنیت جاده ، عکس ها و سخنرانان
از کجا	آموزشگران بهداشت و غیره	روزنامه ها	آموزشگران بهداشت	پلیس ، کتابخانه ی ملی
پایه عنوان روش	اول اندازه گیری مقایسه کردن قد دانش آموزان	اول درک مطلب خواندن و بحث کردن	اول بدن من سرودهای شاد	اول وطن دوستی گفت وگو و نمایشنامه
مواد	متر	داستان هایی درباره ی قهرمانان ملی و نشانه ها	پوسترها	داستان هایی درباره ی قهرمانان ملی و نشانه ها
از کجا	قفسه ی مدرسه	خدمات اطلاعات ملی	معلم خواهد ساخت	خدمات اطلاعات ملی

خلاصه

شما با یک محیط مناسب فیزیکی و یادگیری، زمینه را برای یادگیری بهتر آماده می‌کنید. شما با ایجاد یک محیط مناسب یادگیری، حواس پرتی‌ای را که به دلیل تعداد زیاد دانش‌آموز موجود در کلاس ایجاد شده است، به حداقل می‌رسانید و فرصت‌های یادگیری آنان را تا حد اکثر ممکن بالا می‌برید.

فصل بعد

مواد یاددهی و یادگیری مانند کتاب‌های درسی، کتاب‌های کار با راهنمای معلم، به اثربخشی محیط یادگیری کمک می‌کند. عنوان بعدی شما را در شناختن منابع مواد یاددهی - یادگیری یاری می‌رساند.

مواد یاددهی - یادگیری

زمینه‌هایی که پوشش داده می‌شود:

مقدمه

مواد را از کجا به دست آوریم

مواد را چگونه بسازیم

برخی مواد

فعالیت ۹-۱:

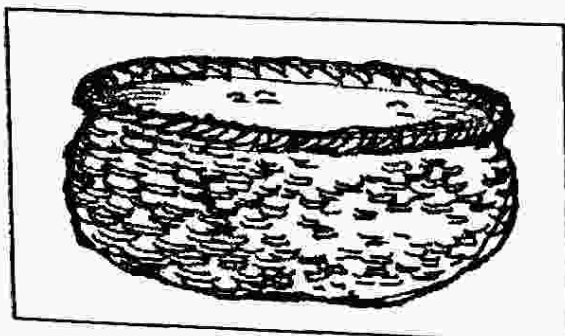
مواد یاددهی - یادگیری

منابع دستی روستایی یک منبع یادگیری است.

مقدمه

مواد یاددهی - یادگیری جزء اساسی فرایند یادگیری هستند؛ برای مثال، در کتاب‌های درسی و کتاب‌های کار، آمده است که دانش‌آموزان شما باید آنچه را که یاد گرفته‌اند، به کار گیرند. راهنماهای معلم، پشتیبانی‌های ارزشمندی را برای آموزش در اختیار شما قرار می‌دهند. این راهنماها وقتی ارزشمندند که به خوبی با کتاب‌های درسی و سایر مواد آموزشی در هم تنیده شوند.

اغلب اتفاق می‌افتد که کتاب‌های درسی و سایر مواد آموزشی کمیاب‌اند. این مسأله به خصوص در کلاس‌های چندپایه که در مناطق بسیار دور قرار گرفته‌اند، وجود

دارد؛ به طوری که گاهی کتاب‌های درسی و کتاب‌های کار برای دانش‌آموزان وجود ندارد.

این فصل، اطلاعاتی را در اختیار شما قرار می‌دهد که مواد مورد نیاز خود را از کجا تهیه کنید یا چگونه آن‌ها را بسازید.

مواد را از کجا تهیه کنید

معلم‌ان چندپایه باید از منابعی که در جامعه‌ی اطراف خود وجود دارد، مطلع باشند. این موضوعی است که می‌تواند با همکاری انجمن اولیا و مربیان و بخش خصوصی انجام شود. دست‌یابی به منابع محلی، با دانستن این که چه چیزی وجود دارد، طبیعت برنامه‌ی درسی و سازگار کردن آن و این که تا چه میزان معلم‌ان برای کار خود آماده شده‌اند، تسهیل می‌شود.

در بسیاری از موقعیت‌ها امکاناتی مانند رنگ‌های طبیعی، چسب طبیعی، دانه‌ها، برگ‌ها، پوست گیاهان، قصه‌های محلی / فولکلور / قصه‌گویان و رقص‌کنندگان سنتی وجود دارد. این حقیقت دارد که برای تدریس در کلاس‌های چندپایه، به دلیل نیاز دانش‌آموزان به کار مستقل از معلم، به مواد یادگیری بیشتری نیاز است.

همکاری بین تیم کار ملی، وزارت آموزش و پرورش، مرکز برنامه‌ریزی درسی و معلم برای دست‌یابی به این مواد ضروری است.

آداب و رسوم سنتی
یک منبع یادگیری
است.

من از کجا می‌توانم مواد آموزشی آماده‌را تهیه کنم؟ معلم‌ان می‌توانند با کمک انجمن اولیا و معلم‌ان، صورتی از منابع ممکن و محل دسترسی به آن‌ها را تهیه کنند. در بین پشتیبانی‌کنندگان، وزارت آموزش و پرورش، مراکز منابع (آموزشی و پرورشی، بهداشتی، کشاورزی و...) پشتیبانی‌کنندگان آموزشی، مراکز

اطلاعات دولتی، کتابخانه‌های ملی و فروشگاه‌های محلی را می‌توان ذکر کرد.

چه مواد اولیه‌ای به صورت محلی قابل یافتن است؟ *برسید به سر (تبار محال) - برسید به سر*

• به وسیله‌ی تدبیر و ابتکار معلمان (برای مثال آنچه که شما می‌توانید با

بطری‌های نوشابه و روغن انجام دهید، باورنکردنی است.)؛

• به وسیله‌ی دانش‌آموزان؛

• به وسیله‌ی اجتماع (مانند اولیا).

چگونه مواد را بسازیم

در بسیاری از موارد، ممکن است نیاز باشد که معلم، خود، مواد را ساخته یا با کمک اولیا و دانش‌آموزان آن‌ها را بسازند.

راهنمایی برای تولید مواد آموزشی «معلم - ساخته»

۱. توانایی‌های دانش‌آموزان خود را مشخص کنید.

۲. دانش‌های خاص، مهارت‌ها و نگرش‌های ایشان را در مورد موضوع بفهمید و تجزیه و تحلیل کنید.

۳. اهداف را در نظر بگیرید.

۴. بفهمید که کدام نوع از مواد آموزشی، شما را بهتر به اهداف می‌رساند.

۵. از مواد کم‌قیمت محلی استفاده کنید.

۶. تهیه‌ی سیاهه‌ای از مواد اولیه‌ی در دسترس در محل، می‌تواند چالشی را در رسیدن به شکل‌ها و نوع‌های مختلف وسایل آموزشی ایجاد کند؛ برای مثال، اگر گچ یا رنگ‌های تجاری در دسترس نبود، می‌توان از یک گل یا سبزی برای تولید مواد رنگی استفاده کرد.

۷. هنگام تولید مواد کمک‌آموزشی، معلمان می‌توانند مواد آموزشی‌ای را که خودشان به تنهایی و یا با همکاری دانش‌آموزان، با به کارگیری منابع محلی تولید می‌کنند، معرفی کنند.

۸. این‌ها اغلب به صورت تجاری در دسترس نیستند؛ زیرا معمولاً در یک مقیاس مقرون به صرفه برای تولید تجاری وجود ندارند.

۹. مقرون به صرفه بودن را در نظر بگیرید.

۱۰. مواد باید از نظر زمان، کار و هزینه، تا حد ممکن اقتصادی تولید شود؛ تولید

معلم از دانه گیاهان به عنوان ماده کمک آموزشی استفاده می‌کند.

مواد آموزشی ارزان، مدارس و معلمان را از وابستگی بیش از حد به پشتیبانی کنندگان و تولیدکنندگان تجاری و سودجو رهایی می‌بخشد. برنامه ریزی دقیق و به کارگیری مواد بصری ارزان، به تولید اقتصادی آن کمک می‌کند.

۱۱. تعداد زیادی پژوهش، مواد خواندنی، مشاهدات، گوش دادن و به صورت هدف دار در معرض ایده‌های جدید قرار گرفتن، اطلاعات و انواع مواد آموزشی، ایده‌های خلاق را برای تولید مواد جدید آموزشی ایجاد می‌کند.

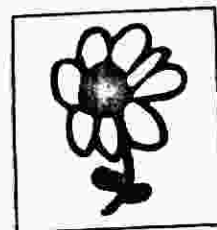
۱۲. همچنین تفکر خلاقانه و همراه با تدبیر می‌توانند کاربردی برای مواد دور ریختنی ایجاد کنند و فرصتی برای جایگزینی های موقت یا جانشین‌ها و برای تجهیزاتی که به صورت آماده در دسترس نیستند، باشند.

۱۳. توانایی‌های خود را برای طراحی مواد آموزشی در نظر داشته باشید. با تولیدات ساده و آسان فنی شروع کنید. این مهارت‌های ساده، در تولید مواد دشوارتر، مبنا محسوب می‌شوند.

۱۴. همه فن حریف باشید.

۱۵. مواد آموزشی در موقعیت‌های متعدد یاددهی - یادگیری می‌توانند استفاده شوند و نیز در زمینه‌های موضوعی مختلف به کار روند.

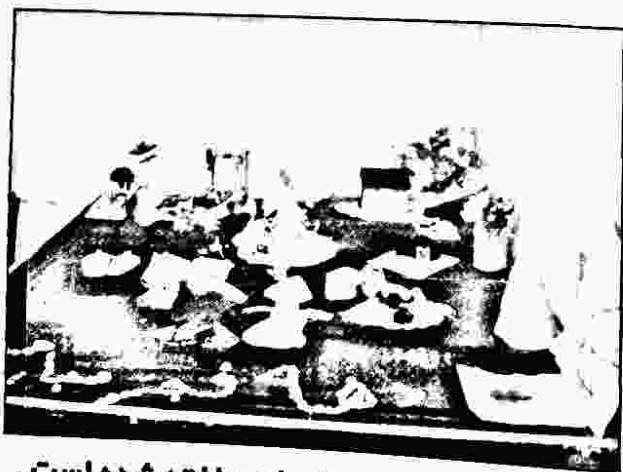
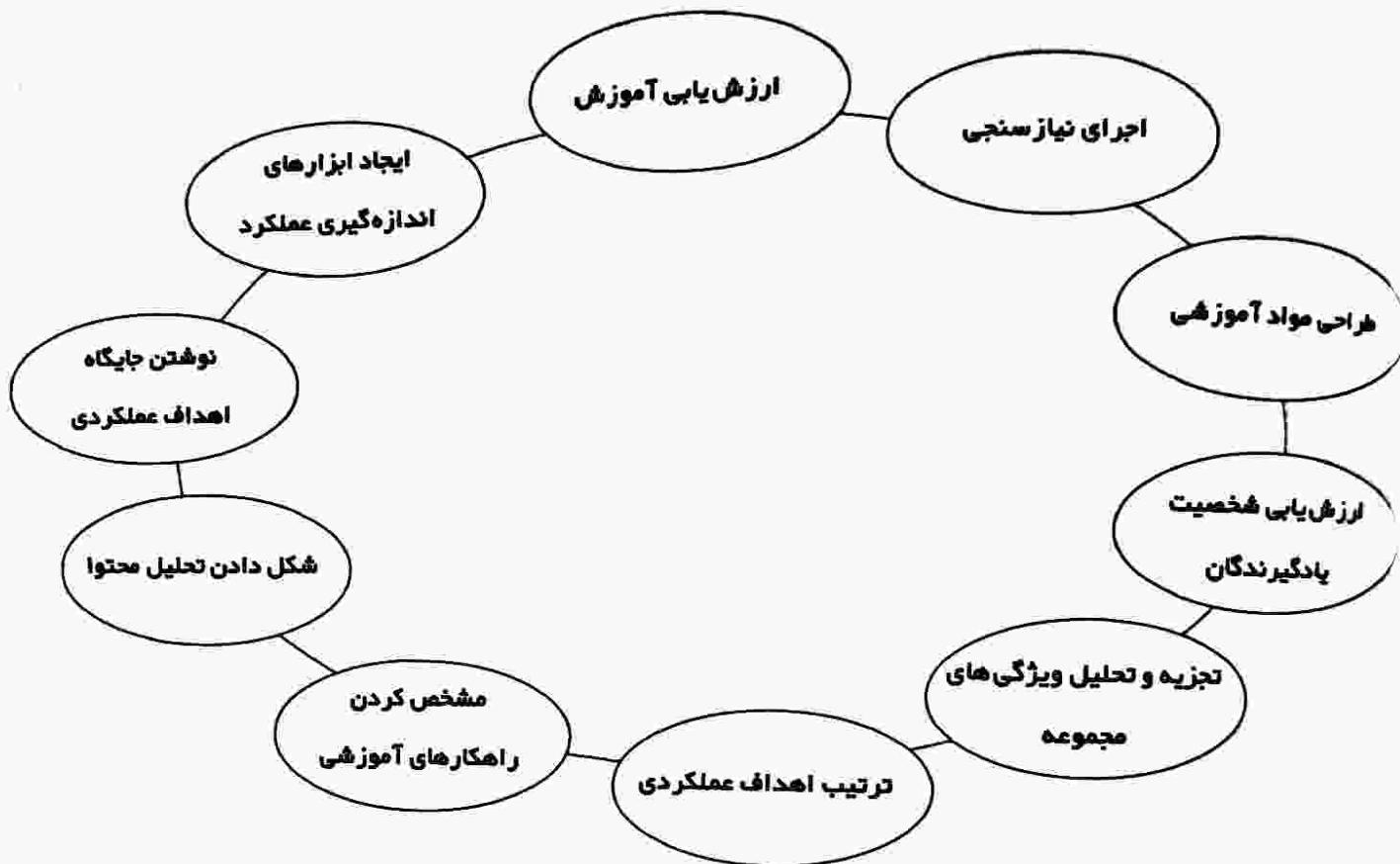
۱۶. برای ماندگاری تلاش کنید.

۱۷. مواد باید برای استفاده‌ی بلندمدت و استفاده‌ی دوباره ساخته شوند.

۱۸. تولید مواد باید بخشی از چرخه‌ی یادگیری باشد.

منبع: بسته‌ی آموزشی معلم، آموزش برای همه، عنوان ۵ صفحه‌ی ۸، یونسکو ۱۹۹۵.

مواد آموزشی که توسط معلم ساخته شده است.

نمونه‌هایی از مواد

- تخته‌ی سیاه؛
- تابلوی پارچه‌ای؛
- تابلوی اعلانات؛
- تابلوی پاکتی؛
- پیشخوان؛
- مواد خواندنی کمکی؛
- شمارشگرهای کمکی ریاضی؛
- چرتکه، شکل‌های دو یا سه بعدی قابل تقسیم، قطعه‌ها و پیمانه‌ها، و تابلوی نمودار؛
- عروسک‌ها؛

- وسایل موسیقی؛
- مجموعه ها (برگ ها، حشرات و...)؛
- کارت های تکلیف یا کار برای استفاده ی طولانی تر؛
- کاربرگ ها، یک بار مصرف؛
- بطری های پلاستیکی (در همه شکل و اندازه)، تراشه ها و جعبه های نوشیدنی.

تخته ی سیاه

- این رایج ترین وسیله ی کمک آموزشی و یکی از مفیدترین آن ها است. اگر شما یک تخته ی سیاه ثابت ندارید:
- یک بخش صاف از دیوار را پیدا کنید؛
 - برگ های سبز گیاه تاتوره (نوعی گیاه) را برای آماده کردن دیوار استفاده کنید؛
 - کربن سیاه باتری های روشنایی مستعمل را با آب مخلوط کنید؛
 - این مخلوط را بر روی دیوار بمالید.

تخته ی سیاه قابل حمل

این تخته ای قابل حمل است که با رنگ سبز یا سیاه، رنگ شده است. شما می توانید رنگ مخصوص تخته ی سیاه را خریداری یا برای تهیه ی آن از روش بالا استفاده کنید. شما همچنین می توانید آن را از مقوای سخت یا یک قطعه سنگ بسازید. این معمولاً برای فعالیت های گروهی مفید است. برای استفاده از تخته ی سیاه، باید دیوارهای اطراف کلاس در سطحی سیاه شوند که کودکان بتوانند بر روی آن بنویسند یا نقاشی کنند. این کار می تواند در همه ی اطراف کلاس انجام شود.

تابلوی پارچه ای

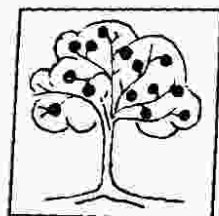
شما می توانید این را از مقوای پوشیده شده با مواد نرم مانند پارچه، موکت و یا

پوشش پنبه ای درست کنید. پارچه می تواند به وسیله ی چسب تجاری یا به وسیله ی مایع چسبناک از برگ های برخی درخت ها بر روی مقوا چسبانده شود. همچنین از آن برای گفتن داستان های پیوسته، برچسب زدن در علوم یا شمارش در ریاضیات استفاده می شود.

می خورد
می خورد

علف
گوشت

گاو
شیر

فعالیت ۱-۹ مواد یاددهی-یادگیری

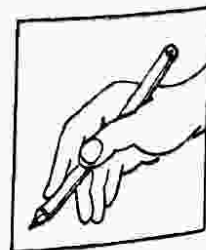
هدف: این فعالیت به روشن شدن منابع مختلفی که می تواند به عنوان مواد آموزشی استفاده شود، کمک می کند.

سؤال ها:

۱. برای غلبه بر کمبود کتاب های درسی یا سایر مواد یاددهی - یادگیری، چه کاری می توان انجام داد؟
۲. برای به کارگیری منابع محلی به صورتی مؤثرتر در تولید مواد یاددهی و یادگیری، چه گام هایی باید برداشته شود؟
۳. معلمان چگونه می توانند در تولید مواد یاددهی و یادگیری نقش ایفا کنند.

پاسخ های ممکن

۱. همکاری و مشارکت را با اعضای جامعه و به خصوص نمایندگان بخش خصوصی بیشتر کنید.
۲. دانش آموزان را به جمع آوری بسته های پلاستیکی یا سایر ظروف که احتمالاً محیط را آلوده می کنند، تشویق کنید.
- معلمان باید همواره در جست و جوی منابعی باشند که بتواند برای کمک به فرایند یاددهی - یادگیری استفاده شود.

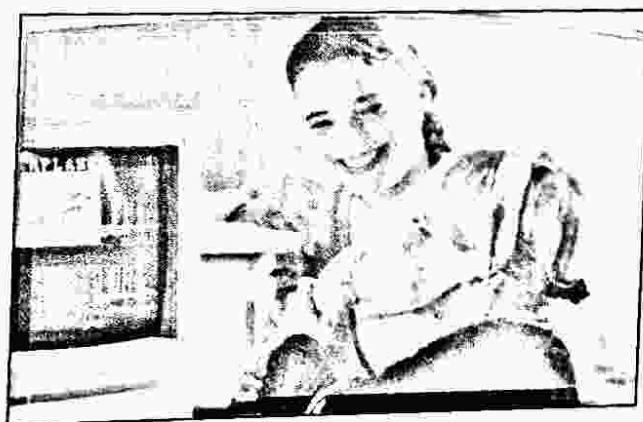
۳. معلمان می توانند یک کارگاه آموزشی یک روزه را با اولیا برپا کنند و طراحی و تولید مواد آموزشی را در موقعیت های عادی آموزشی انجام دهند؛ برای مثال، دانش آموزان می توانند یک رادیوی قابل حمل را به کلاس بیاورند و نمایشنامه یا داستانی را ضبط کنند.

استفاده از رایانه ها

در بسیاری از مدارس، رایانه وجود دارد و کاربران آن زیاد هستند. رایانه می تواند برای ذخیره کردن و محاسبه ی نمره های دانش آموزان استفاده شود، پرونده های حضور و غیاب و ثبت نام را نگهداری کند و تنظیم تکالیف و در برخی موارد، تصحیح تکالیف را انجام دهد. همچنین رایانه می تواند برای دسترسی به آموزش یا ارتقای آموزش و یا به عنوان ابزاری برای مبادله ی تجربیات استفاده شود. برای پشتیبانی مناسب، به افراد آموزش دیده، تجهیزات مناسب و منابع نیاز است. معلمان باید برای استفاده ی مؤثرتر از آن آموزش ببینند.

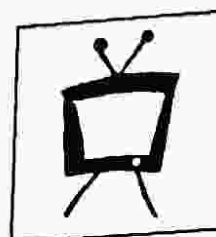

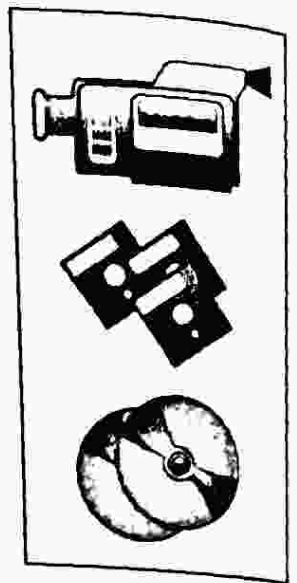
پایگاه های اینترنتی متعددی وجود دارند که تکالیفی را برای دانش آموزان و اطلاعاتی را برای معلمان ارائه می کنند. معلمان باید برای استفاده از آن ها آموزش ببینند و کاربردهای مختلف آن ها را بیاموزند.

استفاده از مواد دیداری - شنیداری برنامه ریزی شده

مواد برنامه ریزی شده دیداری - شنیداری شامل طلق های شفاف، اسلایدها و نمایش چند رسانه ای رایانه ای است که همه ی آن ها به تخصص، پشتیبانی، برق و وسایل برقی نیاز دارد. طلق های شفاف به یک پروژکتور، اورهد در صورت امکان و یک پرده ی نمایش نیاز دارند. طلق های شفاف به راحتی به وسیله ی

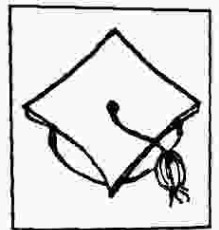

قلم‌های مخصوص یا رایانه و یا چاپ قابل ساخت هستند. اسلایدها نیاز به یک دوربین ۳۵ میلیمتری و فرایند مناسب دارند. برای نمایش نیز به یک پروژکتور اسلاید نیاز است. برای نمایش چندرسانه‌ای، به یک رایانه و نرم‌افزارهای مناسب مانند power point یا corel و پروژکتور چندرسانه‌ای نیاز است.

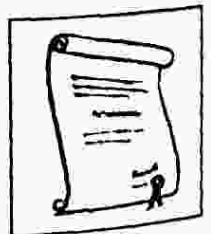
نوار صوتی، ابزاری بسیار مفید در کلاس درس، به خصوص در زبان‌آموزی و دستور است. دانش‌آموزان می‌توانند داستان‌ها را بخوانند و سپس به دقت به تلفظ خود گوش کنند. این کار، مهارت‌های شنیدن و خواندن آن‌ها را ارتقا می‌دهد. این وسیله می‌تواند چندین نوبت مورد استفاده قرار گیرد و اولیا را نیز درگیر کند. می‌توان آن‌ها را به منزل نیز حمل کرد. به طور قطع با این روش اولیا متوجه پیشرفت دانش‌آموزان خواهند شد.

خلاصه

مواد یاددهی - یادگیری اجزای کلیدی برای یادگیری هستند. آن‌ها به طور مشخص به کارایی یادگیری کمک می‌کنند. معلمان، دانش‌آموزان و اولیا می‌توانند در تولید یا جمع‌آوری مواد آموزشی کمک کنند. معلمان باید برای استفاده از مواد عادی خانگی یا سایر اقلام به عنوان مواد آموزشی، مبتکر باشند و خلاقیت به خرج دهند.

فصل بعد

ما در بخش دوم این کتاب راهنما، مهارت‌های اصلی فنی را پوشش داده‌ایم. این به شما در انجام وظایف بیشتری که به عنوان یک معلم چندپایه به عهده دارید، کمک می‌کند. در بخش بعد نیز درباره‌ی وظیفه‌ی مهم کنترل و نظارت، نگهداری اسناد و ارزش‌یابی بحث می‌کنیم. این عنوان، به خصوص برای شما به عنوان یک معلم چندپایه مهم است؛ زیرا به عنوان یک معلم در یک مدرسه‌ی تک‌معلمی، نگهداری اسناد برای مدیریت مناسب کلاس درستان، اساسی است.

کنترل، نگهداری اسناد و ارزش‌یابی

کنترل و نگهداری اسناد که مربوط به پیشرفت دانش‌آموزان و ارزش‌یابی بوده، بسیار مهم هستند. این کار به‌خصوص در تدریس چندپایه، به دلیل سطوح متفاوت کارهایی که در یک زمان انجام می‌شود، بسیار مهم است. این‌ها مسائلی هستند که وظایف شما را قابل مدیریت می‌کنند. این عنوان بخش‌های اساسی را در کنترل، نگهداری اسناد و ارزش‌یابی از کلاس چندپایه‌ی شما پوشش می‌دهد.

زمینه‌هایی که پوشش داده می‌شود:

- نمونه‌ی ۱-۱۰: خستگی یک معلم
- چگونه رفتار دانش‌آموز را کنترل کنید
- نگهداری اسناد
- فعالیت ۱-۱۰: طراحی فرم‌های نگهداری اسناد
- ارزش‌یابی
- فعالیت ۲-۱۰: تولید ابزارهای ارزش‌یابی
- خلاصه

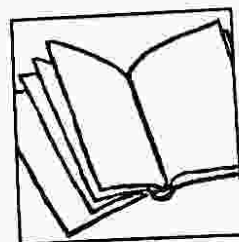

نمونه‌ی ۱-۱۰ خستگی یک معلم

«ماری» معلم مدرسه‌ی ابتدایی تابالیموف است. او به منزل می‌آید و به همسرش «تئو» شکوه می‌کند که خیلی خسته است.

تئو: عزیزم، چرا این قدر خسته هستی؟

ماری: امروز، هنگام تدریس مشکلات زیادی برایم پیش آمد.

تتو: چه مشکلاتی اتفاق افتاد؟

ماری: ابتدا مادر یکی از دانش آموزان پایه ی سوم «تابو» آمد. او توضیح داد که تابو تکالیفش را انجام نمی دهد؛ بنابراین، من قول دادم که با تابو صحبت کنم. اندکی بعد به خاطر آوردم که تابو همیشه در کلاس، بسیار سریع است و همواره تکالیفش را در مدرسه انجام می دهد. سپس مدیر مدرسه وارد کلاس شد. او باید توصیه نامه ای را برای «مفو» دانش آموز سال قبل می نوشت. او می خواست چگونگی عملکرد منو را هم در امتحانات و هم در رفتار بداند. همه جا را گشتم؛ اما برگه ای را که نظرات را بر روی آن نوشته بودم، پیدا نکردم. سپس کمی فکر کردم و به خاطر آوردم که مفو خوش رفتار بود؛ اما هنوز مطمئن نیستم؛ چون این موضوع مربوط به خیلی وقت پیش است.

تتو: من از آن همه مشکلاتی که برای تو اتفاق افتاده، متأسفم. در مورد آن، چه کار می توانی بکنی؟

ماری: فکر می کنم باید بهتر سازمان دهی شوم. باید از سایر معلمان بپرسم که چگونه پرونده هایشان را نگهداری می کنند.

چند روز بعد

ماری: آیا امشب به آن مهمانی نمی رویم؟

تتو: من فکر کردم تو خیلی خسته هستی؟

ماری: نه! نه! من با معلمان صحبت کردم و از آن ها چیزهایی یاد گرفتم. من حالا برگه هایم را سازمان دهی شده تر نگهداری می کنم. من آن ها را در یک پرونده در کمد قفل داری در مدرسه نگهداری می کنم. من آموختم که وقتی دانش آموزان برگه ها را در کلاس مبادله می کنند و دیگران به آن ها نمره می دهند یا آن که آن ها خودشان به برگه ها نمره می دهند، خیلی آسان تر است و این، فشار زیادی را از دوش من برمی دارد.

چگونه رفتار دانش آموزان را کنترل کنید؟

هنگامی که در یک زمان واحد، فعالیت های مختلفی در کلاس شما انجام می شود، شما همواره مجبور خواهید بود متوجه همه ی دانش آموزان باشید. اگر شما بتوانید در کلاس درس خود فضای هدایت شده ای به وجود آورید، این کار آسان می شود. از این رو، دانش آموزان تحریک می شوند که خوب کار کنند و شما مجبور نیستید که اغلب با رفتارهایی که موجب مزاحمت در کلاس می شود، مواجه باشید.

فضای مناسب کاری چیست؟

فضای مناسب کاری، زمانی است که تمامی محیط مدرسه، دانش آموزان را به یادگیری تشویق کند. دانش آموزان تحریک می شوند که در گروه یا به صورت فردی کار کنند.

اگر فضای کار خوب باشد، دانش آموزان عادات منظمی می یابند، بهتر همکاری می کنند و شاد هستند. به علاوه، شما معلم بهتری خواهید شد.

ما کلاس درس را به گونه ای طراحی کردیم که دانش آموزان بتوانند به راحتی در آن کار کنند و یاد بگیرند.

چگونه فضای کار خوبی ایجاد کنیم؟

تمام محیط یادگیری، باید هدایت شده باشد؛ از این رو، چیزهای زیادی را شامل می شود:

- برنامه ریزی: درباره ی تنوع، ابزارهای کمکی دیداری و تفاوت های فردی، انگیزش فکر کنید.

- کلاس درس: کلاس را خوب سازمان دهی کنید. کلاس باید تمیز و دلنشین باشد. کار دانش آموزان را روی دیوار نمایش دهید. سعی کنید مراکز فعالیت جاذب باشند.

- به افراد احترام بگذارید: دانش آموزان را تشویق به کار صلح آمیز کنید. شما باید آنان را آگاه کنید که نظر افراد همیشه یکسان نیست. دانش آموزان نباید به

کسانی که نظرات متفاوتی دارند یا اشتباه می کنند، بخندند. دانش آموزان باید بر دباری را بیاموزند و بالاتر از همه، معلمان باید به دانش آموزانشان احترام بگذارند.

● **حالت معلم:** حالت شما، دانش آموزان را تحریک می کند. به خاطر داشته باشید که یک معلم بی حوصله به معنای دانش آموزان بی حوصله است. شما باید آنانی را که کار را درست انجام می دهند، تشویق کنید؛ اما هیچ گاه یادگیرندگان کند را ناامید نکنید. هیچ گاه یک بچه را احمق ننمایید.

مواجهه با رفتار مزاحم

اول بفهمید که چرا یک دانش آموز رفتار سوء دارد. برخی از دلایل ممکن، چنین است:

● **انرژی اضافی؛** که ممکن است به حرکت کردن به اطراف، اذیت کردن یا حتی دعوا کردن منجر شود.

● **ناراحتی فیزیکی؛** بنا بر حواس پرتی بیرونی یا گرما و سرما.

● **نیازمند توجه بودن؛** ممکن است دانش آموز نقش یک دلچسب را بازی کند یا با دیگران درگیر شود.

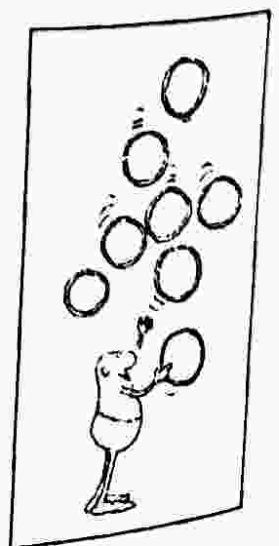
● **درس های غیرجاذب؛** ممکن است به رفتارهای سوء عمومی منجر شود.

● **دلایل پنهان؛** ناخشنودی در منزل، بیماری یا گرسنگی.

گاهی اوقات اولیا نیز مزاحم کلاس می شوند؛ زیرا ممکن است آنان بخواهند در مورد عملکرد فرزندشان بحث کنند یا اطلاعاتی را در مورد کلاس یا مدرسه بخواهند. روش هایی که می توان برای ایجاد نظم و غلبه بر دلایل ریشه ای به کار برد، عبارت اند از:

● **مقررات کلاسی روشن تهیه کنید؛** این مقررات را در اولین فرصت، با دانش آموزان در میان بگذارید.

● **از رهبران گروه استفاده کنید؛**

- کارهای جالب آماده کنید؛ به طوری که دانش آموزان کسل نشوند.
- مثالی برای دانش آموزان باشید؛ یک معلم شلوغ، کلاسی شلوغ خواهد داشت.
- سوابق دانش آموزانتان را بدانید؛ بسیاری از مشکلات رفتاری از طریق گفت و گو و مشورت با دانش آموز حل می شود؛ نه صرفاً با گفتن به ایشان.
- موقعیت را به طور پیوسته مشاهده کنید؛ پیشگیری بهتر از درمان است.
- با ثبات باشید؛ نه استثناگر؛ سعی کنید هر روز یک استاندارد مشابه داشته باشید.
- به دانش آموزان شانس کسب رضایت بدهید؛ این بهتر از تنبیه است.
- اگر تصمیم به تنبیه دارید، تنبیه را با خطا مرتبط سازید؛ دانش آموزان باید بدانند که چرا تنبیه می شوند.
- در هر روز یا هفته، وقت مشخصی را برای دیدار با اولیا در نظر بگیرید؛ این فرصتی را برای اولیا فراهم می کند تا بدون ایجاد مزاحمت برای کلاس، با معلمان گفت و گو کنند.

نگهداری پرونده

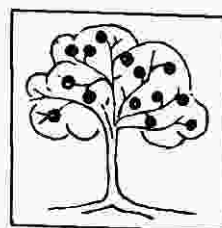
همه ی دانش آموزان در زندگی آینده، برای کار یا ادامه ی تحصیل، نیاز به ریز نمره ها یا کارنامه ی تحصیلی دارند. نگهداری پرونده، یکی از وظایف مهم معلم چندپایه است و این عمل، پشتیبانی مستندی را برای تصمیمات، اقدامات و ارزش یابی ها ایجاد می کند. اسنادی که معلم چندپایه نگهداری می کند، شامل موارد زیر است:

- اسناد مالی؛
- ثبت نام؛
- گزارش ملاقات ها؛
- حضور و وقت شناسی دانش آموزان؛

- عملکرد علمی دانش آموزان؛
- رفتار دانش آموزان؛
- مشارکت اولیا و رهبران جامعه.
- اسناد می توانند در دفاتری با جلد محکم یا رایانه نگهداری شوند.
- معلم می تواند شکل مناسب نگهداری اسناد را طراحی کند.

پرونده ها باید برای بررسی مسئولان آموزش و پرورش، منظم و در دسترس باشند. بهتر است همه ی پرونده ها در یک کمد قفل دار نگهداری شوند و کلید آن فقط در اختیار معلم یا یک نفر از کادر اداری باشد. این کار باعث می شود که امکان دستکاری اسناد کاهش یابد.

فعالیت ۱-۱۰ طراحی برگه های گزارش

هدف:

- این فعالیت به شما اجازه می دهد تا برگه های گزارش را که برای اطلاعات مربوط به مدیریت مدرسه و پیشرفت دانش آموزان نیاز است، طراحی کنید؛
- الف- صورتی از زمینه هایی که نیاز دارید اطلاعات آن را نگهداری کنید تهیه کنید.
- ب- روش ها و برگه هایی را که پیش از این برای گردآوری اطلاعات وجود داشته است، مشخص کنید.
- پ- ارزیابی کنید که آیا اصلاح روش ها و فرم های موجود، برای اطلاعاتی که پیش از این به طور منظم گردآوری نمی شده اند، لازم است.
- ت- روش ها و برگه هایی را که برای گردآوری اطلاعات باقی مانده مورد نیاز است، طراحی کنید.

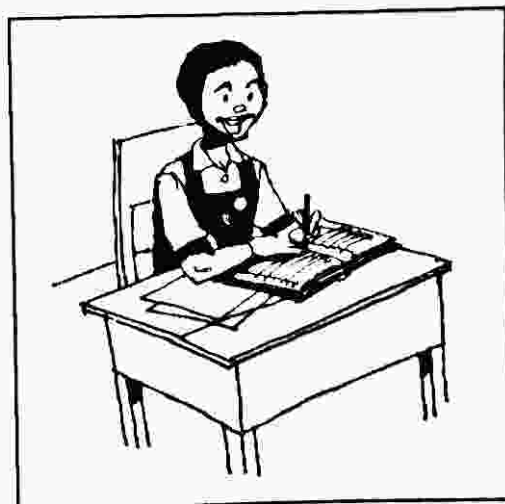
ارزش‌یابی فرایند بررسی پیشرفت نسبت به اهداف تعیین شده است. در نظام مدرسه، ارزش‌یابی یک فرایند دائمی است که در آن، معلم از روش‌های مختلف آموزش و امتحان استفاده می‌کند تا پیشرفت دانش‌آموزان را مشخص کند. دو نوع ارزش‌یابی وجود دارد:

تکوینی و پایانی

ارزش‌یابی تکوینی، بر مبنای فعالیت روز به روز و در طول یک دوره به کار می‌رود. این ارزش‌یابی برای دریافت عکس‌العمل دانش‌آموزان در برابر روش‌های استفاده شده برای تدریس و اطلاعات ارائه شده استفاده می‌شود. این بازخورد برای ارائه‌ی بهتر کلاس‌های آینده مورد استفاده قرار می‌گیرد. این شکل از ارزش‌یابی می‌تواند به صورت کتبی یا شفاهی باشد. یک پرسشنامه‌ی کوتاه کتبی یا شفاهی را برای پایان کلاس تهیه کنید. مثال‌هایی از سؤال‌ها به شرح زیر است:

- آیا درس را فهمیدید؟
- آیا پرسش‌ها به صورت روشن پاسخ داده شد؟
- نکته‌ی اصلی‌ای که از درس در ذهن شما ایجاد شده است، چیست؟
- چه بخشی از درس امروز برای شما مبهم است؟
- از کدام فعالیت بیش از همه لذت بردید؟

نوع دیگری از ارزش‌یابی، نمره دادن به فعالیت بر اساس مقیاس نمره‌هاست. نمره دادن به ریاضیات آسان است؛ مانند پاسخ ارائه شده صحیح است یا غلط، روش حل مسئله صحیح است یا غلط. اما برای مواردی مانند کار پروژه‌ای یا تکالیف مطالعات اجتماعی، به خصوص تکالیف تحقیق، باید جدول نمره ایجاد کرد. برای تکالیف نوشتنی دانش‌آموزان، می‌توان درصدی از نمره را براساس ارائه‌ی گزارش، تمیزی تکالیف، دست‌خط، نکات

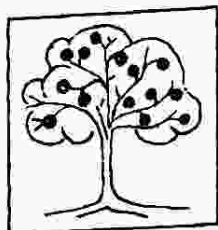
گرامری و... تعیین کرد و نیز برای تکالیف شفاهی، نمره‌هایی برای شیوه‌ی ارائه‌ی گزارش، تلفظ، چگونگی بیان و غیره در نظر گرفت. اگر تکلیف، ارائه‌ی گزارش یک پروژه است، باید نمره‌هایی برای زیبایی جلد، فهرست محتوا، کتابنامه و فهرست منابعی که به کار رفته است، تعیین کرد.

برای تکالیفی مانند ریاضیات یا زبان و یا پرسش‌های صحیح و غلط، که نمره دادن آسان است، معلم می‌تواند از دانش‌آموزان بخواهد کتاب‌هایشان را با دانش‌آموزان کناری خود تعویض و در مورد مطالب کتاب، از یکدیگر سؤال کنند. بخشی از فرایند ارزش‌یابی تکوینی، تهیه‌ی چک‌لیست مشاهده‌ی پیشرفت دانش‌آموزان است. این چک‌لیست می‌تواند به شما کمک کند تا در هر لحظه، جایگاه یادگیری در موضوعات مختلف را برای هر دانش‌آموز تعیین کنید و برای ارزش‌یابی موضوعاتی که نشان‌دهنده‌ی مهارت‌هاست و شما دوست دارید دانش‌آموزان آن را داشته باشند، مفید خواهد بود. در صفحه بعد، چک‌لیستی به عنوان نمونه ارائه می‌شود؛ شما می‌توانید چک‌لیست خود را تولید کنید. ارزش‌یابی پایانی، تأثیر عمومی دوره را بر دانش‌آموزان ارزیابی می‌کند. این ارزش‌یابی، عملکرد کلی دانش‌آموزان و عملکرد آنان در امتحانات را مشخص می‌کند. نتایج در کارنامه‌ی دانش‌آموزان ثبت می‌شود. برای گزارش دادن کارنامه‌ی دانش‌آموزان، برخی معلمان نمره‌های مستمر آنان را با ارزش‌یابی پایانی ترکیب می‌کنند. ممکن است آنان نمره‌ای را برای کار در طول ترم دانش‌آموزان ارائه کنند و یک نمره‌ی امتحانی نیز برای ارزش‌یابی پایانی بدهند.

این چک لیست برای مهارت های زبانی دانش آموزان در پایه ی اول تهیه شده است:

(علامت: / = نیمه تمام * = کامل)

اسامی دانش آموزان											رشد مهارت ها
پیترا	لوسی	ویکتور	لیننو	لینمو	روز	جان	ماری	منو	تنو	تابو	
*	/	/		*	*		*	*	*	/	آیا به طور صحیح می تواند دستورهای ساده را پاسخ دهد؟ «به پنجره اشاره کن»
*	/	/		*	/	/	/		/	*	آیا می تواند به پرسش های ساده جواب دهد؟ «نام تو چیست؟»
*	*			/	/				/	*	تفاوت بین مشابه و متفاوت را می فهمد؟
*	*		/				*	*	*	/	آیا خواندن از راست به چپ را می فهمد؟ یک کتاب به او بدهید و بخواهید به کلمه ی اول اشاره کند.
*											آیا می تواند کلمات صحیح را برای توضیح فعالیت روزانه به کار برد؟
											آیا می تواند تلفظ کلمات را به طور صحیح بگوید؟ «بعد از من تکرار کنید: این، فکر کردن و...»
											آیا می تواند پازل ساده ای را که بیش از ۱۲ قسمت ندارد، تکمیل کند؟

هدف

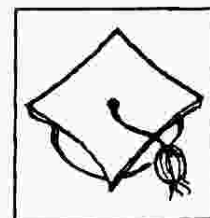
با این فعالیت، شما می‌توانید ابزارهای ارزش‌یابی را برای ارزش‌یابی تکوینی و پایانی تهیه کنید.

۱. عواملی را که می‌خواهید در طول ترم یا در پایان آن ارزیابی کنید، مشخص کنید.

۲. روش‌های ارزش‌یابی تکوینی و پایانی را که اکنون برای ارزیابی این عوامل به کار می‌برید، مشخص کنید.

۳. روش‌های ممکن را برای ارزیابی عواملی که اکنون مورد ارزیابی قرار نمی‌گیرند، مشخص کنید.

خلاصه

بدون کنترل مناسب رفتار دانش‌آموزان در کلاس، به آسانی کنترل کلاس خود را از دست می‌دهید؛ بنابراین شما استحکام خود را به عنوان یک معلم به خطر می‌اندازید و از آن مهم‌تر این که، یادگیری دانش‌آموزان را دچار اختلال می‌کنید. نگهداری اسناد ارزشمند بوده و کمک بزرگی به شما و کسانی است که به اطلاعاتی در مورد کلاس شما نیاز دارند. در نهایت، ارزش‌یابی به شما اجازه می‌دهد تا سیر پیشرفت دانش‌آموزانتان را نگهداری کنید.

کنترل کردن، نگهداری اسناد پیشرفت دانش‌آموزان و ارزش‌یابی در مدارس، به خصوص در آموزش چندپایه، بسیار مهم هستند؛ زیرا در آن جا سطوح مختلف کار به صورت همزمان ارائه می‌شود. این امر موجب می‌شود که وظایف شما قابل مدیریت گردد. این عنوان، بخش‌های مهم کنترل، نگهداری اسناد و ارزش‌یابی را برای کلاس چندپایه‌ی شما پوشش می‌دهد.

انتشارات مدرسه منتشر کرده است

- ۱- یادگیری فعال / پریان، ج، کرتی
- ۲- کارمایه معلمان در گذر از یاددهی به یادگیری / علی رؤوف
- ۳- آموزش از راه بازی / مترجم: لیلی انگجی
- ۴- آراء مربیان بزرگ مسلمان درباره تربیت کودکان / محمد عطاران
- ۵- فرآیند برنامه ریزی آموزشی / مترجم: دکتر فریده مشایخ
- ۶- روش ها و محتوای آموزش قبل از دبستان ناشنوایان / زهره گلکار پروین -
علی اصغر کاکاجویاری
- ۷- قصه گویی در خانه و خانواده / مترجم: مصطفی رحماندوست
- ۸- موفقا و ناموفقا (۱) / علی فرخ مهر
- ۹- موفقا و ناموفقا (۲) / علی فرخ مهر
- ۱۰- راهنمای آموزش زبان به ناشنوایان / مترجم: حمیده طباطبایی
- ۱۱- درس های سوادآموزی / مترجم: دکتر زهرا صباغیان
- ۱۲- تدریس خرد / مترجم: علی رؤوف
- ۱۳- آموزش حرفه ای در حال گذار / مترجم: علی اعظم محمدبیگی
- ۱۴- برنامه ریزی استراتژیک در نظام آموزشی / مترجمان: دکتر فریده مشایخ -
دکتر عباس بازرگان
- ۱۵- مبانی علمی هنر تدریس / مترجم: دکتر محمود مهرمحمدی

پژوهش‌های انجام شده در مورد اثربخشی تدریس کلاس‌های چندپایه، حاکی از آن است که، اگر کار خوب انجام شود، دانش‌آموزان نتایجی برابر یا گاهی بهتر از کلاس‌های تک‌پایه به دست می‌آورند، برای مثال، یکی از مطالعات نشان داد که داده‌ها از نظر رشد علمی، کلاس‌های چندپایه را به عنوان یک نمونه موفق تأیید می‌کنند و آن را یک سازمان اثربخش جایگزین برای کلاس‌های تک‌پایه می‌دانند، و وقتی نوبت به تأثیر بر عملکرد دانش‌آموز می‌رسد نیز باید گفت، سازمان کلاس چندپایه بسیار قوی‌تر ظاهر می‌شود. عملکرد بیرونی دانش‌آموزان چندپایه نسبت به دانش‌آموزان تک‌پایه، در ۷۵ درصد مقیاس‌های در نظر گرفته شده، بالاتر است.

1609005070000

۷۰۰۰۰ ریال - کد ۱۶۰۹/۵

9 789643 855765

